

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת כי תבוא תשע"ט

לוח שעורי למוזים לאנשי שלומנו "חסידי ברסלב" תלמידי "היכל הקדש"

שבוע פרשת _____

שב"ק	ו	ה	ד	ג	ב	א	
							חמש ורש"י עם התרגום
							תנ"ך
							משניות
							בבלי
							ירושלמי
							תוספתא
							מדרש רבה
							מדרש תנחומא
							רמב"ם
							טור
							שלחן ערוך
							זהר
							תקוני זהר
							לקוטי מוהר"ן
							לקוטי הלכות

רבנו ז"ל אמר: מעט גם כן טוב, על כן ראה ללמד מכל שעור מעט או הרבה כפי הפנאי.

כריתות. פרק שישי - המביא אשם דף בה עמוז א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזלץ)" קמז

1 נבול שמעתי - באימתי נאסרת. רבי שמעון פוסק - מאותו ואת בנו. שחיטה
 2 שאינה ראויה - באבילה, כגון הא דאסירא באבילה, דהא מחיים נאסרו בולן. אמאי
 3 עבר רבי שמעון - שחיטה דהראיה לאבילה היא וכי תימא קסבר רבי שמעון
 4 נעלה בשחיטה בקנה - לכפרתה, ודיא לה שחיטה שאינה ראויה לאבילה.
 5 ומשעת דחשיתה מביקש ערופה קיימא.

6 הכשר כפרה - כפרה אדומה. אינה כן -
 7 (באשם) ובאשם תלוי, דבוא לא פליגי רבנן.
 8 אם עד שלא ערפה - תצא ותרעה בערבי.
 9 הא איתסרא מחיים - כשירדה לתול איתן.
 10 עד שלא נראת לערפה - דלא ירדה לתול
 11 איתן. משענרפה תקבר במקומה - אינה
 12 אף, קול ערפה לא תנא היא - אי ערפה
 13 מחיים אי אית. דתנא דכי רבי שמעון סבר
 14 מחיים אסירא. מכשיר כפרה - אשם
 15 מצורע. כפרה - הטאת ואשמות.

16 בחוץ - צפור מצורע. כפרה בחוץ - שיער
 17 המשתלח ועגלה ערופה. מן מכשיר -
 18 האמור; כפרים עשה בו מכשיר - אשם
 19 מצורע. כמכפר - כשאר חטאת ואשמות.
 20 אף מכשיר ומכפר האמור בחוץ עשה בו
 21 מכשיר - צפור מצורע דאסרוך ובינה
 22 מחיים, כמכפר בשחיטה המשתלח ועגלה
 23 ערופה. אלמא סבירא ליה לעגלה ערופה
 24 מחיים אסירא. דכי היכי דגמר מכשיר ממכפר
 25 - ליקף מכפר ממכפר, עגלה משעיר, ושעיר
 26 ודאי אסור מחיים כשאר קדשים. ודכי מפרש
 27 במסכת קדושין בשילוח האישי מקדש (נז.א).

28 משנה עד שחננה לבית הכפר - וטאר
 29 ימות השנה הוא דאיכא למיחש סכספ, שזנא
 30 וטא או שום עץ או לאו, אבל דהטא ליכא
 31 למיחש, דהא כיפר יום הכפורים. גמרא
 32 לתני עליו - מן הסורוק עד שדועה לו. ולמא
 33 אשם תלוי - מהקול כולל האי דאתי על
 34 הספק, איכא למימר נמי דיעו כעילה
 35 ושלמים, דאתו בחובה כגון עולת אייבה
 36 ושלמי חגיגה, ואתו בנדרה - אשם תלוי נמי
 37 אתי בחובה ובנדרה. ליתן. מאי מעמא דרבי
 38 אליעזר אי סלקא דיעך חובה כו' - נאי
 39 טעמא דרבי אליעזר דגמר אשם תלוי כו'
 40 בנדרה דיעו טעמא. דאי סלקא דיעך חובה
 41 הוא בא. אם כן כי מתייעד ליה דאי אמאי
 42 מיתיה חטאת; והלא כבר יצא ידי חובתו אלף
 43 ודאי נרבה הוא כדורון עולה ושלמים. עד
 44 כאן הגליק.

אמר רבי ינאי: גבול שמעתי בה ושכחתי, ונסכיו
 1 תרביאי למימר: וירדתה לנהל איתן אוסרתה. אמר
 2 רב הונא: מנא אמיתא לה? דתנן: השוחט פרת
 3 הפאת, ושור הנסקל, ועגלה ערופה - רבי שמעון
 4 פוסק, ותקמים מתיבין. בשלמא לרבי דאמינא מחיים,
 5 בהא פליגי רבי שמעון ורבנן, דרבי שמעון סבר:
 6 שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה, ורבנן אמרי:
 7 שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה; אלא אי אמרת
 8 לאחר ערופה, אמאי פטר רבי שמעון? שחיטה ראויה
 9 היא! וכי תימא, סבר רבי שמעון: עגלה בשחיטה -
 10 כשרה, והתנן: כשר כפרה - פסול בעגלה ערופה,
 11 פסול כפרה - כשר בעגלה ערופה; פרה - בשחיטה
 12 כשרה, בערופה פסולה, עגלה - בערופה כשרה,
 13 בשחיטה פסולה! אישתיק. לתר דנפק, אמר: מאי
 14 מעמא לא אמיתא ליה, דרבי שמעון סבר עגלה
 15 בשחיטה כשרה! - ורב הונא אמר לך: לא
 16 ישתמיט תנא דנשמעינן עגלה בשחיטה שרה,
 17 דתימא רבי שמעון היא. אמר רבא: מנא אמיתא לה?
 18 מרתנן: עגלה ערופה אינה כו, עד שילא בערופה -
 19 תצא ותרעה בערד; ואי אמרת מחיים, אמאי תצא
 20 ותרעה בערד? הא איתסרא לה מחיים! - תני: עד
 21 שילא נראת לערופה. - אימא סיפא: משענרפה -
 22 תקבר במקומה! - תני: משנראת לערופה. - אם כן,
 23 אימא סיפא: שעל הספק באה מתחלה, כפרה
 24 ספקה והלכה לה; ואי מחיים, עדיין לא כפרה
 25 ספקתה! תנא הוא, דתניא: נאמר מכשיר ומכפר
 26 בפנים, ונאמר מכשיר ומכפר בחוץ, מה מכשיר
 27 ומכפר האמור בפנים - עשה בו מכשיר כמכפר, אף
 28 מכשיר ומכפר האמור בחוץ - עשה מכשיר כמכפר.
 29 משנה רבי אליעזר אומר: מתנדב אדם אשם תלוי ככל
 30 יום ובכל עת שירעה, הוא היה נקרא אשם חסידים;
 31 אמרו עליו על כבא בן בוטא שהיה מתנדב אשם תלוי
 32 בכל יום, חוץ מאחר יום כיפורים יום אחר, אמר: הפעון הזה! אילו היה מצוין לי יחיתי מביא,
 33 אלא אומרם לי: המתין עד שתפנה לספק. ותקמים אומרם: אין מביא אשם תלוי אלף על שדודנו כרת ושגנתו הפאת. תיבי הפאות
 34 ועצמות ודאין שעבר עליהן יום הכיפורים - תיבין להביא לאחר יום הכיפורים, ותיבין אשמות תלוין - פטורין. מי שבא בידו ספק
 35 בערבה ביום הכיפורים, אפילו עם השחיה - פטור, שכל היום מכפר. האישו שעש עליה הפאת העוף ספק ועבר עליה יום הכיפורים -
 36 תיבין להביא לאחר יום הכיפורים, מפני שהיא מכשרת לאכול בנדרים. שחט העוף הפאת על הספק, אם משנמלךה נדעו -
 37 תיבין להביא רבי אליעזר? אף סלקא דיעך חובה היא. מתנדב ליה אמאי מיתיה הפאת? אלא שמע מינה נדבה
 38 היא. - ורבנן? עולה ושלמים הוא דאתו בנדר תדבה, אבל הפאת ואשם - חובה ניהו. ואשם תלוי היינו מעמא דמיתיה
 39 מקמי דמתייעד ליה - לתני עליה, דהתורה חסה על גופן של ישראל. אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי: דילמא
 40 אשם תלוי בעולה ושלמים, מה עולה ושלמים דאתו בחובה ואתו בנדרה, אשם תלוי נמי דאתי בחובה - אתי נמי בנדרה!
 41 אמר ליה: עולה ושלמים עיקר בנדרה כתיבי, אשם תלוי עיקר בחובה כתיבי. תני רבי תיאי קמיה דרבא:
 42 אשם

- 1 בא על הנבלה - כלומר על ספק איסור לאו. לא מתנית - אינך שונה משנה וברייתא. גליק - לא מתנית - למה לא למדת קמיה דרבה דהייא ירדע מונני דע כאן הגליק.
- 2 לבית הספק - דקעת איסור כל דהו בעינן. מאי טעמא דאמרו לו - אשם תלוי בו על איסור כל דהו כגון לאו הנבלה. דכתיב - באשם תלוי לא תעשינה בשגנה ואשם, ודאפילו ליכא שגנה אלא במידא דלאו, דהיינו שלא תעשינה - חייב. חמש אשמות - אשם גולות, ומעילות, שפחה חרופה, ונוזר, ומצורע. אשם תלוי אינו
- 3 מכפר כפרה נמורה - הלכי מתיידע ליה מייחיה חטאת. ודלא כרבי אליעזר דאמר. בא על ספק נבלה, נמצא אשם תלוי דספק נבלה מתפרר
- 4 כפרה נמורה, דלכי מתיידע ליה לאו כרבי
- 5 אשם תלוי בא על הנבלה. פירש בקונטרס: 1
על ספק איסור לאו. מאי טעמא 2
דאמרו לו אשם לא תעשינה בשגנה ואשם - 3
נראה דלא קאמר שיהא חובה להביאו 4
(לרבנן) ולדאמרו לו על עבירת לאו, דהא 5
כתיב 'ולא ידע', אטו על אבילת ספק נבלה 6
לית, ולא על דהאי אבילת נבלה: אלא 7
נראה דלא ידע ליה דקרא - לענן חובה, 8
ולענן דבר שאם יודע לו יביא על שגגות 9
חטאת, ואית ליה גזירה שיה' ד'מצות' 10
'מצות', אבל אהני ליה 'לא תעשינה' דאף 11
על העבירות לאו יכול להביאו. ורבנן דרשי 12
גזירה שיה' ד'מצות' לאפקוק לאו, דלא מייחיה 13
עליה כלל. 14
- 15 רבנן: המישה אשמות מכפרין, ואשם תלוי אין מכפר כפרה נמורה. מאי קאמר? אמר רב יוסף, 13
הכי קאמר: המישה אשמות מכפרין כפרה נמורה, ואשם תלוי אין מכפר כפרה נמורה; ודלא 14
כרבי אליעזר, דאמר: אשם תלוי בא על הנבלה, רבינא אמר, הכי קתני: המישה אשמות אין 15
אחר מכפר פסחתן, דבי מתיידע ליה מייחיה; אשם תלוי אחר מכפר פסחתו. דלכי מתיידע לא 16
מייחיה, דבתנן: חייבי חטאות ואשמות ודאין שעבר עליהן יום הכפורים - חייבין להקיב אחר 17
יום הכפורים, חייבי אשמות תלוין - פטורין. חייבי חטאות ואשמות ודאין כו'. קתני: חייבי 18
חטאות ואשמות ודאין שעבר עליהן יום הכפורים - חייבין להקיב לאחר יום הכפורים, חייבי 19
אשמות תלוין - פטורין. מנהגי מילי? כי אתא רב דימי אמר רבי אמי אמר רבי הנינאי, 20
אמר קרא: 'וכפר על הקדש ממונאת בני ישראל ומפשעיהם לכל חטאתם' - המאים 21
דומיא דפשיעים, מה פשיעים - דלאו בני קרבן, אף המאים - דלאו בני קרבן מכפר, אבל 22
המאים בני קרבן לא מכפר. אמר רבי אבין: והא כי כתיב הדין קרא - בשעור הנעשה 23
בגנים הוא דכתיב, דלא מכפר על עבירות דמצוה ידועה, אבל שעור המשלח דמכפר על 24
עבירות דמצוה ידועה, אימא קד: אפילו על המאים דבני קרבן ניהו מכפר! אלא אמר אבין, 25
המאם: 'והתורה עליו כל עונות בני ישראל ואת כל פשעיהם לכל חטאתם' - המאים דומיא 26
דפשיעים, מה פשיעים - דלאו בני קרבן, אף המאים - דלאו בני קרבן, אבל המאים דבני קרבן 27
ניהו לא מכפר, ומעמימה קרא בשעור המשלח, למימרא דעל המאים דבני קרבן ניהו לא 28
מכפר. אמר רבי רבי: מימא דהני פשיעים לאו בני קרבן ניהו? דלמא הני דבני קרבן 29
ניהו, דבתנן: ארבעה מביאין על הדין כשנגזר; איחמר נמי, כי אתא רבין אמר רבי יוסי אמר 30
ר'ש לקיש: 'והתורה עליו את כל עונות בני ישראל ואת כל פשעיהם לכל חטאתם' - המאים 31
דומיא דפשיעים, מה פשיעים - דלאו בני קרבן מכפר, אף המאים - דלאו בני קרבן מכפר, 32
אבל המאים דבני קרבן לא מכפר. אמר אבין: איא נמי מדרין קרא אמר, ואקשי לי רב דימי: 33
ממאי דהני פשיעים דלאו בני קרבן ניהו? דלמא הני דבני קרבן ניהו, דבתנן: ארבעה מביאין 34
על הדין כשנגזר! אמר רבי רבין: רוב פשיעים לאו בני קרבן, אמר ליה: מיד רוב כתיב: אלא 35
אמר אבין, מרישה דאמר: 'והתורה עליו את כל עונות בני ישראל', ותנא: 'עונות' - אלו 36
ידונות, וכן הוא אמר: 'עונת בה', ואית כל פשעיהם לכל חטאתם', כל למה לי? לאקשוי 37
לפשיעים, מה פשיעים - דלאו בני קרבן, אף המאים - דלאו בני קרבן, אבל המאים דבני קרבן 38
ניהו לא מכפר. חייבי אשמות תלוין כו'. מנהגי מילי? אמר רבי אליעזר, אמר קרא: 'מכל חטאתיכם לפני ה' גו' - תמא שאין 39
מכיר בו אלא המקום יום הכפורים מכפר. אמר רב תחליפא אבהו דרב הונא בר תחליפא משמיה דרבא: קרמיתא נמי לא תיתי 40
- 16 שאת הוא אין אחר מכפר פסחתו - 1
חטאת מעל בשוגג ולא ידע, ועבר עליו יום 7
הכפורים, ואחר כך נודע לו - מביא אשם 8
מעילות, וכן כולן. מנהגי מילי - דאשמות 9
הדאין לא מכפר יום הכיפורים עליהו. מה 10
פשעים דלאו בני קרבן - דפשעים היינו 11
מדרין, שדורר ברבנו, וכן הוא אמר - מלך 12
מוזא פשע כו' (מלכים ב' א). אף המאים 13
דלאו בני קרבן - כגון נבלה, מכפר עליהו 14
יום הכפורים. אבל חטאת דבני קרבן, כגון 15
חטאת ואשמות הדאין - לא מכפר. ותעמא 16
דמכפר תלויין מפרש לקמן, דלא בא לכפר 17
על כבידות פסוה ידועה - כדאמר בפרק 18
קמא דשבועות (ב.א.). על טומאה שיש בה 19
ידיעה בתולה - כשנטמא ידע, ואין בה 20
ידיעה בסוף - כשנכנס לא ידע שהוא טמא, 21
וכי כשנכנס נודע לו שנטמא בטומאה שריא 22
קרוב - שערי הנעשה בפנים יום הכפורים 23
תולה עד שידוע שנכנס למקדש טמא, וביא 24
בגולה וירוד. אבל נודע לו שנטמא, נכנס 25
למקדש בטומאה - אינו מכפר. הלכך לא 26
מכפר החטאים דבני קרבן, משום דוותרא 27
בפרותיה. אבל שיער המשלח דמכפר כפרה 28
ידעה, מכפר על עבירה שנטמא ליה 29
דברין בפרק קמא דשבועות (שם עמוד 30
ב.); על כל עבירות שבתורה הודונות 31
והשגגות חרוד ולא חרוד כו', אימא דעל 32
חטאים דבני קרבן נמי מכפר. ותהודה עליו 33
- בשערי המשלח, ויפשיע קרא בשערי 34
המשלח - לאשמועינן דאף על גב דנפיש 35
בפרתו, אפילו אבני קרבן לא מכפר. על 36
הדין כשנגזר - תנא: 'ארבעה מחוסרי 37
כפרה' (כריתות ט.א.). אומר נמי - כאבין, 38
מן רישא דקרא - כלומר מדרשה דקרא 39
לנפיה וסיפיה מיהיה לודך דרשא. עונה בה 40
- הוא מיד הוא, דכתיב ברישה דקרא: 'כי 1
דבר ה' בזה וכו', לאקשוי חטאת כו' - 2
והשתא ליכא למפרך דרב דימי, דאם כן 3
לכני קרבן קאתי - לא לתובן קרא 4
לפשיעים', דהא תובן עונה. ולתובן 5
'חטאתם', דשמעני בני קרבן, דסתם חטאת 6
בני קרבן, אלא מרתיבין 'פשעיהם' מופנה 7
לדרוש דרובן פשעיהם מקריי. שאין מכיר 8
כו' - שלא נודע לו שחטא. קמיתא נמי - 9
דיחייב חטאת ואשמות הדאין כו' דדיבין 10
להביא אחר יום הכיפורים, ליכא 11
למיפשט

39 לבר עון - להודיע אם נטמאת. ולא"ן כי יכופר - אין כל שום כפרה אלא זו,
 40 עלה ערופה על הספק, הורגת החורג על החראי. על יוצאי מצרים - דכתיב אישר
 41 פריית. הורי במה יום כפרים עבור עליון ועדיין קורין צריכן לכפרה זו, אם נמצא חלל
 42 בעיניהם. כדכתיב קרא - "או הודיע" גבי יחיד ונשיא הצבור, ודל צרכי כולו, איכא
 43 - לברש מחר מתוך "או הודיע" לא הודיע" רש"י
 44 כל אמת מומדיעה ליה, ואפילו לאור דם
 45 הכפרים. אם פריח לתמוא; הני מעריך
 46 צרכי - ואי כתוב גבי יחיד, הוה אמיתא
 47 יחיד בעי ידיעה דחיתא - שכן קל הוא, שכל
 48 קרבנו נקבה. אבל נשיא דמיתוי שיער וכו'
 49 עברו עבירות, צבור כל קרבנו וכו' - איכא
 50 החמור, ומספק נמי ליחיד וטמאת מה לנשיא
 51 שכן קל שניאו בשמיעת הקול - המך קל
 52 מעבר ולא מעידן אותו. נשיא יש בקרבנו
 53 נקבה - כעבדתי וזה. דכתיב ובעבדתי זה
 54 וזאם נפש אחת חטאת בשגגה, יחיד ונשיא
 55 ומשכח בשמיע. וזקריהוה עב תב שנתה
 56 לתמאת. צבור אין חייבין פרי העלם דבר -
 57 אלא על העלם דבר - שהורו להם בית דין
 58 שחלב נותר, עם שגגת מעשה - שאכלו
 59 צבור חלב על פיקח. לא לכתוב ידיעה ביחוד
 60 ולחייב מנשיא וצבור - את לראב לכתוב
 61 לדיכא למימה למעידן יהודי הרק כשאר
 62 דוכתי, דכי אמרוהן, מה לנשיא כסן איני
 63 בשמיעת הקול - ליכא למימר צבור כביחוד
 64 דהא נשיא וצבור אינן בשמיעת הקול. לא
 65 לכתוב גבי צבור ויחיד מירוח ומשיא,
 66 דהבא דהא נמי אין למעיד מצד הנשיא, דכי
 67 אמרוהן, מה לנשיא כסן שי צבור נקבה -
 68 קרבנו למימה. יחיד ויכתיב, דהא שנתן שי
 69 בקרבנו נקבה. הכי גרסתי: דמאי פריכת דכי
 70 משום מירוח כל קרבנו נקבה צבור וכו'
 71 דאין בקרבנו נקבה ואי משום דאניו כשגגת
 72 מעשה יחיד ויכתב רישנו גבי כשגגת מעשה.
 73 מה להך כסן און צבור להשתנות - ואק'
 74 על גב דהך פריכא לאו קולא דחומרא היא -
 75 דהא אמרוהן "בילב הבשר" (תולין קט"ב). על
 76 מה הנה פרכין בכל דהו.

נשיא

למפשט לא מדרב דמי ולא מדאבי, דשניא דחיקא הוא, דאבתי איכא למיפך
 כדמעיקרא. אבל אי ידעי ביה - כגון אשם דאי, שפיר נדע לו. סמונא - המדיכיי
 לגובה, וכיון דאפשר שלם - לא פטר ליה יום הכפרים, דבתשלומי מנזון לא
 שייכא כפרה. אחרו ביה - דאיכא מלקות, לא פטר ליה יום הכפרים. אלא מעתה
 - כיון בדחטא אקא מניב בו אלא המקום
 יום הכפרים מנפח. ספק וילדת שעבר
 עליה יום הכפרים לא תיתי - הטאת
 העוף על הספק, אלאמה נתן במתנין
 דמיתא: וילדת חוטאת היא - במסכת נדה
 בפרק "המפלת" (לא"ב). בשעה שהיא כורעת
 לילד נישבת שלא חזקה בעלה. והא
 לכפרא איכא, ודא מעפיק בלעת
 לידה. נמי תיניא - הדיינו טעמא דמיתא
 לאור יום הכפרים, משום דלא לכפרה
 אתי. ספק מצורע - מפרש סמלתי וכו'
 בפרק "שני נדרים" (ט"א) דמיתוי קרבן, וכן
 נזיר שנטמא ביום ספק מצורע - כגון ספק
 קום שעבר לבן לבפרת, ספק כהרתי
 ללבן וטמא. על שכעה דברים - בערכין
 בפרק "שני בערכין" (ט"א). ג"ל ששלי"ן -
 סמן שמורה. לא לכפרא - ודנגעו איכא
 ליה, מצרע הונג נתכפר חטא. ספק נזיר -
 נזיר ספק נטמא ספק לא נטמא. דאילו ספק
 נזיר טהור, כגון דאמר "הריני נזיר אם תלד
 אשתו בן" ולא נודע לו אם בן אם בת - מצי
 אתי ואתיני שאם לא היה נזיר עכשיו ידא
 נזיר לבסוף, והרתי שלשים יבאי קרבנו.
 בדתן בפרק "הרפורי נזיר מן הגורגות" (ט"א).
 רבי שמעון אומר: וימפר לא היה בן
 קיימא - הריני נזיר חובב, ואם לאו - הריני
 נזיר. לא יתיי - הטאת העוף הבא
 על הספק, דאמרוהן נטמכת נזיר פריש
 נדרים דמיתוי. נזיר חוטא הוא - שציער
 עצמו מן ידיו, במסכת תענית פריק קטא
 (א"א). לאו לכפרי מיתוי - דהא איכפר
 ליה, שנתתו לבדול שער. ספק סוטה -
 הדינו טסה סתם, דספק הוא אם נטמאת אם
 לא נטמאת. לא תיתי' - מנחת קנאות.

למפשט לא מדרב דמי ולא מדאבי, דשניא דחיקא הוא, דאבתי איכא למיפך
 כדמעיקרא. אבל אי ידעי ביה - כגון אשם דאי, שפיר נדע לו. סמונא - המדיכיי
 לגובה, וכיון דאפשר שלם - לא פטר ליה יום הכפרים, דבתשלומי מנזון לא
 שייכא כפרה. אחרו ביה - דאיכא מלקות, לא פטר ליה יום הכפרים. אלא מעתה
 - כיון בדחטא אקא מניב בו אלא המקום
 יום הכפרים מנפח. ספק וילדת שעבר
 עליה יום הכפרים לא תיתי - הטאת
 העוף על הספק, אלאמה נתן במתנין
 דמיתא: וילדת חוטאת היא - במסכת נדה
 בפרק "המפלת" (לא"ב). בשעה שהיא כורעת
 לילד נישבת שלא חזקה בעלה. והא
 לכפרא איכא, ודא מעפיק בלעת
 לידה. נמי תיניא - הדיינו טעמא דמיתא
 לאור יום הכפרים, משום דלא לכפרה
 אתי. ספק מצורע - מפרש סמלתי וכו'
 בפרק "שני נדרים" (ט"א) דמיתוי קרבן, וכן
 נזיר שנטמא ביום ספק מצורע - כגון ספק
 קום שעבר לבן לבפרת, ספק כהרתי
 ללבן וטמא. על שכעה דברים - בערכין
 בפרק "שני בערכין" (ט"א). ג"ל ששלי"ן -
 סמן שמורה. לא לכפרא - ודנגעו איכא
 ליה, מצרע הונג נתכפר חטא. ספק נזיר -
 נזיר ספק נטמא ספק לא נטמא. דאילו ספק
 נזיר טהור, כגון דאמר "הריני נזיר אם תלד
 אשתו בן" ולא נודע לו אם בן אם בת - מצי
 אתי ואתיני שאם לא היה נזיר עכשיו ידא
 נזיר לבסוף, והרתי שלשים יבאי קרבנו.
 בדתן בפרק "הרפורי נזיר מן הגורגות" (ט"א).
 רבי שמעון אומר: וימפר לא היה בן
 קיימא - הריני נזיר חובב, ואם לאו - הריני
 נזיר. לא יתיי - הטאת העוף הבא
 על הספק, דאמרוהן נטמכת נזיר פריש
 נדרים דמיתוי. נזיר חוטא הוא - שציער
 עצמו מן ידיו, במסכת תענית פריק קטא
 (א"א). לאו לכפרי מיתוי - דהא איכפר
 ליה, שנתתו לבדול שער. ספק סוטה -
 הדינו טסה סתם, דספק הוא אם נטמאת אם
 לא נטמאת. לא תיתי' - מנחת קנאות.

למפשט לא מדרב דמי ולא מדאבי, דשניא דחיקא הוא, דאבתי איכא למיפך
 כדמעיקרא. אבל אי ידעי ביה - כגון אשם דאי, שפיר נדע לו. סמונא - המדיכיי
 לגובה, וכיון דאפשר שלם - לא פטר ליה יום הכפרים, דבתשלומי מנזון לא
 שייכא כפרה. אחרו ביה - דאיכא מלקות, לא פטר ליה יום הכפרים. אלא מעתה
 - כיון בדחטא אקא מניב בו אלא המקום
 יום הכפרים מנפח. ספק וילדת שעבר
 עליה יום הכפרים לא תיתי - הטאת
 העוף על הספק, אלאמה נתן במתנין
 דמיתא: וילדת חוטאת היא - במסכת נדה
 בפרק "המפלת" (לא"ב). בשעה שהיא כורעת
 לילד נישבת שלא חזקה בעלה. והא
 לכפרא איכא, ודא מעפיק בלעת
 לידה. נמי תיניא - הדיינו טעמא דמיתא
 לאור יום הכפרים, משום דלא לכפרה
 אתי. ספק מצורע - מפרש סמלתי וכו'
 בפרק "שני נדרים" (ט"א) דמיתוי קרבן, וכן
 נזיר שנטמא ביום ספק מצורע - כגון ספק
 קום שעבר לבן לבפרת, ספק כהרתי
 ללבן וטמא. על שכעה דברים - בערכין
 בפרק "שני בערכין" (ט"א). ג"ל ששלי"ן -
 סמן שמורה. לא לכפרא - ודנגעו איכא
 ליה, מצרע הונג נתכפר חטא. ספק נזיר -
 נזיר ספק נטמא ספק לא נטמא. דאילו ספק
 נזיר טהור, כגון דאמר "הריני נזיר אם תלד
 אשתו בן" ולא נודע לו אם בן אם בת - מצי
 אתי ואתיני שאם לא היה נזיר עכשיו ידא
 נזיר לבסוף, והרתי שלשים יבאי קרבנו.
 בדתן בפרק "הרפורי נזיר מן הגורגות" (ט"א).
 רבי שמעון אומר: וימפר לא היה בן
 קיימא - הריני נזיר חובב, ואם לאו - הריני
 נזיר. לא יתיי - הטאת העוף הבא
 על הספק, דאמרוהן נטמכת נזיר פריש
 נדרים דמיתוי. נזיר חוטא הוא - שציער
 עצמו מן ידיו, במסכת תענית פריק קטא
 (א"א). לאו לכפרי מיתוי - דהא איכפר
 ליה, שנתתו לבדול שער. ספק סוטה -
 הדינו טסה סתם, דספק הוא אם נטמאת אם
 לא נטמאת. לא תיתי' - מנחת קנאות.

בנשא

1 נשיא עשו להשתנות - דאי עבר מנאושו בשאר חידוהי. מצות מצות ילפי
2 מהרדי - יחיד ונשיא הצבור, דבכולו כתיב "מצות" וילפי כולוהו בהך גיורה שוה
3 מנהדי במסכת הוריות (ח.ג.) לרבר שחיבב על דונו כרת הוייבן על שגגתו חטאת.
4 הילכך להא מילתא נמי לילפי מהרדי. לאו על הדין חמא קאתי - כלומר לא על
5 הדין לחודיה קאתי. אם משנמלקת חזקת

6 - שלא ליה. שאינה משתמרת - כיון דעל
7 הספק באת, ולא לאביהא הוה היימא - לא
8 שטרות יפה, ונפסלה בחסות הדיימא שבט
9 נטמאה. או מעיקרא - קודם מליקה היה
10 הוות, ובעלי חזן אינן מקבלין טומאה. ובדין
11 הוא דמתורת בהנאה - דחולין גמורין היא. ו
12 ומשום חולין בעורה נמי ליכא למימר, ולא
13 אסרה הורה אלא שטחיה, אבל מליקה לא.
14 אבל רבנן גזרו דאסור בהנאה, שמא יאמר
15 נתיבן ומתורת העוף ספק. ובי איתמר רבי
16 אחא איתמר - דתנן בפרק "שם שחטת"
17 (ברכות) דתנן: האשה שהביאה בו, ועלה
18 קאי רב ואתמר: אם משנמלקת נודע לך כן
19 שילדה דאי - מזה ומוצה כמשפט הטאת
20 העוף, כדכתיב (ויקרא ה'): "והזה מדם הטאת
21 על קור המזבח והנשאר בדם ימצאה וגו'".
22 חזא - שאוחז בראש העוף ומעלה ורבי
23 ודדם ניתו. מוצה - שקרוב ומקץ בת
24 מליקה לקור המזבח וסוחט. אסורה באביה
25 - שמא יאמר וטאת העוף הבאה על הספק
26 נאכלת. ואסורה בהנאה - כשאר הטאת
27 העוף ספק, שאסור באביה של חולין היא.
28 ונבלה היא. ובהנאה נמי אסורה - רשנא
29 קיש היא. וקיש שאינו נאכל אסור בהנאה
30 אחרת, שהרי כלכלים לא יאכלנו. שעל
31 הספק בו - הילכך כמי שלא נודע דמי.
32 משנה שתי סלעים - והו רין אשם, דכתיב
33 "בערב כסף שקלים בשקל הקדש לאשם".
34 והשני יתק - לפי שנקח מבעות אשם לשם
35 אשם כלל בתו שני אילים לחזק
36 לאביהא, ומעל בבעות ויצאו לחולין, ו
37 עליו שלשום אשם על שערות וזו לקרן חומשו
38 של אשם ראשון, ואשם בשתי סלעים לאשם
39 מעילות. אם היה אחד מתן יפה שתי סלעים
40 ואחד מתן עשרה זה - והיפה שתי סלעים

41 יקרב לאשם מעילות, והשני היפה עשרה זה יקרב למעילתו. מפרש בגמרא: יקרב
42 כשבול אשם ראשון, והרי נפטר מקרן חומשו. והשאת קרי למעילתו "גולה". אחד
43 לאשם ואחד לחולין - מעל בסלע. אם היה של אשם יפה שתי סלעים - יקרב לשמו
44 הראשון, שהרי לשמו נלקח, וממעות שדפרשו לו. והשני - שהוא חולין, יקרב
45 למעילתו. לאשם מעילות. והשאת קרי

46 לאלא האשם של אשם מעילות "מעילתו".
47 וביא עמה סלע וחומשו - קרן שמעל בו,
48 ופילו לרבה שהרי ממחרת אשם הראשון בא.
49 וביא סלע וחומשו - מביתה, שמה ששיבה
50 אשם בשתי סלעים - שבח הקדש הוא.
51 **גמרא** אולימא איל אשם - של אשם
52 מעילות. לסימרא חומשו בהדי איל אשם
53 מייתי ליה - אם הביא אשם שהוא שוה על
54 שני סלעים כרי חומש הקרן - נפטר מן
55 - ועוד מוקתינן סיפא - ועוד מוקתינן סיפא.
56 היבא דמעל בסלע והשני יקרב למעילתו.
57 דעל כרוך האי "למעילתו" איל לאשם
58 מעילות הוא, דהא קותני וביא עמה סלע
59 וחומשו לקרן חומשו. אולימא חומשו בהדי קרן
60 מייתי ליה - והאי הדרו ומקשי ממתינתן.
61 דלא תימא קרא איתעיה בריתגה מקדשי בודק
62 הניתא או מוקדשו עולה - הילכך קרית סיפא
63 מייתי ליה בהדי איל אשם - לא נפק.
64 וחומשו כי קרן בעי מהוי. אבל האי קרן
65 גופיה אשם הוה, כי מייתי חומשו בהדי אשם
66 של מעילה שפיר דמי. תא שמע מסיפא. אלא
67 טאי למעילתו דרשא גיולו - הוא האשם
68 הראשון לאיתני דא מוקדש רדיה בשתי
69 סלעים שהפרישו לשמן. ולחק בתו כן
70 אילים לחולין, היפה שתי סלעים מקריב ליה
71 לאלא מעילות, דהוא "לאשמו" דקתני
72 במתינתן. והיפה עשרה זה הדיב ליה למאי
73 דאיתני מוקדשו, כלומר, יקריבו לאשמו
74 הראשון, ויהי תשלומין לקרן חומשו שמעל
75 בתו. והיינו "לאשמו" דקתני מתינתן. אולימא
76 סיפא בו' - על כרוך "לאשמו". דסיפא הוא
77 ולאשם ראשון, שהרי איל זה לשמו נלקח
78 למעילתו הוא אשם מעילות, ולא תשלומי
79 הקרן, דהא קתני: וביא סלע וחומשו תשלומי
80 קרן וחומשו. וישא קרי גיולו למעילתו
81 סיפא

29 מותרת באביהא. תניא בנותיה דרבי יוחנן: הפאת העוף הבאה על הספק, אם עד שלא נמלקה נודע לה שלא ילדה
30 - תצא לחולין או תמקור לתרתיה. אם עד שלא נמלקה נודע לה שילדה ודאי - תעשה ודאי, ששמין שפכיאה על
31 לא הודע מביאה על הודע. אם משנמלקה נודע שילדה - אסורה אפילו בהנאה, שעל הספק פאה מתחלתה, כפרה ספיקה והלכה
32 לה. משנשח המפריש שני סלעים לאשם, ולקח בהן שני אילים לאשם, אם היה אחד מהן יפה שתי סלעים - יקרב לאשמו, והשני
33 ידעה עד שישתאב ויפטר, ויפלו דמיו לנדבה. לקח בהן שני אילים לחולין, אחר יפה שתי סלעים ואחר יפה עשרה זה, תיפה שתי
34 סלעים יקרב לאשמו, והשני למעילתו. אחד לאשם ואחד לחולין, אם היה של אשם יפה שתי סלעים - יקרב לאשמו, והשני למעילתו,
35 וביא עמה סלע וחומשו. **גמרא** מאי "מעילתו" דקתני רישא: והשני למעילתו? אולימא איל אשם - למימרא דחומשו בהדי איל
36 מייתי ליה? והכתיב: "ואת אשם חטא מן הקדש ישלם ואת ממישתו יוסף עליו". אלמא בהדי גיולו מייתי ליה! ועוד, דקתני סיפא:
37 אחד לאשם ואחד לחולין, אם היה של אשם יפה שתי סלעים - יקרב לאשמו, והשני למעילתו, וביא עמה סלעים. אלמא
38 חומשו בהדי גיולו מייתי ליה! אלא "מעילתו" - מאי דאיתניו מהקדשו ושנו משיח סלעים דאפרישו לאשם, ולקח בהן שני אילים
39 לחולין, היפה שתי סלעים מקריב ליה איל אשם, ויפה עשרה זה הדיב ליה למאי דאיתניו מהקדשו, דהוה ליה גיולו וחומשו, ומאי
40 "מעילתו" - גיולו - במאי אוקמתא "למעילתו" דרשא - גיולו. אולימא סיפא: אחד לאשם ואחד לחולין, אם היה של אשם יפה שתי
41 סלעים יקרב לאשמו, והשני למעילתו, וביא עמה סלע וחומשו, אלמא "מעילתו" - איל אשם; וישא קרי ליה "למעילתו" גיולו,

1 שוח שתי סלעים, והקדש לא תשבחו בו כלום. אל - שנקו בשתי סלעים ליבא.
 2 מאי היו עליה - והאי שנייאי דהוקא הוא, דאי אדם מתכפר בשבח הקדש תשלום
 3 סלע לא הוי. תא שמע - דמתכפר. הכי גרסין בתוספתא: בשעת הפרשה יפה סלע
 4 וכשעת כפרה יפה שתי סלעים יצא. בעי כו' - רבי אלעזר לא שמיט ליה דר
 5 ברייתא. וילא שמע חלבה זו ממני - במתיה.
 6 ועל היא אמרה - במסכת מנחות בפרק
 7 התורה (ע"ב). איני עמונת להם - הם
 8 להם, אלא לאחר כפרה, שכבר הקריב את
 9 אמו ויצא את ידו נרד, אבל לפני כפרה - קריב
 10 בהם במקום אמו לחובת נדרו, ותעון להם.
 11 אלמא אדם מתכפר ברלה, והדיני שבח
 12 הקדש בעלי חיים נדחין - מעל גבי זמנחב
 13 כגון עיזים היו הכיפורים ומת אורח
 14 מן. מזה שיקריב הכיור ויבא אחר עמו מי
 15 אמרין נדחה זה במיתת הכיור או לא? ואי
 16 קשיא: לפשוט ליה מדיקטאן לך (התורה)
 17 כ"א, ונתאן שכיפרי בעליה מתו - אלמא
 18 נדחין חלבה למשה מסיני הוא, ואין למידן
 19 והימנ. ואינה קריבה - האיל ומתחלה
 20 נדחה, שהיתה חציה חולין שהקדישה לא
 21 היתה ראויה לכך. הכי גרסין שמע מינה
 22 תלת שמע מינה בעלי חיים נדחין ושמע
 23 מינה דחיי מקדיש חיי דחיי ושמע מינה שי
 24 דחיי מקדיש - וכו' אלמא שמע מינה
 25 קדושת דמים מדרה - בחמה שאינה ראויה
 26 לקריב הקדשה לדמים, כיון דאמרי תסתאב
 27 ונתנה בך מנהג דחיי שבח דחיי חזרת חזרת
 28 ונראה, דלא תסתאב אף חזרת חזרת נהגת
 29 אלא בקדושת הנוף, שהיו זו שהקדישה
 30 חציה לא הקדישה אלא לדמיה, קאמר אינה
 31 קריבה. "קדושת דמים מדרה" ירש דחיי
 32 ברמיש' הוא מילתא דא, אלא ששנתנה
 33 לטוב הגורסא, וחזלו סילאם געליב - ואיני
 34 משתאבא אלא בפחות משני סלעים - במחוסרי
 35 כפרה - כגון זב ובה ויולדת ומצורע,
 36 שפחות מעבכין כל קדושים ואין להם
 37 תקנה. אלמא דכא תנתנה תורה קצבה -
 38 ואין לו תקנה עד שיבא באתה קצבה. לא
 39 לימנו - דלארסי.

משה

29 טעמא דקדוהי תשלומין דסלע - גזרה שמוא יאמרו: אל פחות משתי סלעים מכפר. מאי הוי עליה? תא שמע: בשעת הפרשה
 30 יפה סלע, בשעת כפרה יפה שתי סלעים - לא יצא. בעי רבי אלעזר: אדם מתכפר בשבח הקדש או לא? אמר רבי יוחנן: כפרה
 31 שנים גדל זה בניינו, ולא שמע חלבה זו מפינו? - מקלל דאמר רבי יוחנן? איך, ועל היא אמרה, דתנן: וזל תודה ותמונתה,
 32 וכן המפורש תורתו ואברה והפריש אהרת תחתיה - אין טעונה להם; וישלח רבי תינא משמיה דרבי יוחנן: לא שנו אלא
 33 לאחר כפרה דרדך אין טעון להם, אבל לפני כפרה טעון להם; אלמא קסברי מתכפר בשבח הקדש. בעי רבי אלעזר: בעלי
 34 חיים נדחין או לא? אמר רבי יוחנן: הרי כפרה שנים גדל זה בניינו, ולא שמע חלבה זו מפינו? - מקלל דרבי יוחנן אמרה?
 35 אין, דאמר רבי יוחנן: בהמה ששני שותפין הקדיש חציה, וחור ולקח חציה הקדישה - קדושה ואינה קריבה, ועושה
 36 תמורה ותמורתה פיוצא בה. שמע מינה הלכה: שמע מינה בעלי חיים נדחין, ושמע מינה קדושת דמים מדרה, ושמע מינה
 37 יש דחויי בקדמים. בעי רבי אלעזר: הוולו מלאים בעולם, מהו? מי אמרין "מכרה נריכים" בעינו ותא איפא, או דילמא אפרי
 38 שקלים? בעינו וליכא? אמר רבי יוחנן: כמה שנים גדלנו בבית המדרש ולא שמענו חלבה זו? וילא? והאמר רבי יוחנן אמר
 39 רבי שמעון בן יוחאי: מפני מה לא נתנה תורה קצבה במחוסרי כפרה? שמוא יחלו טלאים, ואין להן תקנה לאכול בקדשים!
 40 - אימא: לא לימדנו חלבה זו. והא רבי יודא בר אדא מיהרד תלמודיה כל תלתין יומין קמיה - אימא: לא נתבקשה
 41 חלבה זו מפינו בבית המדרש. גופא, אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחאי: מפני מה לא נתנה קצבה במחוסרי
 42 כפרה? שמוא יחלו טלאים, ואין להם תקנה לאכול בקדשים. מתקוף לה אביי: אלא מעתה, הפאת חלב נתן לה קצבה,
 43 דלכפרה אתיא וילא לאישתרוי באכילת קדשים הוא! מתקוף לה רבא: אלא מעתה, אשם נזיר להוי ליה קצבה, דלכפרה
 44 הוא דאתי, דאמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחאי: אין לך דבר שהוא בא לכפרה אלא אשם נזיר בלבד! קשיא.

משה

1 סיפא קרי לאל אשם מעלתו - בתמידה. ומשנה אין רישא הוה איל רוב כו' -
 2 על כרחיך תנא דמתניתין הוצרך לחלק בשמותיהן של שני אשמות הללו, לפי
 3 שהאחד בא לחובת אשמו הראשון והשני לאשם מעלתו, לפיכך קרא לאחד מן
 4 אשמו ולאחד מן מעלתו. הילכך, רישא הוה איל רובן קרן וחומשו - קרא את
 5 הקרב לאשמו "מעלתו", כלומר קרן שומע
 6 בו דומטה, לחריע דמה שהוא נביא אשם
 7 בעשרה חו - משום מעלתו וחומשה הוא.
 8 ואת הקרב לאשם מעלתו קרא "אשמו".
 9 סיפא דלא הוי איל רובן קרן וחומשו, הדאיל
 10 יפה שתי סלעים, והקרן וחומשו אינו עולה
 11 אלא סלע אחד חומש, ואין איל קרב בשלם -
 12 תלומי גודלו אלא בשביל איל אשם -
 13 קדוהו "מעלתו" עד שם אשם מעלתו.
 14 כנינוס חומשין - כגון מעל בניו סלעים
 15 דאשם כמה פעמים עד שיעלו החומשים
 16 לשני סלעים, מזה שיקח אדם אשם למעלתו
 17 בכנסו וחומש - כגון הפרש שני סלעים
 18 לאשם מעלתו בכל כקרב ארבע פעמים. שתי
 19 החומשין לשתי סלעים - מזה שיחכפר
 20 בתמישין לבדו, שיקנה בן איל הוה יפול
 21 לנדר, דהא מותר הוא? מרבי. שבח הקדש
 22 - כגון לקח איל בסלע והקריב חלבים
 23 ועודו על שתיים. ולא אפרשיה - בשעת
 24 הפרשה לא היה שזה אלא סלע. אבל בכינוס
 25 וחומשין: קרא אפרשיה - זה שהפרשיה לשם
 26 אשם כל שעה ומכא אשם בא, אימא
 27 מתכפר. ושמע מינה אדם מתכפר -
 28 מדתקנין יקריב לאשמו. דהא חסר ליה תמיא
 29 חו - שהוציאו מביטונו סלע תא שמע -
 30 מסופא דהא ברייתא דפטום. ואשבתיה
 31 בתלתא ושה תמיא - ולקמן פריך: סוף
 32 סוף שמע מינה דאדם מתכפר באיתו זו
 33 שהשבחו ההקדש בלא חזרתו תשלום
 34 רסע - אין אחד תולשילם סלע שני. ואי
 35 קשיא: לוקמה כגון דאדולו גביה ורעה את
 36 ליבא לממר, מדתקנין ישלם סלע לגזבר
 37 מביה, ואי דאדולו גביה ורעה - אמאי
 38 ישלם? אלא שיה בשעת הפרשה שני סלעים.
 39 ואי דהדיהו תחילה כנס - מאי איכפת לך?
 40 דא לא בעינן אלא שיה שתי סלעים. והרי

29 טעמא דקדוהי תשלומין דסלע - גזרה שמוא יאמרו: אל פחות משתי סלעים מכפר. מאי הוי עליה? תא שמע: בשעת הפרשה
 30 יפה סלע, בשעת כפרה יפה שתי סלעים - לא יצא. בעי רבי אלעזר: אדם מתכפר בשבח הקדש או לא? אמר רבי יוחנן: כפרה
 31 שנים גדל זה בניינו, ולא שמע חלבה זו מפינו? - מקלל דאמר רבי יוחנן? איך, ועל היא אמרה, דתנן: וזל תודה ותמונתה,
 32 וכן המפורש תורתו ואברה והפריש אהרת תחתיה - אין טעונה להם; וישלח רבי תינא משמיה דרבי יוחנן: לא שנו אלא
 33 לאחר כפרה דרדך אין טעון להם, אבל לפני כפרה טעון להם; אלמא קסברי מתכפר בשבח הקדש. בעי רבי אלעזר: בעלי
 34 חיים נדחין או לא? אמר רבי יוחנן: הרי כפרה שנים גדל זה בניינו, ולא שמע חלבה זו מפינו? - מקלל דרבי יוחנן אמרה?
 35 אין, דאמר רבי יוחנן: בהמה ששני שותפין הקדיש חציה, וחור ולקח חציה הקדישה - קדושה ואינה קריבה, ועושה
 36 תמורה ותמורתה פיוצא בה. שמע מינה הלכה: שמע מינה בעלי חיים נדחין, ושמע מינה קדושת דמים מדרה, ושמע מינה
 37 יש דחויי בקדמים. בעי רבי אלעזר: הוולו מלאים בעולם, מהו? מי אמרין "מכרה נריכים" בעינו ותא איפא, או דילמא אפרי
 38 שקלים? בעינו וליכא? אמר רבי יוחנן: כמה שנים גדלנו בבית המדרש ולא שמענו חלבה זו? וילא? והאמר רבי יוחנן אמר
 39 רבי שמעון בן יוחאי: מפני מה לא נתנה תורה קצבה במחוסרי כפרה? שמוא יחלו טלאים, ואין להן תקנה לאכול בקדשים!
 40 - אימא: לא לימדנו חלבה זו. והא רבי יודא בר אדא מיהרד תלמודיה כל תלתין יומין קמיה - אימא: לא נתבקשה
 41 חלבה זו מפינו בבית המדרש. גופא, אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחאי: מפני מה לא נתנה קצבה במחוסרי
 42 כפרה? שמוא יחלו טלאים, ואין להם תקנה לאכול בקדשים. מתקוף לה אביי: אלא מעתה, הפאת חלב נתן לה קצבה,
 43 דלכפרה אתיא וילא לאישתרוי באכילת קדשים הוא! מתקוף לה רבא: אלא מעתה, אשם נזיר להוי ליה קצבה, דלכפרה
 44 הוא דאתי, דאמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחאי: אין לך דבר שהוא בא לכפרה אלא אשם נזיר בלבד! קשיא.

משה

כריתות. פרק שישי - המביא אדם קח דף עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזליץ)"

1 משנה לא יביאנו אחריו - על חיוב שלו, ואין צריך לומר על חטא האב, דאין
2 כפרה לאחר מיתה. גמרא מן הקלה על החמורה - לא יצא זה מדי עבירה קלה,
3 כגון גרה וחלב שאין בהן מיתת בית דין. כבשה שהפריש אביו - על עבירה
4 חמורה, כגון הלל שבת, תלת יומי כתוב - גבי חטאת "קרבנו", חד גביא וחריק
5 בידה. אינו מביא ניזוית על הכתם אביו -

6 שהפריש אביו לניזוית. בזמן שהן חסומין -
7 שלא פירש אלו לקנות חטאת ואלו לקנות
8 עולה. והבי מפרש בפרק ימי שאמר הר"י
9 נזיר ושמע חבירי (נזיר כ"ב), לא מעל ולא
10 כיפר - מפרש לקמיה. הרי זה מעל -
11 שהורגא מעות הקדש לחולין, דרשנו לדרב
12 אורי. כיון דלא מצי מעל - דאינו יכול
13 להורגא לחולין ולא לשעוהה, אף דרשנו לה
14 - בקדושתה קיימא, והקדש שאינו בזה מום
15 לא יצא לעולם לחולין. אבל מעות -
16 דשיכאי בהו מעילה ונפק לחולין, וכפר אי
17 עבר, אימא בתחלה נזירי. קא משמע לן -
18 "קרבנו על חטאת משנה גמרא
19 מהקדש כשבה שעירה - שאם הפריש
20 מעות לקנות כשבה (או שעירה) לחטאת,
21 אם רצה יקח מהן שעירה. הפריש כשבה או
22 שעירה - כלומר, מעות לשכבה או
23 לשעירה העני - יביא בהן עוף, והשאר
24 לחולין. העני יביא כשבה - ויוסף עוד
25 מבינה על דמי עשירית האיפה. גמרא
26 ונתחבאו אם רצה יביא בדשיו עוף - כגון
27 אם העני. שאין לעוף פייזן - שפריזן לא

נאמר אלא בכבחה. מחטאתו על חטאתו - בקרבן עולה וזרד כתוב (ויקרא ה),
ובי כשבה ושעירה "מחטאתו", דמשמע מקצת חטאתו, כלומר אם העני - יביא
עוף מנוקעת דמים הללו. וגבי עוף כתוב (שם) "מחטאתו" דמשמע דאם העני יביא
במקצת דמי עוף עשירית האיפה, וגבי עשירית האיפה כתוב (שם) "על חטאתו"
דמשמע דאם העשיר - יוסף על הדמים
הללו ויביא עוף, או אם העשיר יותר יביא
כשבה או שעירה. הפריש כשבה - כלומר,
מעות לקנות כשבה. אחיבי דרד דמיבי
מחטאתו נבי עוף - לאשמועתי דמקצת
דמי עוף יביא כפרתו, כגון עשירית האיפה.
ומאי מקמא כתיב על חטאתו נבי עשירית
האיפה - ולא כתביה גבי עוף, דאי כתיב
על חטאתו נבי עוף - ולא כתביה גבי
עשירית האיפה. הוה אמינא כו' - אבל
הפריש מעות לעשירית האיפה והעשיר,
אימא אילו העשיר (טובא) יביא עוף
כמחשבו מבינה, ואם העשיר טובא יביא
כשבה או שעירה מבינה, הך גמרא
דעשירית האיפה יפלו לזרבת ציבור. אחבי
כתיב בעשירות, כשבה או שעירה, ובלדות
העוף "מחטאתו", לאשמועתי דאם העני
עוד יביא עשירית האיפה במקצת הדמים.
נבי דלי לדות - עשירית האיפה, על
חטאתו - למידרש המוסף עליהו ולית
עוף, אף על גב דמינ דמיס הוא לא יביא
לעשירית האיפה. אפילו הכי יביא עוף, ואם
דמשמע דביא כשבה, שהפריש קן -
תורין.

מקצת שהפריש אפילו מן הקלה או מן החמורה על הקלה או מן החמורה על
הפריש לעצמו אפילו מן החמורה על הקלה או מן הקלה על החמורה, אבל יוצא בקרבן
הקמה על החלב והביאה על הדם, על הדם והביאה על החלב - שהרי לא מעל ולא כיפר, אבל יוצא במקצת שהפריש לעצמו מן
הקלה על הקלה ומן החמורה על החמורה, או מן החמורה על הקלה ומן הקלה על החמורה, שכן אם הפריש לעצמו מעות על
החלב והביאן על הדם, על הדם והביאן על החלב - שהרי מעל וכיפר? תלמוד לומר: "קרבנו על חטאתו" - עד שיהא קרבנו לשם
מקואו. מאי "לא מעל ולא כיפר"? תרגמו רב שמואל בר שמי קמיה דרב פפא, הכי קאמר: כיון דלא מצי מעל - כפורי נמי לא
מכפר, הואיל וקד לא מצי משני. אבל מעות, כיון דאי משני מעל ומייתי קרבן מעילה, אימא בתחלה נמי מייתי, קא משמע לן
משנה גמרא מן הקלה על החמורה - כשבה, ומהקדש כשבה שעירה - תורין ובגין יונה, ומהקדש תורין
ובגין יונה - עשירית האיפה. כיצד? הפריש לכשבה או לשעירה, העני - יביא עוף, העני - יביא עשירית האיפה; הפריש לעשירית
האיפה, העשיר - יביא עוף, העשיר - יביא משנה ושעירה. גמרא מנא הני מילי? דתני רבנן: "מחטאתו", "מחטאתו", "על
חטאתו" - מה תלמוד לומר? מנין אתה אומר שמביאין מהקדש כשבה - שעירה, ומהקדש שעירה - כשבה, ומהקדש כשבה
ושעירה - תורין ובגין יונה, עשירית האיפה? כיצד? הפריש לכשבה ולשעירה והעני - יביא עוף,
העני - יביא עשירית האיפה; הפריש עשירית האיפה והעשיר - יביא עוף, העשיר - יביא כשבה או שעירה; הפריש כשבה או
שעירה ונתחבאו - יביא בדשיון עוף, הפריש עוף ונתחבאו - לא יביא בדשיון עשירית האיפה, שאין לעוף פריזין, לכן נאמר:
"מחטאתו" "על חטאתו". ואיצטרף למכתב "מחטאתו" גבי כשבה או שעירה, ואיצטרף למכתב גבי עוף, דאי כתיב קרא גבי
הקדש כשבה או שעירה, הוה אמינא: הפריש כשבה, כי מעני - מהלן מעות להניגן על עוף דנייתי עוף, דכשבה ועוף תרתייהו
מני דמים ניהו. אבל עשירית האיפה דלאו מני דמים ניהו, אי לא כתיב קרא "מחטאתו" גבי עוף, הוה אמינא: כי מפריש מעות
לקינו ומעני - לא מייתי עשירית האיפה, דלאו מני דמים ניהו, אלא מייתי עשירית האיפה או בתיה, והלון מעות דאפריש על
לנדבה - אחבי הדר כתיב קרא "מחטאתו" גבי עוף, למימרא דמהקדש גמרא נמי מייתי עשירית האיפה, והכי קאמר: כי מפרש
לעשירית האיפה ואדמייתי העשיר - נוסף עליהו גייתו עוף, העשיר - נוסף עליהו גייתו כשבה או שעירה, ומאי מקמא כתיב "על
חטאתו" גבי עשירית האיפה? דאי כתיב "על חטאתו" גבי עוף, הוה אמינא: כי מפריש מעות לקינו והעשיר - הוא דמוסף עליהו
ומייתי כשבה או שעירה, דתרתייהו מני דמים ניהו. אבל הפריש מעות לעשירית האיפה והעשיר, הלון דמפריש, אי לא העשיר טובא
- גייתו עוף, ואם העשיר טובא - גייתו כשבה או שעירה, והלון מעות דאפריש יפלו לנדבה, אחבי כתיב קרא בתורין חטאת מעשירות
ולדות "מחטאתו", וגבי דלי לדות "על חטאתו", למדרש פראמרין, אמר רבי אלעזר אמר רבי אשיעאי: כמטא מקדש עשיר שהפריש קן
לכבשתו

42 אחר שהעשירי אלו לחטאת ואלו לעולה. וטעה. שהואיל העשירי חייב להביא חטאת בדמיו - מוסף מעות מביתו דרמי חטאת, ומביא חובתו בדמיה. דמי עלה לכו לנדבה. ואינו מוסף ומביא חובתו דמיו עלתו, ורקע שם עולה על המעות ואינו יכול לשנותן לחטאת. והוא הבא כשהעשירי המנוח לא לקחה עוד עשייה. הלא

43 וקני דקדשיה עליוס חסם - ויצא - וכוין
44 דלא יצא. והכי מצוי קבעי דהא העשירי ולא
45 היה ראוי לקבוע ענין אלא מאי אית לך
46 למיטר שכבר אמר - אלו לחטאת ואלו
47 לעולה קודם שהפריש, והך מתיניא
48 משבשאו. והא. דרמי העני העשירי ואמר
49 "אלו לחטאת". הבא נמי ודבר אמר משעת
50 הפרישה - בשעת הפרשה אמר אלו
51 לחטאת ואלו לעולה. דהוה ליה כשעת
52 לקחה. אבל קודשין חסם - שוב אלו חסם
53 קובעי נה שעת לקחה או דע שעת עשייה.
54 ולרבי תא דאמר יצא - ממנא מקדש
55 עשיר קרבין עני דרך מתיניא מתרמיא
56 והא ושפיר קבע לאחר שהעשיר, וליכא
57 לתרמיא ודבר אמר. מאי איכא למיטר -
58 והרא קושין לדוכתיא. דלאו שעת לקחה
59 ועשייה הוא, וקבעי זאת - תודה תורת
60 מוצרע. הורית - משמע תורה אחת למבלי.
61 ומאחר שאחר מרבה ואחר מנעם, מסתמא
62 דעני יוצא בקרבן עשיר - דמעלין בקודש.
63 ולא כעשיר בקרבן עני - דאין מוסיפין.
64 והתייא - בתיניא. וליף מניה - דמה
65 מוצרע עשיר אינו יוצא בקרבן עני, אף
66 חסם מנקד עשיר עני נמי ולא בקרבן עני
67 טעם - משמע. הוא ולא אחר. משנה
68 בכשם קודשין לעוסי - ודבכל דוכתא כתיב
69 "אן הבששים" וחר' דרמי העוסי', תקור וכן
70 "אן לשה בבששים אן בעוסי". ויבול -
71 האומר "ידי עלי עולה יש לי כבש ועני -
72 כיא כבש הכי גרסינ: תלמוד לומר זאם
73 כבש כיא קרבנו לחטאת - ולא גרסינ.
74 "אם עי' תלמוד לומר "זאם כבש יביא" וגו.
75 ולעיל מנייה כתיב "והביא את קרבנו שיערת
76 עוסי". כאן הקדים עני לכבש, ותוין יחיד
77 חסם, אלאמא איהו שיערתי קרב. הורין
78 קודשין לבני יונה - דברוב מקומות כתיב
79 ברישא תורין חדרו בני יונה.
80 בקתא

תלמוד לומר: "ועשיתו חטאת" - תגורל עושהו חטאת, ואין השם עושהו חטאת. מתיבי: ממנא מקדש עני שהפריש מעות
לקונו, והעשירי אמר: "אלו לחטאתי ואלו לעולתי" - מוסף ומביא חובתו מדמיו חטאת, ואין מוסף ומביא מדמיו עלתו; והא
הבא דליבא לא לקחה ולא עשירה, וקתני: מביא חובתו מדמיו חטאתו ולא מדמיו עלתו! אמר רב ששית: ותסקרא, מתיניא
מתקניא היא, דקתני: והעשירי והאמר רבי אילעור אמר רבי אושעיא: ממנא מקדש עשיר שהביא קרבן עני - לא יצא! אלא
מאי אית לך למיטר? שכבר אמר משעת ענייתו, הכי נמי - שכבר אמר משעת הפרשתו. - ולרבי תא אמר רבי אושעיא דאמר:
יצא, מאי איכא למיטר? - תני: ואחר כך לקח ואמר. מתיבי: מצורע עני שהביא קרבן עשיר - יצא, עשיר שהביא קרבן עני -
לא יצא; תויבתא דרבי תא אמר רבי אושעיא: אמר לך: שאני נמי מצורע, דמיטע רחמיא "זאת". - אי הכי, אפילו מצורע עני
נמי שהביא קרבן עשיר לא יצא! - לאי, הא אמריה רביא: "תורת" ותיניא: "תורת" - לרבות מצורע עני שהביא קרבן עשיר -
יצא; ויכול אפילו עשיר שהביא קרבן עני שישא? תלמוד לומר: "זאת". - וליף מניה! - אמר קרא: "אם דל הוא ואין דול משנת",
מצורע הוא דעשיר שהביא קרבן עני הוא דלא יצא, אבל ממנא מקדש עשיר שהביא קרבן עני - יצא. משנה רבי שמעון אומר:
בכשם קודמין את העוסי בכל מקום, וכול מפני שהן מוכתרים מהם? תלמוד לומר: "ואם כבש יביא קרבנו לחטאת" - מלמד
ששניהם שקולין. תורין קודמין לבני יונה בכל מקום, וכול מפני שהן מוכתרים מהן? תלמוד לומר: "תור (ובני) וינה או תור
לחטאת" - מלמד ששניהם שקולין. האב קודם לאם בכל מקום, וכול מפני שכניבד האב קודם על פיכוד האם? תלמוד לומר:
"איש אמו ואביו תיראו" - מלמד ששניהם שקולין, אבל אמרו חכמים: האב קודם לאם בכל מקום, מפני שהוא ואמו תריבין בכבוד
אביו. וכן בתלמוד תורה, אם ונה הן לפני הרב - הרב קודם את האב בכל מקום, מפני שהוא ואביו תריבין בכבוד רבו. נמרא
תנו רבנן: ארבע צווחות עורה. צווחה אחת: "הוציאו מיכן בני עלי חפני ופחם ששמיא את התיכל". צווחה שניה: "פתחו
שערי ויבנס ויחנן בן דבאי תלמודו של פתמיא וימלא כפרו מקדש שמים". אמרו על בן דבאי, שהיה אוכל ארבעה אגוזות

1 לכבשתו - כלומר, נבטקם בכשתו, שרצה להקריב קרבן עני. והעני הואיל ונדהה
2 - שבשעה שהפרישו לא היה ראוי להקריבו. דרבי אושעיא לטעמיה, דאמר לקמן:
3 ממנא מקדש עשיר והביא קרבן עני - לא יצא. דחה - לעולם. קדושת דמים
4 מרחה - משקדושת בתחלה לדמים, כמו זה שתלתו לא קדש אלא לדמיו, דהא
5 עשיר היה - מדרתו קדושת דמים לעולם

מקדושת מנבח. ואם האמה, דלא אין פרוין
דמים לעוף הוא מניל הובא גרואה להקריב
שבעת הפרשה, כגון בפרשה בעיית
ונסתא, אבל זה לא הלה עליו קדושת מנבח
מלעולם. ושעמ מנה דחוי מעיקרא - דלא
נראה ונדהה - דהו רחוי לעולם, וכל שבין
מגולם ונדהה, ויה רחוי לעולם. וכל שבין
נראה ונדהה פשיטא לן בכל דוכתא שדוב
אינו חזור ונדהה. קודם לפסח - כדבי נוסבא
יליד - אפילו וכו, ויעה, ודבר קדושה
דחיה בא. שמע מנה - מדרבי שמעון. מה
אחר חרן - משעירי יום הכפורים - מביא
חבד כן שם חוקק שלת בדחילה, וקריב זה
הנותר אל שם הוא, דאין בעלי חיים
נדון. אף על גב דאבדן בן גילו ונדהה זה -
חזור ונראה, ואין דחוי אבל בעלי חיים. אין
הקנין מתפרשות - אי זה לעולה ואי זה
לחטאת. אלא על בלקיות בעלים - אם
לקח זה חסם עולה וזה לשם חטאת - אין
הבזן יכול לטעוהו בשעת עשיית קרבן
דקבשתה חסם. או בעשיית כהן - שאם לא
הפרישה הבעלים בשעת לקחה - יכול
הבזן לעשות אשם שרצה עולה חטאת.
ואף על גב דהפרישה בין לקחה לעשות
לא קבעי חסם, ויכול כהן לשנותן ולעשות
את החטאת עולה. ולקחה שתי תורים וגו'
- "אחר לעולה ואחר לחטאת", ונבי עושה
נמי כתיב: "ועשה הבזן את האחר" וגו'. ואין
השם עושהו חטאת - שאם לא הגורל, אלא
אמר זה השם על לענואל - לא קבע עליו
חסם, ויכול להחליף. במקום שלא קדש
תגורל - בכל הקרבנות, אף חסם נמי -
שקדש השם בשרא הקרבנות, ואף על גב
ולא שעת לקחה ונעשייה היא. וקובעי עני
השם חטאת, אפילו קנין שקדש השם. א'
בלקחה אי בעשייה - ככון גבי קנין. ואמר

1 לכבשתו והעני, הואיל ונדהה - אמר רב הונא
בריה דרב יהושע, שמע מנה הלת: שמע מנה פעלי
חיים נדחים, וקדושת דמים נדהה, ודחוי מעיקרא
הו' דחוי. מתיב רב עוקבא בר חמא: המפריש נקבה
לפסח קודם הפסח - תרעה עד שתסתאב ותמכר
ויבא בדמיה פסח, יקדה וכו' - ויעה עד שתסתאב
וימכר ויבא בדמיה פסח, רבי שמעון אומר: הוא עצמו
יקרב ויבא, שמע מנה הלת: חיים אינם נדחים אמרי
דבי רבי אושעיא: כי אוריגון - לרבונו, דרבי שמעון
סבירא ליה: פעלי חיים אינו נדחוי, והגורל אינה
מעבכת. דתיניא: מת אחד מהן - מביא הכירו שלא
בהגורל, דרבי רבי שמעון, אלאמא קסבר: פעלי חיים
אינו נדחוי, והגורל אינה מעבכת. אמר רב חסדיא:
אין הקנין מתפרשות אלא אי בלקיות בעלים אי
בעשיית כהן. אמר רב שמי בר אשי: מאי טעמא
דרב חסדיא דתיבי: "ולקחה שתי תרים" וגו' ויעשה
הכהן" וגו' - או בלקיות בעלים או בעשיית כהן.
מתיבי: "ועשיתו חטאת" - תגורל עושהו חטאת, ואין
השם עושהו חטאת, ואין כהן עושהו חטאת. ויכול
והלא דין הוא: ומה במקום שלא קדש תגורל - קדש
השם, מקום שקדש תגורל - אינו דין שקדש השם?
תלמוד לומר: "ועשיתו חטאת" - תגורל עושהו חטאת,
ואין השם עושהו חטאת; קתני שם דומיא דגורל, מה
גורל לאו בלקויה ולא בעשייה, אף השם נמי - לאו
בלקויה ולא בעשייה! אמר רב, הכי קאמר: ומה
במקום שלא קדש תגורל, בלקויה בעלים ובעשיית
כהן - קדש השם, אי בלקויה בעלים אי בעשיית
כהן? כאן שקדש תגורל שלא בלקויה ושלא בעשייה
- אינו דין שקדש השם, אי בלקויה אי בעשייה?

1 בקינות סעודה. אמרו: כל ימיו לא היה נותר בעוורה. וְעוֹתָהּ
 2 שְׁלִישִׁית: "שאו עשרים ראשכים ויכנס אלישבע בן פפיא תלמידו
 3 של פנחס וישמש בכהונה גדולה". וְעוֹתָהּ רביעית: "פתחו שערים
 4 והוציאו יששכר איש כפר בקרא, שמכבד עצמו ומבזה קדשי
 5 שמים". מאי הוה עביד? הוה כפר בפרך שראו על ידיה והוה עביד
 6 עבודה. מאי סליקא ליה? ונאי מלכא ומלכא הוה תבין, מלכא
 7 אמר: גדאי יא, ומלכא אמרה: אמרא יא; אמרו: לשלילה ליששכר איש כפר בקרא, דכתן גדול הוא וקום ליה קיררה. שיליוהו,
 8 אמר להו: אי גדיא אי - ויפס לתמדא! בחדיי דאמר אחוי בדיה, אמר להון מלכא: הואיל ואתני בדיה, קוצו לדיה דימנא. והיב
 9 שודא, קצויה לדיה שמאלא. שמע מלכא, אמר: ליקצו נמי לדיה דימנא. אמר רב וספך: ברך רחמנא דשקליה ליששכר איש כפר
 10 בקרא למטרפסיה. אמר רב אשי: ולא הוה תני ליה, דתני: כבשים קודמין לעינים בכל מקום, יכול מפני שמוכרחין? תלמוד לומר:
 11 "ואם כבש", מלמד ששיניהן שקולין פאחת. רבינא אמר: אפילו מקרא נמי לא קרא, דכתבי: "אם כבש", "אם עז". אמר רבי אלעזר
 12 אמר רבי חיננא: תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם, שגאמר: "יכול בנה למודי ה' ורב שלום בנה".

הדרן עלך המביא אשם וסליקא לה מסכת כריתות

הדרן עלך המביא אשם וסליקא לה מסכת כריתות

המשך ביאור נמס' כריתות ליום ראשון ע"ב

36 שהפריש כדי להביא מהם כשבה לחטאת, ולקנות בהם שעירה,
 37 ומהקדש שעירה יכול להביא בשבטה. ומנין שבקרבן עולה ויורד
 38 מהקדש בשבטה ושעירה יכול להביא תורים ובני יונה, ומהקדש
 39 תורים ובני יונה, יכול להביא עשירית האיפה. וביצד שריך דין זה,
 40 כגון שהיה עשיר והפריש מעות לכשבה ולשעירה, והעני, ביאי
 41 במעות אלו עוף, ואם העני יותר, ביאי בהם עשירית האיפה, וכן אם
 42 היה עני והפריש מעות ל[שעירית] האיפה, והעשיר, וחספה מעות
 43 וביאי עוף, ואם העשיר עוד יותר, יוסיף וביאי בשבטה אלו שעירה. וכן
 44 אם הפריש בשבטה או שעירה ממש, להביאם לחטאת, ונסתאבו -
 45 ונפל בהם מום ונספלו, ודינם הוא שצריך לפדותם ולהביא בדמיים
 46 בהמה אחרת לקרבן, אם כעשוי העני ואינו חייב בהמה, [אם צרת]
 47 ביאי כדמיה עוף. אך אם הפריש עוף לחטאתו ונקטאב - ונעשה
 48 מחוסר אבר שנספל להקרה, אפילו אם העני ובעת מחויב רק
 49 במנחה, לא ביאי - אינו יכול להביא כדמיו עשירית האיפה, כיון
 50 שאין לעוף פדיון, ואינו יכול לפדותו ולהביא בדמיו עשירית האיפה.
 51 מסיימת הברייתא: לכן - כדי ללמדנו דינים אלו נאמר בקרבן עול
 52 ויורד בהמה ובעוף מ'מחטאתו', ובעשירית האיפה 'על מחטאתו',
 53 שמשלשן מחטאתו שנאמר בהמה משמע שיש דבר אחר שיכול
 54 להביא ממקצת מחטאת זו, והיינו שאם העני יכול להביא מחלק
 55 המעות אלו עוף. וכן לשון 'מחטאתו' שנאמר בעוף, מלמד שאם העני
 56 יכול להביא מחלק ממעות אלו עשירית האיפה. ומה שנאמר 'על
 57 חטאתו' בעשירית האיפה, משמע שיכול הוא להוסיף על מעות של
 58 עשירית האיפה, ולהביא קרבן אחר, שאם העשיר, יכול להוסיף
 59 ולהביא עוף או בהמה.
 60 הגמרא מבארת למה צריך את כל הדרשות: ויאצטרף למכתב -
 61 והוצרכה התורה לכתוב 'מחטאתו' לנפי בשבטה או שעירה,
 62 ויאצטרף למכתב 'מחטאתו' גם לנפי עוף. מושם דאי כתיב קרא
 63 - שאם היה נאמר 'מחטאתו' רק לנפי הקדש מעות לקניית בשבטה או
 64 שעירה, שאפשר לשנות ולהביא בהם עוף, הוה אמינא - הייתי יכול
 65 לומר שרק כשהפריש מעות לקנות בהם בשבטה, כי מיניני - כשהעני,
 66 מהלן מעות נחליגון - חלק מאותם מעות יחלל על עוף, דתייתי -
 67 שביא עוף לחטאתו במקום בהמה, והוה משום דבשבטה ועוף, תרייהו:
 68 - שניהם מיני דמים ניתוה - הם קרבנות שזורקים מעות, על
 69 המזבח. ולכן יש לומר שיכול להביא בדמי בהמה עוף. אכל
 70 עשירית האיפה, ולא מיני דמים ניתוה - שאין בה מתן דמים, אי
 71 לא כתיב קרא - אם לא שנאמר בפקוק 'מחטאתו' לנפי עוף, הוה
 72 אמינא דכי מפריש מעות לקינו ומיניני - שאם הפריש מעות לקנות

1 הקרבן לשם חטא אותו חטא שבעבור הוא מקריב, ולכן אם הפריש את
 2 המעות עבור חטא מסוים אינו יכול לבתחילה לקנות בהם קרבן לחטא
 3 אחר, ורק אם טעה ובשוגג הביא את הקרבן על חטא אחר, ינא.
 4

משנה

5 במשנה הקודמת התברר שאין אדם יכול לשנות בהמה שהפריש על
 6 חטא מסוים ולהביאה על חטא אחר. המשנה שלפנינו רונה האם יכול
 7 האדם לשנות את מין הבהמה שהוא מביא לחטאת: מביאי מהקדש
 8 בשבטה, שעירה, כלומר, אדם שהתחייב חטאת יכול להביא כשבה או
 9 שעירה, ואם הפריש מעות לקנות בהם כשבה, יכול לשנות ולהביא
 10 בהם שעירה. ומהקדש שעירה, בשבטה - אם הפריש מעות כדי
 11 להביא מהם שעירה, יכול לשנותם ולהביא בהם כשבה.
 12 ובקרבן עולה ויורד, שהעשיר מביא בהמה והעני מביא עוף והעני
 13 ביותר מביא סולה, יכול לשנות מהקדש - ממעות שהפריש להביא
 14 מהם בשבטה ושעירה, ולהביא בהם תורים ובני יונה. ומהקדש -
 15 וממעות שהפריש להביא מהם תורים ובני יונה יכול להביא עשירית
 16 האיפה, שכוין שכולם באים על אותו החטא, יכול לשנות את המעות
 17 ולהביא מין אחר. ומבארת המשנה: ביצד יכול הוא לשנות בקרבן
 18 עולה ויורד. אם היה עשיר שידע להביא בהמה, והפריש מעות
 19 לבשבה או לשעירה, ואחר כך העני ואינו חייב להביא בהמה, ביאי
 20 עוף באותם מעות. ואם העני יותר ואינו יודע משנת אפילו לעוף, ביאי
 21 באותם מעות עשירית האיפה, ושאר המעות שנאשרו לו אחר
 22 שביא בהם עוף ואם עשירית האיפה, יהיו לחולק. וכן הוסיף, אם היה
 23 עני והפריש מעות לעשירית האיפה, ואחר כך העשיר, יוסיף מעות
 24 וביאי עוף. ואם העשיר עוד יותר, יוסיף וביאי בשבטה ושעירה.

גמרא

25 מבררת הגמרא: מנא הני טילי - מדיכן למדנו דברים אלו
 26 המבוארים במשנה, שבאותו חטא יכול הוא לשנות את המעות ממין
 27 אחד למין אחר. מבארת הגמרא: דתנו רבנן ברייתא, נאמר בפרשת
 28 קרבן עולה ויורד שלש פעמים לשון חטא, שדרי לגבי עשיר המקריב
 29 בהמה נאמר ויביא ה' ויכפר עליו הכהן מחטאתו, ולגבי דל המקריב
 30 עוף נאמר ויביא ה' ויכפר עליו הכהן מחטאתו, ולגבי דל המקריב
 31 עוף נאמר ויביא ה' ויכפר עליו הכהן מחטאתו, ולגבי דל המקריב
 32 עוף נאמר ויביא ה' ויכפר עליו הכהן מחטאתו, ולגבי דל המקריב
 33 עוף נאמר ויביא ה' ויכפר עליו הכהן מחטאתו, ולגבי דל המקריב
 34 עוף נאמר ויביא ה' ויכפר עליו הכהן מחטאתו, ולגבי דל המקריב
 35 עוף נאמר ויביא ה' ויכפר עליו הכהן מחטאתו, ולגבי דל המקריב

1 העולה להקריב בבמת צבור. והשתא הוי מוציא לה שבת צבור בתוקנה. וכשישנה
 2 המקום לשחוט בדרום – פסלה. אבל שלא בתוקנה, כלומר, כגון עולת במת יחיד
 3 שנושטה בבמת צבור בדרום. דהוּ לזו מוציא שלא בתוקנה. כלומר, שלא נרד
 4 להקריב בבמת צבור. ואפילו לרב יוסף דאמר: אם עלו לא ירדו, איכא למביעי הבא,
 5 שיש להחליט. הוציא מוציא בתוקנה קלה.

6 שהקרישה כל כך שקלטה, שאם עלתה לא
 7 תרד. אבל מוציא שלא בתוקנה, כי הבא –
 8 בעולת במת יחיד לא קלטה וכו' אמר רב
 9 גידל אמר רב וריקת פיגול אינו מוציא מיד
 10 מעילה באוקרי קדשים – פירוש: אם שחט
 11 בניגול לאויר כך ורק חסם – אין הוריקה
 12 מוציא מיד מעילה. וקריב ביה הותר
 13 לבתום. אף על גב דמוציא וריקת לאקבוע
 14 בניגול, ודרשנין (ובחסם בו). בהרצאת
 15 כשר – כן הרצאת פסול. אלמא כוונת
 16 בניגול קריבת מותרין בהבשר, סלקא דעתך
 17 אמאי נמוכין כן חסמו וריקת וריקת להוציא
 18 מיד מעילה ולהביא לזמניו כאלו חובע
 19 חלק גבוה, קא משמע לן רב גידל דתרתוי לא
 20 עבדי: לאקבוע בניגול, ולהוציא מיד
 21 מעילה. ולהחמא חוץ לחומה לא קדש הלזם
 22 – דאלו הלזם קודש הלזם במשטת חובת
 23 והואיל ובעשת שחיטת חובת לא היה חוץ
 24 לחומה – לא קדש הלזם. ואפילו קרמו
 25 פניה חוץ מחמת חוץ. לא קדש הלזם.
 26 דאין שחיטת תורה מקדשת לחמה ער
 27 שקרמו פניה, משום דלמיהא כתיב (ויקרא ז)
 28 דמשמע: וקדשת פנים – קדש הלזם.
 29 אלמא פיגול מביא לידי מעילה – לא בלחודה
 30 משמע דהא קדמור 'חוץ לחומה חוץ
 31 למוקפה – קדש הלזם' רוצה לומר: לא מעילה
 32 לזם ליד מעילה. קדשה: והיא לא הוציא
 33 בלחם, ולא מקרי 'קדשי ה', דאף בתורה
 34 אין מעילה אלא באוקריין ופירש רבינו תאי דמריי בארבעה לחמי תורה ותינוק
 35 לבקן. ונס לא חזי נראה, ולא משמטינ אנת בשום מקום שיש בוק בתורה, ועד,
 36 בחוה ושוק התינוק לבתום – אין בוק מעילה? לכך נראה דמדמי הא קדמור 'קדש
 37 הלזם' ורצה לומר: ליפסל להביאם לידי מעילה. והכי קאמר: אלמא כיון דקדש
 38 הלזם – הכי נמי גבי זריקת שמבאיא ליד מעילה. אמר ליה בוריקה – כלומר,
 39 אין הפיגול נקבע ער שעת זריקה. רבינו (ובחסם בו). בהרצאת כשר לא הרצאת
 40 הפסול, דבעי קרבו מתירום. הליכך גבי הלזם דרשנקום הוי קודשה, אמרנין קודש
 41 הלזם. אבל גבי מעילה, דבשעת שחיטה עדיין לא נקבע ופיגול דריקת מייתי לידי
 42 מעילה, ואו נקבע הפיגול שחשב בשעת שחיטה – אינו מביא לידי מעילה.
 43 קומץ פיגול – שפיגול בשעת קמיצה והעולה – פקע פיגול ממנו, כדפרשש טעמא
 44 בסמוך. וקמיתת דהיי שחיטה, כדריש בבבבא (ג. א) גבי מברות שבנחמה
 45 מנגד ארבע עשרות שובכה. ותי שחיטה 'פיגול', אלמא, הוי פיגול נקבע קודם
 46 העולה. וקשה דהרבה משנית הוי: ביול להביא מנחות שקרוין לקמיצה ולהשטה
 47 'פיגול' לכן נראה דפריך מדקאמר 'פקע פיגול' משמע שהוקבע פיגול משעת
 48 קמיצה, מדתקע 'פקע'. ואם התאם הוי, אסלקא דעתך לומר שנקבע פיגול משעת
 49 קמיצה, הוא בענין ההוצאה כשר (ובחסם בו). ויש שלמה: דקא לחיובי כרת אינו
 50 נקבע ער לאחר זריקה, אבל שם 'פיגול' חל משעת שחיטה, כמו לענין להביא לידי
 51 מעילה, ואם כן הקשה שפיר. ומשני: דמייתי לידי פיגול, כלומר, גרעלן לא הוי פיגול
 52 ער, ורק בענין לזמניו לידי מעילה, והא דקפעי פיגול חל לומר: אלא הוציא
 53 המביא לידי פיגול בשעת הקטרה. והא קתני עלה: אם חיריים מביאין לידי פיגול הוא

עצמו
 שדחשב עליו לפגול בשעת קמיצה, והעולה לגבי המזבח, כיון שמשלה בו האור – פקע פיגול ממנו. ואם פקע פיגול מיד ירד מעל המזבח – יעלה. והוא נמי לא ליכריב
 פיגול שהתעלף לגבי המזבח, כיון שמשלה בוק האור – עקע פיגולן מן. והאי נקט קומץ פיגול – משום דאי אנת באיברי פיגול לזרד לא הוה חזי קומץ מעילה. ודלקת דעתך
 אמנא: חזי מני אבר דמחבת, לחכי כיון שמשלה בו האור במקוצת הוי כמו שמשלה בבולה, ופקע פיגולו ממנו. אבל קומץ דמפירת אימא לא, קא משמע לן. ולחכי נקט
 קומץ, דאלו על גב דמפירת עקע פיגולו ממנו. וכל שכן גבי אבר פיגול, רכיב דמחבת, כי משלה האור במקוצת – הוי כמחור כולו, ופקע פיגולו. ומשום בלוק עקע 'קומץ פיגול',
 דפגל בקמיצה. ופיגול קמיצה הוי כמו פיגול דשחיטה. דחכיב דקבע פיגול בקמיצה לחודה. וכי נמי מקבע פיגול בשחיטה לחודה. אלמא בדשחיטה לחודה חזי קומץ גמור.
 וקתני: קדש הלזם, שמבאיא לידי מעילה. אלמא דפיגול מייתי קדשים לידי מעילה, וקשיא לרב גידל אמר – מהבא לא חקיש ליה. דנמי דקאמר 'קומץ פיגול' – לא אמר
 דבקמיצה לחודה הוי פיגול, אלמא נמי 'קומץ פיגול' – אסורא דמתייא לידי פיגול, שהתחיל לפגול בקמיצה. והיינו היתחיל פיגול. אבל לא הוי פיגול גמור ער דפגל נמי
 בדקרתה. והוא החין לשחיטה היא תחילת איסור פיגול, ולא הוי פיגול גמור, שלא פגל אלא בשחיטה לחודה. והאי דאמר רב גידל אמר מביא לידי מעילה – היינו למי
 שפיגול בוריקא קאמר.

קלמטה מוציאה – של עורה לכל דבר, הכי נמי שהקרישה מתחלה להקריבה
 לזמנת, דטענה צפון וכל דברים הטעונים בקדשי מזבח. ונפסלה כיוצא ובררום
 ובשאר פסולין ונתהוין בקדשי מזבח. נשפלת – ששחטה להחיה עלת במת יחיד
 לאחר שהכניסה לעורה בדרום. והעלה אותה הבחן לגבי המזבח בשעת גא במיד.
 מנו שחטה: מני לאו מדרקמבעיא ליה ביה

קלמטה מוציאה לכל דבר. בעי רבי אלעזר: עולת במת
 יחיד שהכניסה שנשפלה, עלו מהו שירדו? ממקמיבעיא
 ליה לחיה – מקבל דאיך פשטא ליה, אי כרבה אי
 קררב יוסף! – חיה מנו חיה קמיבעיא ליה: עד כאן
 לא קאמר רבה חתם אם עלו ירדו, מוציאה פתיקנה –
 פסלה, שלא פתיקנה – לא פסלה, לא ידלמא: אפילו
 לרב יוסף דאמר אם עלתה לא תרד, מוציאה פתיקנה
 קלמטה, וקמי פתיקנה – לא קלמטה. תיקו. אמר רב
 גידל, אמר רב: וריקת פיגול אינו מוציא מיד מעילה
 בקדשי קדשים, ואינו מביא לידי מעילה בקדשים
 קלים. ותב אביי וקאמר לה ליה שמענתא, איתבייה
 רב פפא לאביי: השורש את התורה לפני, ולחמה
 חוץ לחומה? לא קדש את הלחם. שהחמה ער
 שלא קרמו פניה בתנור, ואפילו קרמו כיון חוץ
 מאחת מהן – לא קדש הלחם, שהחמה חוץ
 למנהג החוץ למקומה? קדש הלחם, אלמא פיגול
 מיתי לידי מעילה! איתתיק, כי איתא לקמייה
 דרבי אבא, אמר רב: בוריקה. אמר ליה רב
 אשי לרבא, והא אמר עולא: קומץ פיגול שהעילו
 לגבי מזבח – פקע פיגולו ממנו, וקמיצה היינו
 שהחמה! אמר ליה: אסורא דמתייא לידי פיגול
 הוא

אליבא דרוריהו, משע מניה דבשני מקום שחיטה ודעלת פנים נמי לא פשיטא ליה
 אי כרבה אי כרב יוסף. אמר רבלי אמר רב יוסף פיגול – שחשב (בוריקה)
 לפגול חובה, ופגל נמי בוריקה. והשתא הוקבעה לפיגול שיש בו כרת – אינו מוציא
 מיד מעילה קדשי קדשים. כלומר, דריקת פיגול אינה חשובה לכך שותיאי כשר
 קדש הישר מיד מעילה כשרה. דקמיא לן דמאחר ששוק קדש כרמי ליה
 בבשר חוץ לבתנים אין מועילין בו. אבל כיון דפיגול בוריקה – לא יצא בבשר
 מיד מעילה, דהא לא חזי לבתנים. וזאתו וריקה אינה מביא לידי מעילה –
 דאמרנין על קדשים קלים כוריקה כשרה. כדתנן בסיפא דמוציאין בקדשים קלים
 לאחר זריקת דמן. מועילין מיעלה באיברי פיגול לזרד לא הוה חזי קומץ מעילה וריקה כלל לענין
 מעילה. וקאמר ליה שמענה – דרב גידל. ולחמה חוץ לחומה לא קדש הלזם –
 דכתיב 'על גב התורה הלזם' (ויקרא ז) ובענין 'על' – בסמוך. ואפילו קרמו כיון
 חוץ מאחת מהן לא קדש הלזם. ודבשע בשעת ובידה שיהא כל הלזם האר
 שחמה חוץ לחמה – דחשבשע עליה בשעת שחיטה הלזם לאוכלת לזמנה. וא חוץ
 למקומה. וקא עקע דעתך אף על שרוק (ובמשכת פיגול) – קדש הלזם. לחכי
 דמועילין בו. אלמא הפיגול מייתי לידי מעילה בקדשים קלים. וקשיא לרב גידל
 דאמר: אינה מביא לידי מעילה בקדשים קלים. כי איתא אמר לקמייה רבי אבא
 – אמר ליה: הא דרב פפא לא קשיא לרב גידל אמר בוריקה – טעמא דקדש הלזם
 כשפגל בלחודה – משום שרשק בוריקה, ולא פגל בוריקה. והליכך לא חזי פיגול
 גמור בשחיטה לחודה – לחכיב קדש הלזם ומועילין בו. אבל לא אמר רב גידל אמר
 מביא לידי מעילה – היינו דפיגול בוריקה ממש. דהוי פיגול גמור. אמר ליה רב אשי
 לרבא אמר קולא – מנסכת ובחסם, בפרק 'בית שמאי' (מגא). קומץ פיגול
 שדחשב ממנו. ואם פקע פיגול מיד ירד מעל המזבח – יעלה. והוא נמי לא ליכריב

פיגול שהתעלף לגבי המזבח, כיון שמשלה בו האור – עקע פיגולן מן. והאי נקט קומץ פיגול – משום דאי אנת באיברי פיגול לזרד לא הוה חזי קומץ מעילה. ודלקת דעתך
 אמנא: חזי מני אבר דמחבת, לחכי כיון שמשלה בו האור במקוצת הוי כמו שמשלה בבולה, ופקע פיגולו ממנו. אבל קומץ דמפירת אימא לא, קא משמע לן. ולחכי נקט
 קומץ, דאלו על גב דמפירת עקע פיגולו ממנו. וכל שכן גבי אבר פיגול, רכיב דמחבת, כי משלה האור במקוצת – הוי כמחור כולו, ופקע פיגולו. ומשום בלוק עקע 'קומץ פיגול',
 דפגל בקמיצה. ופיגול קמיצה הוי כמו פיגול דשחיטה. דחכיב דקבע פיגול בקמיצה לחודה. וכי נמי מקבע פיגול בשחיטה לחודה. אלמא בדשחיטה לחודה חזי קומץ גמור.
 וקתני: קדש הלזם, שמבאיא לידי מעילה. אלמא דפיגול מייתי קדשים לידי מעילה, וקשיא לרב גידל אמר – מהבא לא חקיש ליה. דנמי דקאמר 'קומץ פיגול' – לא אמר
 דבקמיצה לחודה הוי פיגול, אלמא נמי 'קומץ פיגול' – אסורא דמתייא לידי פיגול, שהתחיל לפגול בקמיצה. והיינו היתחיל פיגול. אבל לא הוי פיגול גמור ער דפגל נמי
 בדקרתה. והוא החין לשחיטה היא תחילת איסור פיגול, ולא הוי פיגול גמור, שלא פגל אלא בשחיטה לחודה. והאי דאמר רב גידל אמר מביא לידי מעילה – היינו למי
 שפיגול בוריקא קאמר.

1
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63

תנני: אומנין עכו"ם שהיו עושין עם ישראל, בתוך ביתו של ישראל – אסור. ובתוך בתיקן – מותר.

אמר רבי שמעון בר לעזר: בפה דברים אמורים? בקיבולת. אבל בשכר יום – אסור.

בפה דברים אמורים? בתלוש מן הפרקע. אבל במחובר לפרקע אסור.

ובעיר אחרת – בין כך ובין כך מותר. מהו בין כך ובין כך מותר?

[דף י"ג ע"א]

בין בתלוש ובין במחובר. בין בשכיר בין בקיבולת? אמר רבי אילא: בין בתלוש בין במחובר,

ובלבד – בקיבולת.

רבי שמעון בר פרסנה בשם רבי אחא: בשבת, ובאבל, ובקבועה זרה – הלכה כרבי שמעון בן

אלעזר.

אין משלחין איגרות ביד עכו"ם לא בערב שבת ולא בחמישי בשבת. בית שמאי אוסרין אפילו

כרביעי. ובית הלל מתירין.

אמרו עליו על רבי יוסי הכהן: שלא נמצא כתבו ביד עכו"ם מעולם.

אין מפרישין לים הגדול לא בערב שבת ולא בחמישי בשבת. בית שמאי אוסרים אפילו כרביעי.

ובית הלל מתירין. אם היה דבר של סכנה, כגון מצור לצידון – מותר.

אין מקיפין על עיר של עכו"ם פחות משלשה ימים קודם לשבת. הדין דתימר – במלחמת הרשות.

אבל במלחמת חובה – אפילו בשבת. שכן מצינו שלא נכבשה יריחו אלא בשבת, וכתוב בה

תעשה ששת ימים. וכתוב וביום השביעי תסבון את העיר שבע פעמים. וכתוב עד רדתה

אפילו בשבת:

הלכה ט' מתני' בית שמאי אוסרים: אין נותנין עורות לעבדן ולא כלים לכובס נכרי, אלא כדי

שיעשו מבעוד יום. וכולן בית הלל מתירין עם השמש.

אמר רבן שמעון בן גמליאל: נוהגין היו בית אבא שהיו נותנין כלי לבן לכובס עכו"ם שלשה ימים

קודם לשבת. ושון אלו ואלו, שמוענין בקורות בית הפד ועגולי התת:

גמרא עד איכן? ויבא כמה דמר רב יוחנן בשם רבי הונאי: עד כדי הילוף ארבעה מיל. וכא.

נתן כליו לכובס נכרי, ובא ומצאו עובד בו בשבת – אסור. אמר רבי יודן: וימר ליה דלא יעבוד.

אמר רבי יודן אבוי דרבי מתנניה: הוא דתימר – במזבת הנזיה. אבל בשכיר – בעבידתיה הוא

עסיק:

אָמַר רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל נִחְגְּזִין חַיּוּ בֵּית אָבָא וְכוּ'. לֹא אָמְרוּ אֲלָא לְבָנִין. הָא צְבוּעִין – לֹא.
לְפִי דְרַבְנּוּ לְמִדּוּג, שְׁחֻלְבָּנִים קָשִׁין לְכַבֵּס יוֹתֵר מִן הַצְּבוּעִין:

וְשׁוּיֵין כּוּ'. רַבִּי שְׁמוּאֵל וְרַבִּי יוֹסִי בֶּן חֲנִינְיָה תְּרִיהוֹן אָמְרִין: כְּבֵר נַעֲקָרָה כֹּל טִיפָּה וְטִיפָּה מִמְּקוֹמָה.
רַבִּי אֲחָא אָמַר, רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי חֲנִינְיָה בְּעֵי: מַהוּ לִינַע בְּמוֹשֵׁד. רַבְּנָן דְּקִיסְרִין אָמְרִין: אֵיתְּפִלְגִין רַבִּי
יֹחָנָן וְרַבִּי יוֹסִי בַר חֲנִינְיָא. רַבִּי יֹחָנָן אָמַר: אֲסוּר. רַבִּי יוֹסִי בַר חֲנִינְיָה אָמַר: מוּתֵר. מוּתְנִיתָא פְּלִיגָא
עַל רַבִּי יוֹסִי בַר חֲנִינְיָא! וְשׁוּיֵין שְׁלֵא וְנַע בְּמוֹשֵׁד:

הַלְכָה י' מִתְנִי' אֵין צוֹלֵין בְּשֵׁר, בְּצֹל וּבִיצָה, אֲלָא כְּדִי שְׂיִצְלוּ מִכְּעוּד יוֹם.

אֵין נוֹתְנִין אֶת הַפֶּת לַתְּנַזֵּר עִם חֲשִׁיקָה, וְלֹא חֲרָרָה עַל גְּבִי גְּחָלִים, אֲלָא כְּדִי שְׂיִקְרְמוּ פְּנֵיהֶ. רַבִּי
אֲלֵיעָזָר אָמַר: כְּדִי שְׂיִקְרִם הַתְּהַתּוֹן שְׁלָה:

גְּמָרָא רַבִּי בּוֹן בַּר פְּהֵנָא בְּשֵׁם רַבְּנָן: תְּכַשִּׁיל שְׁנַתְּבַשֵּׁל כֹּל צוֹרְכוֹ – מוּתֵר לְשִׁהוּתוֹ עַל גְּבִי כִירָה
שְׂאִינּוּ קְטוּמָה.

רַבִּי זְעִירָא בְּעֵי: כְּשֵׁר בְּצֹל וּבִיצָה

[דף י"ג ע"ב]

מִצְטַמְק וְרַע לוֹ. וְזֶה מִצְטַמְק וְיֹפֵה לוֹ, וְאֵת אָמַר חֲכִינִן! דִּילְמָא דִּלָּא אֵיתְּאֲמַרְת אֲלָא חֲמִין.

אֲתָא רַבִּי שְׁמוּאֵל, בְּעֵי רַבִּי זְעִירָא: חֲמִין שְׁהוּחֵמוּ כֹּל צוֹרְכָן – אֲסוּר לְשִׁהוּתָן עַל גְּבִי כִירָה שְׂאִינְהָ
קְטוּמָה!

רַבִּי בִיבִי בְּשֵׁם רַבִּי יֹחָנָן: תְּכַשִּׁיל שׁוּר שְׁנַתְּבַשֵּׁל כְּאֲכִילַת בֶּן דְּרוּסָאִי – מוּתֵר לְהַחְזִירוֹ עַל גְּבִי כִירָה
קְטוּמָה. וְתֵינְיָא בִּי דְמַר רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אֲדָא בְּשֵׁם רַבִּי יֹחָנָן: חֲשׁוּפָת אֶת הַקְּדוּרָה עַל גְּבִי גְּחָלִים –
מִתְרִין בּוֹ, לְכַשְׂיִתְבַשֵּׁל כְּאֲכִילַת בֶּן דְּרוּסָאִי אֲסוּר.

רַבִּי אֲחָא, רַבִּי תְּנַחֵם בַּר חֵיטָא בְּשֵׁם רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרַבִּי: חֲמִין שְׁהוּחֵמוּ כֹּל צוֹרְכָן – מוּתֵר לְהַחְזִירוֹן
עַל גְּבִי כִירָה שְׂאִינְהָ קְטוּמָה. רַבִּי זְעִירָא בְּעֵי: לְשִׁהוּת – אֲסוּר, וְלְהַחְזִיר – מוּתֵר. דִּלְמָא לֹא
אֵיתְּאֲמַרְת אֲלָא עַל פְּסָחוֹ.

אֲתָא רַבִּי אֲחָא בְּשֵׁם רַבִּי שְׁמַעוֹן בִּי רַבִּי: פְּסַח שְׁנַצְלָה כֹּל צוֹרְכוֹ – מוּתֵר לְהַחְזִירוֹהָ עַל גְּבִי כִירָה
שְׂאִינְהָ קְטוּמָה:

אֵין נוֹתְנִין אֶת הַפֶּת לַתְּנַזֵּר כּוּ'. רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אֲחָא בְּשֵׁם רַבִּי אַסִּי: זְרִיזוֹת הֵן הַנְּשִׁים בַּפֶּת יוֹתֵר
מִן הַתְּכַשִּׁיל. מַה בֵּין פֶּת וּמַה בֵּין תְּכַשִּׁיל? תְּכַשִּׁיל – דְּרַבּוֹ לְאָכּוֹל רוּתְתָ. פֶּת – אֵין דְּרַבּוֹ לְאָכּוֹל
רוּתְתָת.

תָּמון אָמְרִין: פֶּת הַמָּה – הַמִּתְהַהֵב בְּצִדָּהּ. צִירְעָה – צוֹנִין. עֵקֶרֶב – חֲמִין. מֵאֵן דְּמִיחָלֶף – סַפְנָה. מוֹדָה רַבִּי לְעֹזֵר בְּלֶחֶם הַפָּנִים שְׂאִינָה קְרוּיָה לְחֶם עַד שְׂיֻקְרָמוּ פְּנֵיהָ בַתְּנֹנֹר:

הֲלָכָה י"א מִתְּנִי' מוֹשְׁלֵשְׁלִין אֶת הַפֶּסַח לַתְּנֹנֹר עִם חֲשִׁכָה. וּמֵאֲחִיזִין אֶת הָאוּר בַּמְדוּרַת בֵּית הַמּוֹקֵד. וּבְנִבּוּלִין בְּדֵי שְׂעִצַת הָאוּר בְּרוּבֵן. רַבִּי יְהוּדָא אָמַר: אֵף בְּפִחְמִין כָּל שְׁהֵן:

גְּמָרָא תָּמון תְּנִינֵן: חֲשִׁיכָה, יֵצְאוּ וְצִלוּ

[דף י"ד ע"א]

אֶת פֶּסְחֵיהֶן, וְאֶת אָמַר הַכִּינִי! אָמַר רַבִּי יוֹסִי: חֲבוּרוֹת וְרִיזִין הֵן. פֶּסַח – מִחְזִירוּ אֶת שְׁלֹם וְאִין אֶת מִחְזִירוּ מִחֻתְּהֶן. רַבִּי שְׁמוּאֵל בְּשֵׁם רַבִּי זְעִירָא: מִפְּנֵי פְּסוּלוֹ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי: וְיֵאוּת. לְאוֹכְלוֹ אִין אֶת יָכוֹל, דְּכַתִּיב לֹא תֹאכְלוּ מִמֶּנּוּ נָא. לְצִלוֹתוֹ אִין אֶת יָכוֹל, שְׁלֵא יְהֵא כְּצוֹלָה בְּשַׁבָּת. מִתּוֹךְ שְׂאֶת אָמַר שֶׁהוּא מוֹתֵר, אֵף הוּא אִינוּ צוֹלָה אוֹתוֹ כֹּל צָרְכוֹ מִבְּעוּד יוֹם. מִתּוֹךְ שְׂאֶת אָמַר לוֹ שֶׁהוּא אָסוּר, אֵף הוּא צוֹלָה אוֹתוֹ כֹּל צָרְכוֹ מִבְּעוּד יוֹם.

רַבִּי לִיעֲזָר בִּי רַבִּי יוֹסִי שְׂאִיל: צְלִינֵי שְׁלֹם וְחֻתְּכוֹ, מַהוּ מִיחְזִירָתִיהּ וּמִשְׁחַנְתִּיהּ?

רַבִּי זְעִירָא, רַב יְהוּדָה בְּשֵׁם רַב: אַרְבַּע מְדוּרוֹת – כָּל שְׁהֵן. מְדוּרוֹת הַנֶּפֶת. מְדוּרוֹת הַזֶּבֶל. מְדוּרוֹת הַחֶלֶב. מְדוּרוֹת גְּלַעֲיָנִים – כָּל שְׁהֵן.

רַבִּי בָּא בְּשֵׁם רַבִּי חִיָּא בַר אֲשִׁי: הוֹתֵל שֶׁהוּא מְלֵא גְּלַעֲיָנִים – כָּל שְׁהֵן. רַבִּי בָּא בְּשֵׁם רַבִּי חִיָּא בַר אֲשִׁי: הוֹתֵל שֶׁהוּא מְלֵא גְּלַעֲיָנִים, אִם מְכּוּנְסוֹת – בְּרוּבֵן. אִם מְפּוּזְרוֹת – בְּרוּב כָּל פְּרִידָה וּפְרִידָה. מַה? וּפְלִיגָה? בָּאֵן – בְּבִרְיָאוֹת. וְכֵאֵן – בְּתַשׁוּת.

רַבִּי יוֹסִי בְּשֵׁם רַבִּי יִרְמְיָה, רַבִּי חֲנַנְיָה מֵטוֹ בַּהּ בְּשֵׁם רַב: חֲרִיטִית מְלֻמְטָה וְעִצִּיו מְלֻמְעָה, בִּינֵן שְׁעָלָה הָאוּר בְּנִתְיָיִם – מוֹתֵר. וְרַבִּי חֶלְבּוֹ בְּשֵׁם רַב הֵינָא: קוֹרָה וְרוּבָה – בְּרוּב הַקִּיפָה.

מַהוּ בְּרוּב הַקִּיפָה? מִמָּקוֹם אַחַד, אוֹ בְּרוּב הַקִּיף בּוֹלָה? אֲשַׁכְּחָה תְּנִי: עַד שֶׁתִּפְסוּל מְלַעְשׁוֹת מְלֻאכָה. בִּינֵי מִתְּנִיתָא: אֵף בְּפִחְמִין כָּל שְׁהֵן.

חֲדָרִין עֲלֵךְ יֵצְאוֹת חֲשִׁכָה

[דף י"ד ע"ב]

פֶּרֶק שֵׁנִי

הֲלָכָה א' מִתְּנִי' בַּמָּה מְדֻלְיָקִין, וּבַמָּה אִין מְדֻלְיָקִין? אִין מְדֻלְיָקִין לֹא בְּלֶבֶשׁ, וְלֹא בְּכֶלֶה, וְלֹא בְּפִתִילַת הָאִידוּן, וְלֹא בְּפִתִילַת הַמְדֻבֵּר, וְלֹא בִירוּקָה שְׁעַל פְּנֵי הַמַּיִם. לֹא בְּזֶפֶת, וְלֹא בְּשַׁעוֹת, לֹא

בשמן קיק, ולא בשמן שרפה, לא באליה, ולא בחלב. נחום המדי אומר: מדליקין בחלב מבשל. ותקמים אומרים: אחד מבשל ואחד שאינו מבשל – אין מדליקין בו:

גמרא לא בלכש. רבי הויה בר בא אומר: לוגשא. רבי אחא בשם רבי לוי: דדינון. אמרין: היא הדא היא הדא:

ולא בחוסן. רבי הנינא בשם רב פנחס: פשתן שלא ננערה. במה דאת אמר: והיה החסון לנעורת: ולא בכך. אנבון קיסריי. אמר רבן שמעון בן גמליאל חיותי על כל מפרשי ימים ואמרו לי כולקא שמו:

ולא בפתילת האידן. עורניתא: ולא בפתילת המדבר. בשמועה:

ולא בירוקה שעל פני המים. ביתן דמי: ולא בזפת ולא בשעוה. עד כאן לפתילות מיכן ואילך לשמנים.

רבי אבהו בשם רבי יוחנן: מפני שהאור נמשך לאחוריו והוא שוכח ומוציא את הפתילה. ועוד שלא הוצת האור ברוב הדלק.

רבי זעירא בעי: מעתה, פתילה צריכה הצאתה ברוב הדלק! אתא רבי שמואל, רבי אבהו בשם רבי יוחנן: פתילה צריכה הצאתה ברוב הדלק. התיבין חברייא והא קורה הא לא הוצאת האור ברוב הדלק.

התיב רבי בא בר ממל והא ששיתא הרי לא הוצאת האור ברוב הדלק. אמר רבי שמי לא בן אמר רבי זעירא רב יהודה בשם רב: ארבע מדורות – כל שהן. מדורות הנפת. מדורות הזבל. מדורות החלב. מדורות גלעינים – כל שהן. ועוד מן הדא דרבי תהליפא שאל לרב הסדא, ולא בן אלפן רבי, שבת שחלה להיות בחנוכה – שאסור לראות מטבע לאור החנוכה. הרי אינו שכיח ומוציא את הפתילה. הוי, לית טעמא דלא משום

[דף ט"ו ע"א]

שלא הוצאת האור ברוב הדלק:

ולא בשמן קיק. רבי יוסי בשם רבי לוי: קיססא. רבי יונה, רבי זעירא בשם רב יהודה: עוף הוא ושמו קיק. תני רבי ישמעאל: ואת תקאת – זה קיק:

ולא בשמן שריפה. אמר רב הסדא: זאת אומרת שאסור להצית את האור במדורת קדשים והיא דליקה והולכת בשבת.

והא תנינן: ומאחיוזין את האור במדורת בית המוקד, ובגבולים, כדי שיצת האור ברוכין.

תְּלִמּוֹד   מִסְכַּת שַׁבָּת   יְרוּשָׁלַיִמִי

אָמַר רַבִּי יוֹסֵף: בְּשַׁבַּת כְּתִיב: לֹא תַעֲשֶׂה כָל מְלָאכָה. נְעֻשִׁית הִיא מֵאִילָיָהּ. בְּרַם הִכָּא, הַתּוֹרָה אָמְרָה אִין שׁוֹרְפִין אֶת הַקְּדוּשִׁים בְּיוֹם טוֹב. וְאִין צְרִיד לֹאמַר בְּשַׁבַּת.

מַה חֲמִית לֹאמַר בְּזוֹ? לֹא תוֹתִירוּ מִמֶּנּוּ עַד בִּקּוּר וְהִנְתֵּר מִמֶּנּוּ עַד בִּקּוּר בְּאֵשׁ תִּשְׂרְפוּ, אַחַר שְׁנֵי בִּקְרִים. אֶחָד בּוֹקְרוֹ שֶׁל חֲמוּשָׁה עֶשֶׂר, וְאֶחָד בּוֹקְרוֹ שֶׁל שֵׁשָׁה עֶשֶׂר. וְכִתְיב: וְהִנְתֵּר מִבְּשָׂר הַזֶּבַח בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי בְּאֵשׁ יִשְׂרָף.

מַהוּ לְהַצִּית אֶת הָאֹרֶר בְּמִדּוּרַת חֲמִיץ? מֵאֵן דִּילִיף לָהּ מִנּוֹתֵר – אֶסּוּר. וּמֵאֵן דְּלֵא יְלִיף לָהּ מִנּוֹתֵר – מוֹתֵר.

רַב אֶחָא בְּשֵׁם רַב חֲמַדָּא: זֹאת אוֹמְרַת, שְׁמוֹתֵר לְהַצִּית אֶת הָאֹרֶר בְּמִדּוּרַת קְדוּשִׁים, וְהִיא דְּלִיקָה וְהוֹלְקַת בְּשַׁבַּת. וְהָא תְּנִינָן: אִין מְדִלְקִין בְּשִׁמּוֹן שְׂרִיפָה בְּיוֹם טוֹב, מִפְּנֵי יוֹם טוֹב שְׁחַל לְהִיּוֹת בְּעָרֵב שַׁבַּת.

מַעֲתָה, אִין מְדִלְקִין בְּשִׁמּוֹן שְׂרִיפָה בְּלִילָה, עַל שֵׁם שְׂאִין שׁוֹרְפִין אֶת הַקְּדוּשִׁים בְּלִילָה. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: יָרְדוּ לָהּ בְּשִׁימַת רַבִּי יִשְׁמַעְיָאל. בְּמָה דְרַבִּי יִשְׁמַעְיָאל אָמַר: תִּינּוֹק שֶׁעֵבֵר זְמַנּוֹ – נִימּוֹל בֵּין בְּיוֹם בֵּין בְּלִילָה. כִּד עֵבֵר זְמַנָּה – נִשְׂרַפַת בֵּין בְּיוֹם בֵּין בְּלִילָה.

וּמַה אֵית לָךְ שִׁמּוֹן שְׂרִיפָה שֶׁעֵבֵר זְמַנָּה? רַבִּי יוֹדָה בַּר פִּזִּי: מִפְּיִן שְׁנֵיטְמָאָה – כְּמִי שֶׁעֵבֵר זְמַנָּה. תְּנִי רַבִּי יוֹסִי קוּמִי רַבִּי יוֹחָנָן: מַגִּינִין לְכָל הַנִּימּוּלִים שְׁלֵא יְהוּ נִימּוּלִים אֱלָא בְּיוֹם? תְּלִמּוּד לֹאמַר: וּבַיּוֹם. אָמַר לִיהִי רַבִּי יוֹחָנָן: וְיֵשׁ כָּאֵן זוּ. כָּל מְהוּיָבִי טְבִילוֹת – טוֹבְלִין כְּדָרְכָן בְּיוֹם, הוּיָן מוֹנְדָה וְיִוְלְדַת שְׂאִינָה טוֹבְלַת אֱלָא בְּלִילָה. נִידָה שֶׁעֵבֵר זְמַנָּה – טוֹבְלַת בֵּין בְּיוֹם בֵּין בְּלִילָה.

דְרָשָׁה רַבִּי הִיֵּיא בַר אֶבְיָא לְצוֹרְאִי: נִידָה שֶׁעֵבֵר זְמַנָּה – טוֹבְלַת בֵּין בְּיוֹם בֵּין בְּלִילָה.

[דף ט"ז ע"ב]

תַּמָּן אֶמְרוּן: אֶפִּילוּ עֵבֵר זְמַנָּה, מִפְּנֵי חֲמוּתָהּ וּמִפְּנֵי כְּלָתָהּ. אִשָּׁה אַחַת מִשְׁל רַבּוּתֵינוּ, רָאוּ אוֹתָהּ טוֹבְלַת כְּדָרְכָהּ בְּיוֹם. נֹאמַר כְּעוֹבְרַת זְמַן הֵיטָה.

נִידָה שְׁנַאָנְסָה וְטְבָלָה, שְׁמִי בְּשֵׁם רַב: טְהוּרָה לְבִיתָהּ וּמִמָּאָה לְטְהוּרוֹת. רַבִּי לְעוֹר בְּשֵׁם רַבִּי חֲנִינָא: מִמָּאָה בֵּין לְבִיתָהּ בֵּין לְטְהוּרוֹת. וּמֵאִי טַעְמָא? וּבְבֵס שְׁנִית וְטְהַר. מַה הִרְאִישׁוּנָה – לְדַעַת, אַף הַשְּׁנִיָּה – לְדַעַת. וּמִנֵּן שְׁהִרְאִישׁוּנָה לְדַעַת? וְצִוָּה הַכֹּהֵן וּכְבִסוּ – לְדַעַת. וְכֵן חֲמִיז רַבְּנָן מִסְדְּמִין לְעִיבּוּרָה.

רַב נַחְמָן בְּשֵׁם רַבִּי מְנָא: מִצְוָה לְהַקְדִּים, כְּדִי לְזַרְזוּ בְּמַצּוֹת.

בת ישראל שבאת להדליק מכהנת – מובלת את הפתילה בשמן שריפה ומדלקת. רבי חנינא בשם רבי ינאי: שעת משלחת זאבים היתה, ולא עמד בית דין וביטל. כמה דתימה תמן, לא עמד בית דין וביטל. וכד, לא עמד בית דין וביטל.

בקרן של פהן שהיה עובד אצל ישראל, וכן כליו של פהן שהיה נארג אצל ישראל – הרי זה מדליק על גביו שמן שריפה, ואינו חושש.

ישראל וכהן שהיו שותפין בהנות – ממלא הוא ישראל את הנר שמן שריפה ועולה בו לעלייה, ויורד בו להנות לעשות צרכיו של פהן, אבל לא צרכיו של ישראל.

פהן שבא אצל ישראל לעשות עמו חשבון, והדליק על גביו שמן שריפה, אף על פי שעמד הפהן והלך לו – אין מחייבין אותו לכבותו, עד שיקבה מאליו.

רבי חנניה בר עכברי הוה אזל ומיעבד עבידתיה גבי רבי חייה ציפורי. מי אזיל מיזיל ליה, הוה מלי בוצינא שמן שריפה. ולא בן סבירין מימר: לעשות צרכיו של פהן אבל לא צרכיו של ישראל!

[דף ט"ז ע"א]

אמרין: דלא הוה עבד בן – לא הוה אתי. סבירין מימר: מוא ביתיה מטפי ליה. אמר רבי חנינא: על ידי בן הוה שחר, ועל ידי בן הוה קרין.

אדא שמשא שאל לרבי אמי, בגין דאנא צבע פתילתא מן חולא. אמר ליה: במיל הוא על גב פתילות. רבי יודה בן פי הורה לאילין דבר נהמיה בן.

רבי אמי נסב פתילא. רבי לייא לא נסיב פתילא. ולא מודי רבי לייא לרב אמאי? קישש היא משום גזל. וכולה מן הדין שמשא בביתיה בזבוא בהקדישא.

גמליאל וזנא שאל לרבי אפי: מהו להוסיף לתוכו שמן חולין ומדליק. אמר ליה: לא תני רבי הושעיה אלא אין מחייבין אותו למצותו.

אמר רבי אבהו: שנה לי רבי יונתן בן עכמאי: בת פהן שהיתה עומדת ערב שבת עם חשיכה, ובידה נר, ובתוכו שמן שריפה – הרי זו מוספת לתוכו שמן חול כל שהוא ומדלקת. אמר ליה רבי זעירא: ומה הוה טוביה? אמר ליה: אדם גדול היה, ובקי במשנתניו היה, ופירשה רבי חייה דכפר תחמין קומי רבי, ומניתיה חכים:

ולא בחלב. רב ברונא אמר: חלב – מטיף לתוכו שמן כל שהוא ומדליק. יומי בעי: מה אנן קיימין? אם במחוי – אפילו לא נתן לתוכו שמן. ותני שמואל: כל שפתיכין אותו ואינו קרוש – מחוי הוא. ואם בשאינו מחוי – אפילו נתן לתוכו שמן.

אתא רב חנניה, רב ברנא בשם רב: חלב מהותף וקורבי דגים – מדליקין בהן. רבי חייא בר אשי עני מיתיה קומי רב. אמר ליה: הן הוייתא? אמר ליה: בעיי משה דזית. אמר ליה: ולא הוי לך קורבי דגים?

אית תניי תני: מדליקין בגנפט. אית תניי תני: אין מדליקין בגנפט. אמר רב הסדא: מה דמר מדליקין – בההן איכומא. ומה דמר אין מדליקין – בההן הוירא, דהוא סבנה:

הלכה ב' מתני' אין מדליקין בשמן שריפה ביום טוב. רבי ישמעאל אומר:

[דף ט"ז ע"ב]

אין מדליקין בעטרן, מפני כבוד השבת. וחכמים מתירין בכל השמנים, שמן שמשמין, שמן אגוזים, שמן צנונות, שמן דגים, שמן פקועות, בעטרן ובגנפט. רבי טרפון אומר: אין מדליקין אלא בשמן זית בלבד:

גמרא הא בכל אילין קדמאי – מדליקין:

רבי ישמעאל אומר: אין מדליקין בעיטרן, מפני כבוד השבת. מה בין עיטרן, מה בין קורבי דגים? קורבי דגים, כל זמן שהן דולקין – אין ריחן רע, פבו – ריחן רע. עיטרן, בין פכה בין דלק – ריחו רע. שלא תאמר הואיל וריחו רע – יהא טעון תרחק ארבע אמות, לפום כן צריד מימר אין מדליקין בו:

וחכמים מתירין בכל השמנים. בשמן פקועות. רבי טרפון אומר אין מדליקין אלא בשמן זית בלבד. עמד לו רבי יוחנן בן נורי על נגרי על רגלי ואמר אם כן מה יעשו אנשיי בכל שאין להן אלא שמן שומשמין? מה יעשו אנשיי מדי שאין להם אלא שמן אגוזים בלבד? מה יעשו אנשיי אלכסנדריא שאין להן אלא שמן צנונות? מה יעשו אנשיי קפודקיא שאין להן לא כד ולא כד? אלא אין להן מה שהתירו ראשונים בלבד!

תני, רבי שמעון בן אלעזר אומר: אין מדליקין צורי, מפני שהוא שרף:

הלכה ג' מתני' כל היוצא מן העין – אין מדליקין, אלא פשתן. וכל היוצא מן העין – אין מטמא מומאת אוקלים, אלא פשתן.

פתילת תבגד שקיפלה ולא היבבהה, רבי אליעזר אומר: טמאה, ואין מדליקין בה. רבי עקיבה אומר: סוחרה, ומדליקין בה:

גמרא אמר רבי שמעון בר רב יצחק: כתיב, להעלות נר תמיד. שיערו לומר: שאין לה עושה שלהבת אלא פשתן בלבד.

תני רבי שמעון בן אלקנור אומר: כל היוצא מן העין – אין בו משום שלש על שלש, ומסבכין בו, הוין מן הפשתן. אמר רבי יוסי: עשו אותו כעבים. דתנינן: העבים הרפים – אין בהם משום שלש על שלש.

אמר רבי לעזר: מן המשכן למדו. דכתיב: **את המשכן תעשה עשר יריעת שש משור. וכתיב: פארי פשתים יהיו על ראשם.** את למד שש משש. ושש מפארי. ופארי מפארי.

רבי אלקנור שאל: מהו לעשות אוהל מעור בהמה טמאה? והכתיב: **וערת תחשים!**

[דף י"ז ע"א]

רבי יהודה, ורבי נחמיה, ורבנן. רבי יהודה אומר: טיינין לשם צובעו נקרא. ורבי נחמיה אומר: גלקטינין. ורבנן אמרי: מין היה טהורה. ויגדילה במדבר. ותני ביי דמר רבי לעזר בי רבי יוסי, רבי אבהו בשם רבי שמעון בן לקיש, בשם רבי מאיר: כמין היה טהורה כרא תקדוש ברוך הוא למשה במדבר, כיון שעשה בה מלאכת המשכן – נגנזה. רבי אבון אומר: קרש היה שמה.

תני רבי הושעיה: דהדא גרו, **ותיטב לה משור פר מקרין ומפריס.** 'מקרין' כתב רחמנא.

תמן תנינן: כל הפחות משלשה על שלשה שהתקינו לפוס בו את הפרחין, ולנער בו את הקדירה, ולקנח בו את הריחים, בין מן המוכן בין שאין מן המוכן – טמא; דברי רבי לעזר. רבי יהושע אומר: אף מטלית חדשה בין מן המוכן בין שאינו מן המוכן – טהור. רבי עקיבה אומר: מן המוכן – טמא, ושאינו מן המוכן – טהור.

מה בין המוכן מה בין שאינו מן המוכן? בין שהכינה לתוך הבית, בין שהשליכה לאשפה? והתנן: רבי לעזר אומר, אף מטלית חדשה – כיוצא בהן. ולית בר נש אמה, אף אפילו, אלא עדי מודי על קדמייתא, בין שהכינה למלותה, בין שלא הכינה למלותה.

הדא ילפא מן ההיא, וההיא ילפא מן הדא. הדא ילפא מן ההיא, דברי רבי לעזר והוא שקיפלה. וההיא ילפא מן הדא, בשלא הכינה למלותה. אכל הכינה למלותה – טמאה היא. ומה טעמיה דרבי לעזר? נעשה כמטהר בלים בשבת. מכיון שקיפלה – לא טהרה, שכן שמיים אמנים רוצים בקיפולה.

ולא מבעוד יום שהיא טהורה? רבי לעזר בשם רבי הושעיה: מפני יום טוב שחל להיות בערב שבת. ולא מאיליה היא טהורה? אומר רבי יוסי בי רבי בון: תיפתר שהיו בה שלש על שלש מצומצמות. רבי אהא, רבי סימון בשם רבי שמעון נזירה:

[דף י"ז ע"ב]

עשאה מזור – מהורה. שרייה בשמן – לא כמי שעשאה מזור?

רבי זעירא, רבי ינאי, רבי ירמיה בשם רבי יהושע בן לוי: נראין דברים שתהא הלכה כרבי עקיבה. שהוא אומר מעין שניהן, ואינה אלא כרבי יהושע, מקולי שלש על שלש. לא סוף דבר מהורה, אלא אפילו טמאה. בגין רב. דרב אמר: מסיקין בכלים, ואין מסיקין בשברי בלים:

הלכה ד' מתני' לא יקב אדם שפופרת של ביצה ומלאנה שמן ויתננה על פי הנר, בשביל שתהא מנטפת, אפילו היא של הרס. ורבי יהודה מתיר. אם חיברה היוצר מתחילה – מותר.

לא ימלא אדם את הקערה שמן ויתננה בצד הנר ויתן ראש הפתילה בתוכה, בשביל שתהא שואבת. ורבי יהודה מתיר:

גמרא למה? משום שלא הותחל בכל טיפה וטיפה. או שמא ישבח ויערה. מה נפיק מן ביניהן? הן זקוקה דיקלון, אין תימר משום שלא הותחל בכל טיפה – הרי לא הותחל בכל טיפה וטיפה. אין תימר שמא ישבח ויערה – הרי אינה שוכח ומערה:

אם חיברה היוצר מתחילה – מותר. שנייה היא שכולה אחד. אלא אם חברה כסיד או בגיפסום. יאות, דרבי יודה פדעתייה. דרבי יודה אמר: משקה מופח – חיבור.

תני: פתילה אחת בשני בוסות, בשתי קערות, בשני תמחויין – אסור. רבי יודה מתיר.

רבי חנניא בשם רבי פינחס: רבי יודה פדעתייה. דרבי יודה אמר: מופח – חיבור:

[דף י"ה ע"א]

הלכה ה' מתני' המכבה את הנר מפני שהוא מתירא מפני עב"ם, מפני ליסמים, מפני רוח רעה, אם בשביל החולה שישן – פטור. כחם על הנר, כחם על השמן, כחם על הפתילה – חייב. רבי יוסי פוטר בכולן חוץ מן הפתילה, מפני שהוא עושה פחם:

גמרא אמר רבי שמואל בר רב יצחק: מפני עב"ם של סכנה. מפני ליסמים של סכנה.

רבי יוסי בעי: אי מפני ליסמים של סכנה – ניתני מותר. רבנן דקיסרין בשם רבי יוסי בן חנניא: מותר.

מה בין המציל ממה שבנר, מה בין המציל ממה שבפיתיה? רבנן דקיסרין בשם רבי שילא: לא דומה המציל מגופה של פתילה, למציל חוץ מגופה של פתילה.

אמר רבי יוחנן: רבי יוסי ורבי שמעון – שניהן אמרו דבר אחד. כמה דרבי יוסי אמר: עד שיחא לו צורך בגופה של פתילה. בן רבי שמעון אמר: עד שיחא לו צורך בגופו של דבר.

מה אית לך צורך בגופו של פתילה? רבנן דקיסרין, רבי לעזר בשם רבי חנינא: שכן שמושי אומנין מהרכין לן. כמה דתימא: וּשְׁעַר רִישֵׁיהוֹן לֹא הִתְחַרְף. מהו מהרכין לון? מפספסין לון.

תמן תנינן: כל המקלקליון – פטורין, חוץ מן המבכעיר ומן העושה חבורה. בר קפרא אמר: אפילו אינו צריך לדם, אפילו אינו צריך לאפר.

מתניתא פליגא על רבי יוחנן! שורו שהדליק את הגדיש בשבת – חייב. והוא שהדליק את הגדיש בשבת – פטור. שורו שהדליק את הגדיש בשבת – חייב, שלא לצורך. והכא הוא שהדליק את הגדיש בשבת – פטור, אפילו שלא לצורך.

תני: כל המתחייב בנפשו, שוגג – מכיא חטאת. אמר רבי חנניה בריה דרבי הלל: מאחר שלא לצורך היה מתחייב בנפשו. וכאן אפילו שלא לצורך – יהא פטור מן התשלומין. מן הדא: **מכה בהמה ישלמנה ומכה אדם יומת**. מה מכה בהמה – לא חלקתה בה בין שוגג למוזיד לחייבו ממוז. אף מכה אדם – לא תחלוק בו בין שוגג בין מוזיד לפטור ממוז.

וקשיא על דבר קפרא: הבערה למדה על כל המלאכות שבתורה, בולחן – לצורך, והיא

[דף י"ה ע"ב]

שלא לצורך. אמר רבי יוסי: אין יסבור כרבי יוחנן דאמר: הבערה למדה על כל המלאכות שבתורה. רבי לעזר אמר: הבערה לימדה על עצמה.

ולית לרבי לעזר לאחת – לחייבו על כל אחת ואחת? אשכח תני בשם רבי לעזר: **הנה** – לחייב על בולחן אחת.

ניחא הבערה. חבורה? אב שלה – לצורך, והיא – שלא לצורך.

רבי יוסי בי רבי בון אמר: איתפלגון רבי לעזר ורבי יוחנן. חד אמר: שהיטה – עיקר, וחבורה – תולדה. וחורנה מחליף.

הבעיר וכיבה בנפיקה אחת – חייב שתים. אמר רבי אבדימי אחוי דרבי יוסי: הדא אמרה, נפח בפלים ושיברן – משלם נזק שלם.

החותרה גחלים מתחת הקדירה בשבת – חייב. רבי שמעון בן אלעזר בשם רבי לעזר בי רבי צדוק: חייב שתים. אחת – שפיכה את העליונות. ואחת – שהבעיר את התחתונות. וחותרה גחלים, ומתחמם כנגדן בשבת – פטור.

רבי יעקב בר אחא אמר: במחלוקת. כמאן דמר אינו חייב אלא אחת. ברם כמאן דמר חייב שתים – חייב. דמר רבי אבהו בשם רבי יוחנן: לית בָּאן חייב שתים, אלא מעלין עליו באילו חייב שתים.

אָמַר רַבִּי יוֹדֵן: תִּמְנָן – אֵינּוּ רוֹצֵה שְׂיִכְעֶרּוּ, וְאֵינּוּ רוֹצֵה שְׂיִכְבּוּ. בְּרַם הֶכָּא – רוֹצֵה הוּא שְׂיִכְעֶרּוּ, וְרוֹצֵה הוּא שְׂיִכְבּוּ.

הַבְּעִיר וּבִישַׁל. אֵית תַּנְיֵי תַנְיֵי: הַיִּיב שְׁתִּימִים. אֵית תַּנְיֵי תַנְיֵי: הַיִּיב אַחַת. מֵאַן דְּמַר הַיִּיב שְׁתִּימִים, אַחַת מִשׁוּם מְבַעֵיר, וְאַחַת מִשׁוּם מְבַשֵּׁל. וּמֵאַן דְּמַר אַחַת,

[דף י"ט ע"א]

הַיִּידָא הֵיא? רַבִּי יוֹדֵה אוֹמֵר: מִשׁוּם מְבַעֵיר. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: מִשׁוּם מְבַשֵּׁל.

וְקָשְׂיָא עַל דְּרַבִּי יוֹסִי, הַבְּעִירָה לִימְדָה עַל כָּל הַמְּלָאכֹות שַׁבְּתוֹרָה, אֵינּוּ חַיִּיב מִשׁוּם מְבַעֵיר, אֲלֵא מִשׁוּם מְבַשֵּׁל.

זַר שְׂשִׁימִשׁ בְּמִקְדָּשׁ בְּשַׁבָּת, וּבְעַל מוּם שְׂשִׁימִשׁ בְּמוֹמָאָה, רַבִּי חֵיִיא רוֹבָא אָמַר: שְׁתִּימִים. בַּר קַפְרָא אָמַר: אַחַת.

מִתִּיב בַּר קַפְרָא לְרַבִּי חֵיִיא רוֹבָא: עֲבוּדָה שֶׁתַּפְּחֵן מוֹתֵר בָּהּ – זַר מִחַיִּיב עִלְיָה?

וּמוֹתִיב לָהּ וְהוּא מִתִּיב לִיהָ, וְהָרִי קְמִיּוּדָה! עַד שְׁלֵא נִקְמָצָה – אֲסוּרָה לְזַה וְלְזוּה, מִשְׁנַקְמָצָה – אֲסוּרָה לְזָרִים וּמוֹתֵרֶת לַבְּהֻנִּים! אָמַר לִיהָ: שְׁנִיִּיא הֵיא, דְּכַתִּיב: וְכָל זַר לֹא יֹאכַל קֹדֶשׁ.

וְהָרִי מְלִיקָה! עַד שְׁלֵא נִמְלָקָה – אֲסוּרָה לְזַה וְלְזוּה, מִשְׁנַמְלָקָה – אֲסוּרָה לְזָרִים וּמוֹתֵרֶת לַבְּהֻנִּים! אָמַר לִיהָ: שְׁנִיִּיא הֵיא דְּכַתִּיב וְכָל זַר לֹא יֹאכַל קֹדֶשׁ.

הָרִי טָבֵל! עַד שְׁלֵא נִתְקַן – אֲסוּר לְזַה וְלְזוּה. מִשְׁנִיתְקַן אֲסוּר לְזָרִים וּמוֹתֵר לַבְּהֻנִּים! אָמַר לִיהָ: שְׁנִיִּיא הֵיא, דְּכַתִּיב וְכָל זַר לֹא יֹאכַל קֹדֶשׁ.

אָמְרִין: נִצָּא לַחֲזוֹן וְנִלְמַד. נִפְקוּן וְשִׁמְעוּן. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: שְׁתִּימִים. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: אַחַת.

מֵאַן דְּמַר אַחַת – מִשׁוּם זָרוֹת.

וּמֵאַן דְּמַר שְׁתִּימִים, אַחַת מִשׁוּם זָרוֹת. חוֹרְנִיִּיתָה לְמָה? מִשׁוּם שְׁחִיטָה. וְהָרִי שְׁחִיטָה בְּזָר – בְּשִׁירָה! אֲלֵא מִשׁוּם הִילוּד וְרִיקָה וְקַבְלָה. אֵינָה אֲלֵא שְׁבוּת!

הוּי, לִית טַעְמָא אֲלֵא מִשׁוּם אִיכּוּל אִיכְרִים וּפְדָרִים שְׁהִיו מִתְאַבְּלִין עַל גְּבִי הַמּוֹזֵבֶת כָּל הַלְּיָלָה.

עַל דַּעֲתִיָה דְּרַבִּי יוֹדָא הוּ אָמַר מִשׁוּם מְבַעֵיר – נִיחָא.

עַל דַּעֲתִיָה דְּרַבִּי יוֹסִי הוּ אָמַר מִשׁוּם מְבַשֵּׁל, מַה בִּישׁוּל יֵשׁ בָּאן? מִכִּינּוֹן שְׁהוּא רוֹצֵה בְּאַבּוּלָן – כְּמִבְשֵׁל הוּא.

[דף י"ט ע"ב]

הַלְבָּה ו'

מתני' על שלש עבירות נשים מיתות בשעת לידתן, על שאינן זחירות בנדה, בחלה, ובחדלקת הנר:

גמרא אית תנאי ילדות, אית תנאי תניי ילדות.

מאן דמר ילדות, תני בשם רבי יודה: בעון הנדרים הבנים מתים. ומה מעמא? לְשׂוֹא הַבֵּיתִי אֶת בְּנֵיכֶם.

ומאן דמר ילדות, מיפן שאין השטן מקטרג אלא בשעת סכנה.

רבי פנחס, רבי ירמיה בשם רבי חייה בר בא: כתיב: וּלְפָנַי אֶלְעֹזֵר הַכֹּהֵן יַעֲמֹד וְשָׂאֵל לֹוּ בְּמִשְׁפַּט הָאֲזָרִים. בסדר האזרים אין כתיב כאן, אלא במשפט האזרים. אלא מלמד, בשעה שישאל יוצאין למלחמה, בית דין של מעלה יושבין עליהן אם לנצוח אם להינצל.

אמר רבי חייה בר בא: כתיב, **כִּי תֵצֵא מִחֲנֹה עַל אִבְיָךְ וְנִשְׁמַרְתָּ מִכָּל דְּבַר רָע**. הא אם אינו יוצא, אינו צריך ליה שמירה? אלא, מיפן שאין השטן מקטרג אלא בשעת הסכנה.

אמר רבי אחאי בר יעקב: כתיב, וּקְרָאֵהוּ אֶסּוֹן בְּדַרְדָּר. הא בבית לא? אלא, מיפן שאין השטן מקטרג אלא בשעת הסכנה.

רבי ביסקא בשם רבי לויא: כתיב **יוֹם צָרָה וְתוֹכַחַה וְנֶאֱצָה הַיּוֹם הַזֶּה**. הא יום אחר לא? אלא, מיפן שאין השטן מקטרג אלא בשעת הסכנה.

רבי אייבו בר נגרי: כתיב, **בְּהִשְׁפָּטוֹ יֵצֵא רָשָׁע**. יצא צדיק אין כתיב כאן, אלא בהשפטו יצא רשע. אלא, מיפן שאין השטן מקטרג אלא בשעת הסכנה.

אמר רבי בא בר בינא: נכר שהוא מתוח מוגג לגג, אפילו רחב כפוח – אסור להלך עליו. למה? אלא מיפן שאין השטן מקטרג אלא בשעת הסכנה.

רב אמר: היושב בבית מרוערע – עושה מלאך המות דניסטים שלו. דכתיב: **יֵשֵׂא מוֹת עֲלֵימוֹ**. כּפֹה דתימר, **כִּי תִשָּׂה בְרַעַף מִשָּׂאת מְאוּמָה**.

אמר רבי לוי: בשלשה מקומות השטן מצוי לקטרג. המהלך בדרך בעצמו, ותישן בבית אפל לעצמו, והמפרש בים הגדול.

אמר רבי יצחק בר מריון: אילולי דכתיב **כֹּה אָמַר ה' הַנּוֹתֵן בַּיָּם דָּרָךְ**. פּינן שתייה אדם יורד לתוכו – הויה מת.

ורבנן אמרי: **הַנּוֹתֵן בַּיָּם דָּרָךְ** – מן העצרת ועד ההג. **וּבַמַּיִם עֲזִים נְתִיבָה** – מן ההג ועד הנופה.

רבי יוסה ברבי תנחום דכפר אגין: עובדא הוה באסביא, אחא בעי מיפרוש מן חגא ועד הנובכתה. חמתיה חדא מטרונה, אמרה ליה: כדון מפרשין? איתחמי ליה אבוי וגם קבורה לא היתה לו. ולא שמע לא לדין ולא לדין ואוויל בימא.

רבי כהן אחוי דרבי חייה בר בא הוה פריש. אתא בעי מיפרוש מן חגא לחנוכתה.

[דף כ' ע"א]

אמר לאחוי: צלי עלי! אמר ליה: אין דצלייתי גלף. אלא אין חמיתניון לצבור מצליין למטרא – לא תתרחין על צלותי. הא דאת קטר לולכך – קטור רגלך.

על שאינן זמירות בנדה ובחלה ובחולקת הנר. אדם הראשון דמו של עולם. דכתיב וְאֵד יַעֲלֶה מִן הָאָרֶץ, וְגֵרְמָהּ לֹא הָיָה מִיָּתֵהּ, לְפִיכֵךְ מָסְרוּ מִצְוֹת נְדָה לְאִשָּׁה.

ובחלה. אדם הראשון – חלה מהורה לעולם היה. דכתיב וַיֵּצֵר ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֶפְרָם מִן הָאָדָמָה.

ותיבא ביי דמר רבי יוסי בר קצרתה: ביון שהאשה מקשקשת עפטה בפנים – היא מגבהת חלתה. וגרמה לו הוה מיתה. לפיכך מסרו מצות חלה לאשה.

ובחולקת הנר. אדם הראשון נרו של עולם היה, שנאמר נֵר אֱלֹהִים נְשָׂמַת אָדָם. וגרמה לו הוה מיתה. לפיכך מסרו מצות הנר לאשה.

תני: רבי יוסי אומר: שלשה דיבקי מיתה הן, ושלשתן נמסרו לאשה. ואלו הן: מצות נדה, ומצות חלה, ומצות הדלקה.

הלכה ז'

מתני' שלשה דברים צריך אדם לומר בתוך ביתו ערב שבת עם השיכה: "עישרתן?" "עירבתן?" "הדליקו את הנר!"

ספק השיכה ספק אינו השיכה – אין מעשרין את הודאי, ואין מטבילין את הפלים, ואין מדליקין את הנרות. אבל מעשרין את הדמאי, ומערבין, ומזמנין את החמין:

גמרא תני, רבן שמעון בן גמליאל אומר: הלכות הקודש והפאות והקשרות – הן הן גופי הלכות, ושלשתן נמסרו לעמי הארץ. הלכות הקודש, דתנינן: אם אמר "הפרשתי בתוכה רביעית קודש" – נאמן.

הפאות, דתנינן: הכל נאמנין על הפאות. הכשירות, דתנינן: ועל כולן עם הארץ נאמנין לומר "טהורין הן".

מִסְכַּת בְּבֵא בִתְרָא פֶּרֶק ראשון

א, לא יחפר אדם בור סמוך לבורו של חברו, אלא אם כן הרחיק מכתלו של חברו שלשה טפחים וסד בסיד. רבי יהודה אומר: בסלע הבא בידו - זה חופר בארו מכאן, וזה חופר בארו מכאן. זה מרחיק שלשה טפחים וסד בסיד, וזה מרחיק שלשה טפחים וסד בסיד. מרחיקין את הנברכת ואת הבקיע ואת ירקות מכתלו של חברו שלשה טפחים וסד בסיד. מרחיקין את הגפת ואת הזבל ואת המלח ואת הסיד ואת הסלעים ואת החול מכתלו של חברו שלשה טפחים וסד בסיד.

אב, מרחיקין את הזרעים ואת המחרשה ואת מי רגלים מן הכתל שלשה טפחים. מרחיקין את הרחים של יד שלש מן השכב, שהן ארבע מן הרכב. ושל חמור שלשה מן האסטרוביל, שהוא ארבעה מן הקלת. רבי יהודה אומר: תוקע יתד בארץ וסומך עליו את הקורה, ובלבד שלא יתקע לתוך של חברו. מרחיקין את התנור שלשה טפחים מן הכליא, שהן ארבעה מן הכפה. ובכירה - טפח. לא יטיל אדם מי רגלים בכתלו של חברו, אלא אם כן הרחיק שלשה טפחים, ומאבנים - טפח, ובצונמא - מתר:

אג, באמת ביין התירו, אבל לא ברפת בקר. ואף על פי שממעוטו אינו אלא משביחו. ואם קדמו חנות ורפת את האוצר - אין יכול למחות בידו ולומר לו: איני יכול לישן לא מקול הפטיש, ולא מקול הרחים, ולא מפני ריח רע, ולא מקול תינקות.

אד, לשכנו - אין יכולין לכופו. רבן שמעון בן גמליאל אומר: לשכנו יכולין לכופו. יש לו חנות ברשות הרבים ומבקש לפותחה לחצר השתפין - יכולין לעכב על ידיו מפני שמרבה עליהן את הדרך. יש לו בית בחצר השתפין, ומבקש לחלקו ולהקרות בו את התינוקות - יכולין לעכב על ידיו מפני שמרבה עליהם את הדרך. יש לו גג ברשות הרבים, ומבקש לבנות על גבו עליה

לפותחה לחצר השתפין - יכולין לעכב על ידיו מפני שמרבה עליהן את הדרך. כיצד הוא עושה? עושה לו לולו ופותחה לתוך ביתו.

אה, מרחיקין את הכתל מן החלונות ארבע אמות למעלה, מן הצדדין - כדי שלא יהא רואה, מלמטה - כדי שלא יציף, מכנגדן - כדי שלא יאפיל. מרחיקין את הסלם מן השוכך ארבע אמות, כדי שיהא זוקף את הסלם. ואת הכתל מן המזחלה ארבע אמות, כדי שיהא לו מקום לסוד:

אז, מרחיקין את השוכך מן העיר חמשים אמה. הלוקח שוכך מחברו ונפל, אפלו הוא בית רבע - הרי זה בונה את מקומו. נפול הנמצא מן שתי שוככות רחוק מחמשים אמה לכאן ומחמשים אמה לכאן - הרי הוא של מוצאו. רבי עקיבה אומר: לכל רוח הוא עושה ומרחיק חמשים אמה, חוץ ממערכה מפני שאינה תדירה.

אז, מרחיקין את המשרה מן הירק, ואת הדבורים מן הבצלים, ואת החרדל מן הדבורים. רבי יוסי מתיר בחרדל, שאומר לו: כדרך שעשית בתוך שלך, אף אני עושה בתוך שלי. וכן היה רבי יוסי אומר: מרחיקין את הדבורים מן העיר חמשים אמה, כדי שלא ינטשו את בני אדם. רבי נתן אומר: מגדל דבורים כמגדל כלבים. רבי נתן אומר: מרחיקין את הכבשונות מן העיר חמשים אמה, ואת האיילן מן העיר עשרים וחמש אמה. וכשם שמרחיקין מן העיר - כך שמרחיקין מכלן - כך מרחיקין מן הקברות. קבר שהקיפתו העיר, בין מארבע רוחות, בין משלש רוחות, בין משתי רוחות זו כנגד זו רחוק יתר מחמשים אמה לכאן ומחמשים אמה לכאן - אין מפנין אותו. פחות מכן - מפנין אותו. כל הקברות מתפנין חוץ מקבר המלך ומקבר הנביא. רבי עקיבה אומר: אף קבר המלך וקבר הנביא מתפנין. אמרו לו: והלא קבר בית דוד וקבר חלדה הנביאה היו בירושלים ולא נגע בהן אדם מעולם. אמר

לָהֶם: מִשָּׁם רֵאִיָּה, מְחִילָה הֵיטָה לָהֶן וְהֵיטָה מוֹצִיאָה טְמֵאָה לְנַחַל קְדָרוֹן:

אח, מרחיקין את האילן מן הבור עשרים וחמש אמה. ובחרוב ובשקמה - חמשים אמה, בין מלמעלה בין מן הצד. רבי שמעון אומר: כשם שמרחיקין מלמעלה, כך מרחיקין מלמטה. רבי יוסי מתיר, שלא נתנו שדות אלא לנטיעה. לא ישע אדם אילן סמוך לשדה חבירו, אלא אם כן הרחיק הימנו ארבע אמות. ואם רוצה, עושה מחיצה גבוהה או גדר. אחד גפנים, ואחד כל האילן - מרחיק ארבע אמות ונוטע, כדי שיהא בקר עובר בכליו. היו שרשיו יוצאים לתוך של חבירו - מעמיק שלשה טפחים כדי שלא תעכב המחרשה. אילן העולה בין מן הגזע ובין מן השרשין - הרי אלו של בעל הבית. בית השלחין ובית האילן - כנגד המשקלת. אבא שאול אומר: כל אילן סרק - כנגד המשקלת מפני שהצל רע לבית השלחין:

טענה הראשונה - אינה חזקה, שכל טענה שמקצתה בטלה - בטלה כלה.

בב, אימתי אמרו: 'אריס ישבע שלא בטענה? כל זמן שאריס יצא מאריסותו - הרי הוא ככל אדם. שתף, כל זמן ששותף יצא משותפותו - הרי הוא כאחד מכל אדם. אפטרופוס, כל זמן שאפטרופוס יצא מאפטרופסותו - הרי הוא כאחד מכל אדם. הבן שחלק, והאשה שנתגרשה - הרי הן כאחד מכל אדם. מקבלי פקדונות והרועים והשכיר - אין להם חזקה. האימנין - אין להן חזקה. כיצד? רואה כליו אצל כובס, ועבדו אצל אמן, אמר לו: תן לי את שלי, אמר לו: אתה מכרתם לי ואתה נתתם לי במתנה - אינה חזקה. אתה אמרת לי למוכרם, אתה אמרת לתנם במתנה - הרי זו חזקה.

בג, חזקה - שלש שנים. החזיק האב שנה אחת, והבן שתי שנים. האב שתי שנים, והבן שנה אחת - הרי זו חזקה. האב שנה, והבן שנה, והלוקח שנה - הרי זו חזקה. החזיק בפני האב שנה אחת, ובפני הבן שתי שנים - הרי זו חזקה. בפני האב שתי שנים, ובפני הבן שנה אחת - הרי זו חזקה. בפני האב שנה, ובפני הבן שנה, ובפני הלוקח שנה - הרי זו חזקה:

בד, החזיק האדם בפני שנים שנה הראשונה, בפני שנים שנה השנייה, בפני שנים שנה השלישית - הרי אלו שלש עדיות, והן עדות אחת. נמצאת פת הראשונה זוממת - הרי בידו שתי שנים. שנייה - הרי בידו שנה אחת. שלישית - אין בידו כלום. היו הן הראשונים והן האחרונים, נמצאו זוממין בראשונה - אין בידו כלום. שנייה - הרי בידו שנה אחת. שלישית - הרי בידו שתי שנים. אמר רבי יוסי: בא רבי יוחנן בן נורי אצל רבי חלפתא, אמר לו: הרי שהחזיק בפני שנים שנה ראשונה, ובפני שנים שנה שנייה, ובפני שנים שנה שלישית, מהו? אמר לו: הרי זו חזקה. אמר לו: אף אני אומר כן, אלא שעקיבה אומר: אין חזקה. רבי יהודה

מִסְכַּת כְּבֵא בְתֵרָא פֶּרֶק שְׁנִי

בא, כל שאינו עושה פרות תדיר, כגון שדה בית השלחין, בית הבעל - חזקתה שלש שנים, ואינה מיום ליום. אמר רבי יהודה: לא אמרו שלש שנים אלא כדי שיהא בא באספמיא. אבל אם היה עמו במדינה, כיון שאכלה שנה אחת - הרי זו חזקה.

הלוקח מחמת הלוקח, אף על פי שהלוקח הראשון אומר: "גזולה היא בידי" - לא כל הימנו לאבד זכותו של זה. האוכל שדה מחמת אונן, ונמצאת אוננו שהיא פסולה - הרי זה אינה חזקה. האוכל שדה בחזקת שהיא שלו והוציא עליו שטר שמכרה לו ושתנה לו במתנה - יתקים שטר בחותמו. ואם אמר: כתבתי שטר ונטלתי מעות, שטר פיספס הוא בידך - הכל הולך אחר חזקה. האוכל שדה שש שנים, וערער עליו שלש שנים הראשונות, ובאחרונה אמר לו: אתה מכרת לי ואתה נתת לי במתנה, אם מחמת

אומר: הרי הוא אומר (מלכים א ד): "ולשלמה שנים עשר נציבים על כל ישראל וכלכלו" וגו'. ואומר (שם) "ונציב אחד אשר בארץ". הרי אומר: זה חדש העבור. רבי נחמיה אומר: זה אפוטרופוס שממנה על ידי כלן, שאין שבחו של מלך להיות שנים עשר משמשין אותו, אלא שנים עשר משמשין את האחד, והאחד משמש את המלך:

בה המחזיק בנכסי הגר, נעל וגדר ופרץ כל שהוא - הרי זו חזקה. נעל אחד וגדר אחד - הרי זו חזקה. נעלו שנים וגדרו שנים - הרי זו חזקה. היו לו עשר שדות, כיון שהחזיק באחת - החזיק בכלן. עשרה עבדים, אף על פי שהחזיק באחד - לא החזיק בכלן. כלים ועבדים, זכה בכלים - לא זכה בעבדים. בעבדים - לא זכה בכלים. כלים וקרקעות, זכה בקרקעות - לא זכה בכלים. בכלים - לא זכה בקרקעות. עבדים וקרקעות, זכה בעבדים - לא זכה בקרקעות. בקרקעות - לא זכה בעבדים. הלך בה, בין לארבה ובין לרחבה - הרי זה קנה. הלכו בו שנים - זה קנה מקום הלוכו, וזה קנה מקום הלוכו; דברי רבי אליעזר. וחכמים אומרים: שניהם לא קנו עד שעה שיחזיקו. לקח ממנו עשר שדות, כיון שהחזיק באחת מהן - החזיק בכלן. שכר ממנו עשר שדות, כיון שהחזיק באחת מהן - החזיק בכלן. לקח מקצתן ושכר מקצתן, והחזיק בין בלקיחה בין בשכירה - הרי זו חזקה.

חזקה. פרץ פצימיו - יש לו חזקה. איזו היא חלון הצורי? כל שראשו של אדם יכול לכנס לתוכה; דברי רבי מאיר. ובלבד שיהא לה מלבן או צורת פתח. וכן היה רבי מאיר אומר: לא יפתח אדם פתח על גבי פתחו של חברו, וחלון על גבי חלון של חברו, פתח על גבי חלונו של חברו, וחלון על גבי פתחו של חברו, וחכמים מתיירין, ובלבד שירחיק ארבע אמות. אבא שאול אומר: לא יפתח אדם חנות כנגד חצרו של חברו, כדי שלא יאזכר שיש בו חנות, ורואה מה בחצרו של חברו, אלא זה פותח לרשות הרבים, וזה פותח לרשות הרבים.

בו, כשם שבני חצר יכולין למחות זה על ידי זה בחצר של שתפין - כך בני מבוי יכולין למחות זה את זה במבוי השתפין. כיצד? בנה מרחץ בצד מרחצו של חברו, חנות בתוך חנותו של חברו - אין יכול למחות בידו ולומר לו: אתה הבאת את התקלה, שאומר לו: כדרך שעשית בתוך שלך, אף אני עושה בתוך שלי. היו מימיו עובדים כדרך גגו של חברו, ועמד והפסיקו - יכול לעכב על ידו, עד שיודיע באיזה מקום הוא מוליכן. היתה דרך הרבים או נהר עוברת בתוך [שדה], ועמד וגדרו והעבירו בתוך שדה חברו - אין יכול למחות בידו ולומר לו: אתה הבאת עלי את התקלה, שאומר לו: כדרך שעשיתי בתוך שלי, כך עשה בתוך שלך. רבי יהודה אומר: הרבים שפברו דרך לעצמן - מה שפברו בררו.

יש לו באר בחצרו של חברו, והרי בעל חצר מבקש לחפר לו באר אחרת - יכול לעכב על ידו. ולא יעשנו בית הגלגל לרבים, בית טבילה לרבים. ולא יהא ממלא ומשקה, ממלא ומוכר, אלא ממלא ומשקה בשוק, ממלא ומוכר בשוק. לקח חצר ובה זיזין וגזוזטראות ונפלר - הרי זה בונה את מקומו. אין מפחין, אין מסדין, אין מכירין. לקח בית מופח מסיד ומכיר - הרי הן בתוקפתן.

סד אדם כל ביתו בסיד, ומשיר דבר מועט זכר לירושלים. עושה אדם כל עסקי סעודה,

נכסים שאין להן אחריות - נקנין עם נכסים שיש להן אחריות בכסף ובשטר ובחזקה. כיצד? אמר לו: "חצר וכל מה שבתוכה אני מוכר לך". כיון שכתב שטר, וקבל מעות, והחזיק באחת מהן - החזיק בכלן. מקום עמידת תנור וכירים בחצר - אין להם חזקה. קורה על גביהן כל שהוא - הרי זו חזקה. תרנגולין בחצר - אין להן חזקה. עשה להן גג גבוה עשרה טפחים - הרי זו חזקה. צנור - אין לו חזקה. מקום קילוחו - יש לו חזקה. פתח בחצר, אף על פי שסתמו - אין לו

וּמְשִׁיר דְּבַר מוּעֵט זָכַר לִירוּשָׁלַיִם. עוֹשֶׂה אִשָּׁה כָּל תְּכַשִּׁיטָיָהּ, וּמְשִׁירָת דְּבַר מוּעֵט זָכַר לִירוּשָׁלַיִם. שְׁנָאֵמַר (תְּהִלִּים קל"ז): "אִם אֲשַׁכַּחַךְ יְרוּשָׁלַיִם תִּשְׁכַּח יְמִינִי תִדְבַק לְשׁוֹנֵי לְחֻכֵּי" וגו'. כָּל הַמֵּתְאֲבָלִין עֲלֶיהָ בְּעוֹלָם הַזֶּה - שְׂמַחִים עִמָּה לְעוֹלָם הַבָּא, שְׁנָאֵמַר (יִשְׁעִיָהוּ 10): "שְׂמַחוּ אֶת יְרוּשָׁלַיִם וּגְיִלוּ בָּהּ כָּל אוֹהֲבֶיהָ, שִׁישׁוּ אֶתָּהּ מְשׁוּשׁ כָּל הַמֵּתְאֲבָלִים עֲלֶיהָ".

מִסְכַּת בְּבֵא בַתְּרָא פֶּרֶק שְׁלִישִׁי

גא, הַמּוֹכֵר אֶת הַבֵּית - מְכַר אֶת הַדֶּלֶת, וְאֶת הַנֶּגֶר, וְאֶת הַמְּנַעֵל, וְאֶת הַמִּכְתָּשֶׁת הַחֲקוּקָה. אֲבָל לֹא מְכַר אֶת הַתְּנֹור, וְלֹא אֶת הַפְּיָרִים, וְלֹא אֶת הַרְחִים, וְלֹא אֶת הַמִּכְתָּשֶׁת הַקְּבוּעָה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: כָּל הַמְּחַבֵּר בְּקַרְקַע - הָרִי זֶה מְכוּר. וְאִם אָמַר לוֹ: "הוּא וְמָה שְׁבִתּוֹכּוּ אֲנִי מוֹכֵר לָךְ" - הָרִי בְּלֵן מְכוּרִין. וְאִם עַל פִּי שְׂאוּמֵר לוֹ: "הוּא וְכָל מָה שְׁבִתּוֹכּוּ אֲנִי מוֹכֵר לָךְ" - לֹא מְכַר לוֹ אֶת הַבָּאָר וְלֹא אֶת הַשְּׂדֵה וְלֹא אֶת הַדּוֹתוֹת וְהַיְצִיעִים, וְלֹא אֶת הַמְּעֻרוֹת שְׁבִתּוֹכּוּ. אִם כֵּן לָמָּה כָּתַב עוּמָקָא וְרוּמָא? שְׂאֵם רָצָה לְהַגְבִּיָה - מַגְבִּיָה, לְהַשְׁפִּיל - מִשְׁפִּיל. כָּל שְׂאִינוּ מְכוּר בַּבֵּית - מְכוּר בַּחֲצַר. הַמּוֹכֵר אֶת הַחֲצַר - מְכַר אֶת הַבֵּית. הַמּוֹכֵר אֶת הַבֵּית - לֹא מְכַר אֶת הַחֲצַר, אֲלֵא אוֹרְהָ שֶׁל חֲצַר.

גב, הַמּוֹכֵר אֶת הַחֲצַר - מְכַר בְּתִים הַפְּנִימִים וּבְתִים הַחִיצוֹנִים. אֲבָל לֹא מְכַר אֶת הַוַּיִלְאוֹת, וְלֹא אֶת הַוַּיִלְסָאוֹת, וְלֹא אֶת הַמְּרַחֲצוֹת שֶׁלִּפְנֵים הַיְמָנוּ, וְאִם הָיוּ עֲשׂוּיִין לְתַשְׁמִישׁ הַחֲצַר - הָרִי בְּלֵן מְכוּרִין. אֲצִטְבֵּלֵן הַעֲשׂוּי לְתַשְׁמִישׁ חֲצַר - מְכוּר. לְרַבִּים - אִין מְכוּר. חֲנִיּוֹת הַפְּתוּחוֹת לְפָנִים - מְכוּרוֹת עִמָּה. לַחוּץ - אִין מְכוּרוֹת עִמָּה. לְפָנִים וּלְחוּץ - הָרִי אֵלוּ מְכוּרוֹת עִמָּה:

גג, הַמּוֹכֵר אֶת בֵּית הַבַּד - מְכַר אֶת הַיְצִירִים, וְאֶת הַיְקִיבִים, אֶת הַמְּפָרְכוֹת, וְאֶת הַרְחִים הַתְּחַתְּוֹנָה. אֲבָל לֹא מְכַר אֶת הַשְּׂקִין, וְלֹא אֶת הַמְּרַצוּפִין, וְלֹא אֶת הַרְחִים הַעֲלִיוֹנָה. וְאִם אָמַר לוֹ: "הוּא וְמָה שְׁבִתּוֹכּוּ אֲנִי מוֹכֵר לָךְ"

- הָרִי בְּלֵן מְכוּרִין. וְאִם עַל פִּי שְׂאֵמֵר לוֹ: "הוּא וְמָה שְׁבִתּוֹכּוּ אֲנִי מוֹכֵר לָךְ" - לֹא מְכַר לֹא אֶת הַבּוֹר, וְלֹא אֶת הַשִּׁיחַ, וְלֹא אֶת הַיְצִיעִין, וְלֹא אֶת הַדּוֹתוֹת, וְלֹא אֶת הַמְּעֻרוֹת שְׁבִתּוֹכּוּ. וְאִם אָמַר לוֹ: "הוּא וְמָה שְׁבִתּוֹכּוּ אֲנִי מוֹכֵר לָךְ" - הָרִי בְּלֵן מְכוּרִין:

גד, הַמּוֹכֵר אֶת הַמְּרַחֵץ - מְכַר בְּתִים הַפְּנִימִים וּבְתִים הַחִיצוֹנִים, בֵּית הַיּוֹרוֹת בֵּית הַקָּמִין וּבֵית הָאוּלִיָּאֵרִין. אֲבָל לֹא מְכַר לֹא אֶת הַיּוֹרוֹת, וְלֹא אֶת הַקָּמִין, וְלֹא אֶת הַמַּגְדָּלִים שְׁבִתּוֹכּוּ. וְאִם אָמַר לוֹ: "הוּא וְמָה שְׁבִתּוֹכּוּ אֲנִי מוֹכֵר לָךְ" - הָרִי בְּלֵן מְכוּרִין. וְאִם עַל פִּי שְׂאֵמֵר לוֹ: "הוּא וְמָה שְׁבִתּוֹכּוּ אֲנִי מוֹכֵר לָךְ" - לֹא מְכַר אֶת הַבְּרִיכוֹת הַמְּסַתְּפִין מִהֵן מִים בֵּין בֵּימּוֹת הַחֲמָה בֵּין בֵּימּוֹת הַגְּשָׁמִים, וְאִם לֹא בֵּית כְּנַסֵּת הַעֲצִים. וְאִם אָמַר לוֹ: "מְרַחֵץ וְכָל מִשְׁמִשָּׂה אֲנִי מוֹכֵר לָךְ" - הָרִי בְּלֵן מְכוּרִין:

גה, הַמּוֹכֵר אֶת הַשְּׂדֵה - לֹא מְכַר אֶת הַגֵּת וְלֹא אֶת הַשּׁוּמִיָּה אִם עַל פִּי שְׁהֵן כָּרֶם. אֲבָא שְׂאוּל אוֹמֵר: אִם לֹא מְחִיצַת הַקְּנִים שְׂהִיא בֵּית רַבְעֵי. מְכַר לוֹ כָּל הָאֵילָנוֹת, חוּץ מִחֲרוֹב הַמְּרַכֵּב וְסִדָּן שְׂקָמָה. וְכָל שְׂאִינוּ מְכוּר בַּשְּׂדֵה - מְכוּר בְּעֵיר. הַמּוֹכֵר הָעֵיר, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: סְנַטֵּר - מְכוּר. אֵינְקוּלְמוֹס - אִין מְכוּר. וְאִם אָמַר לוֹ: "הִיא וְכָל מָה שְׁבִתּוֹכּוּ אֲנִי מוֹכֵר לָךְ" - הָרִי בְּלֵן מְכוּרִין. וְאִם עַל פִּי שְׂאֵמֵר לוֹ: "הִיא וְכָל מָה שְׁבִתּוֹכּוּ אֲנִי מוֹכֵר לָךְ" - לֹא מְכַר אֶת שְׂרִיָּהּ, וְלֹא אֶת בְּנוֹתֶיהָ, וְלֹא אֶת הַחֹרְשִׁין הַמוֹקְצִין בְּפָנֵי עֲצָמָן, וְלֹא אֶת הַבִּיכְרִין שֶׁל חִיָּה וְשֶׁל עוֹפּוֹת וְשֶׁל דְּגָיִם:

גי, הַמּוֹכֵר אֶת הַכָּרֶם - מְכַר אֶת הַקְּנִים, וְאֶת הַדּוֹקְרִינִין, וְאֶת זְמוּרוֹת שְׂקָמָה שְׁבִתּוֹכּוּ. אֲבָל לֹא מְכַר לֹא אֶת הַעֲצִים וְלֹא אֶת הָאֲבָנִים סְיֹרוֹת, בֵּין לְנִירוֹ וּבֵין לְגִדְרוֹ, וְלֹא אֶת זְבָלִים, וְלֹא אֶת קוֹרוֹת שְׂקָמָה שְׁבִתּוֹכּוּ. אֲבָא שְׂאוּל אוֹמֵר: כָּל הַעוֹשֶׂה לְתַשְׁמִישׁ הַכָּרֶם - הָרִי זֶה מְכוּר. מְכַר לוֹ כָּל הָאֵילָנוֹת, חוּץ מִחֲצִי חֲרוֹב מְרַכֵּב שְׂבִמְקוֹם פְּלוּנִי, וּמְחֲצִי סִדָּן שְׂקָמָה שְׂבִמְקוֹם פְּלוּנִי, וְשְׂאָר כָּל

הַחֲרוּבִין אֵינָן מְכוּרִין, וְשָׁאֵר כָּל הַסְּדִינִין אֵינָן מְכוּרִין:

ג, הַאֲחִין שֶׁחִלְקוּ אֶת שְׁלֵהֶן בְּמָקוֹם אֶחָד, אֶפְלוּ הוּא בִּיהוּדָה וְהֵן בְּגִלְלִיל, הוּא בְּגִלְלִיל וְהֵן בִּיהוּדָה, אוֹ שֶׁהָיוּ בְּמָקוֹם אֶחָד, כִּיּוֹן שְׂזָכָה אֶת אֶחָד מֵהֵן - זָכָה בְּכֻלָּן. אִם הָיָה עִמּוֹ בְּמִדְיָנָה, כִּיּוֹן שֶׁקָּבַל עָלָיו - הָרִי זֶה זָכָה. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: אִם עֲתִידִין לְהִטִּיל גּוֹרְלוֹת - עַד שִׁיטִּילוּ גּוֹרְלוֹת. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אִף הַמְּקַדִּישׁ אֶת הַשְּׂדֵה - לֹא הִקְדִּישׁ אֶלָּא חֲרוּב מְרַכֵּב וְסֹדֵן שֶׁקָּמָה, מִפְּנֵי שֶׁהֵן יוֹנְקִין מִשְּׂדֵה הַקְּדוֹשׁ:

מִסְכַּת בְּבֹא בַתְּרֵא פֶּרֶק רַבִּיעִי

ד, א, הַמוֹכֵר אֶת הַסְּפִינָה - מְכָר אֶת הָאֶסְכָּלָא, וְאֶת בֵּית הַמִּים שֶׁבְּתוֹכָהּ. אֲבָל לֹא מְכָר לֹא אֶת הַיְצִיעִין, וְלֹא אֶת הַיִּשְׁוִין, וְלֹא אֶת הָאִזְקָפָה, וְלֹא אֶת הַבִּיצִית. סוּמְכוֹס אוֹמֵר: מְכָר אֶת הַדְּוֹגִית - מְכָר אֶת הָעֵל. מְכָר אֶת הַפְּרוֹת - לֹא מְכָר אֶת הָעֵל. מְכָר אֶת הַצֶּמֶד - לֹא מְכָר אֶת הַבְּקָר. מְכָר אֶת הַבְּקָר - לֹא מְכָר אֶת הַצֶּמֶד. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: הַכֹּל לְפִי הַדְּמִים:

ד, ב, כִּיצַד? חֲמוֹר וְכֻלָּיו אֲנִי מוֹכֵר לָךְ - מְכָר אֶת הַמְּרַדְעֵת, וְאֶת הָאֶכָף, וְאֶת הַשְּׁלִיף, וְאֶת הַקְּלָקִי, וְאֶת הַחֲבוּק. אֲבָל לֹא מְכָר לֹא אֶת הַזּוּג, וְלֹא אֶת הַקְּרָקֶשׁ, וְלֹא אֶת פְּרוּמְבִּיא, וְלֹא אֶת חֲסִיקָא, וְלֹא אֶת כּוּמְנִי, וְלֹא אֶת הַסֶּק. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: הָיָה עָלָיו שְׁלִיף מְלֵא גִיפְצוּ - נוֹתְנוּ לוֹ. וְאִם אָמַר: "חֲמוֹר וְכָל מָה שֶׁעָלָיו אֲנִי מוֹכֵר לָךְ" - הָרִי כֻּלָּן מְכוּרִין.

ד, ג, הַמוֹכֵר שֶׁפָּחָה לְחִבְרוֹ - מְכָר כָּלִים שֶׁעָלֶיהָ, אֶפְלוּ הֵן מֵאָה. אֲבָל לֹא מְכָר לֹא אֶת הַשִּׁירִים, וְלֹא אֶת הַנְּזָמִים, וְלֹא אֶת הַטְּבָעוֹת, וְלֹא אֶת הַקְּטָלָאוֹת שֶׁבְּצוּאָרָה. וְאִם אָמַר לוֹ: "שֶׁפָּחָה וְכָל מָה שֶׁעָלֶיהָ אֲנִי מוֹכֵר לָךְ", אִף עַל פִּי שִׁישׁ עָלֶיהָ כָּלִים שֶׁהֵן מֵאָה מְנָה - הָרִי כֻּלָּן מְכוּרִין. שֶׁפָּחָה מְעַבְרַת אֲנִי מוֹכֵר לָךְ. פְּרָה מְעַבְרַת אֲנִי מוֹכֵר לָךְ - מְכָר אֶת הַהוֹלֵד.

שֶׁפָּחָה מִיְנִיקָה אֲנִי מוֹכֵר לָךְ. פְּרָה מִיְנִיקָה אֲנִי מוֹכֵר לָךְ - לֹא מְכָר אֶת הַהוֹלֵד.

הַמוֹכֵר שֶׁפָּחָה לְחִבְרוֹ עַל מְנַת שִׁישׁ בַּהּ מוּמִין, וְאָמַר לוֹ: שֶׁפָּחָה זֹו חוֹלָה הִיא, שׁוֹטָה הִיא, נִכְפִּית הִיא, שֶׁעֲמוּמִית הִיא, וְהָיָה בַּהּ מוּם אַחֵר, וְסָנְפוּ בֵּין הַמוּמִין - הָרִי זֶה מְקַח טְעוֹת. וְאָמַר לוֹ: אוֹתוֹ הַמוּם וְמוּם אַחֵר עִמּוֹ - אֵין זֶה מְקַח טְעוֹת:

ד, ה, הַמוֹכֵר פְּרָה לְחִבְרוֹ עַל מְנַת שִׁישׁ בַּהּ מוּמִין, וְאָמַר לוֹ: נִגְחָנִית הִיא, נִגְפָנִית הִיא, נִשְׁכָּנִית הִיא, רַבְּצָנִית הִיא, בַּעֲטָנִית הִיא, וְהָיָה בַּהּ מוּם אַחֵר וְסָנְפוּ עִם הַמוּמִין - הָרִי זֶה מְקַח טְעוֹת. וְאִם אָמַר לוֹ אוֹתוֹ הַמוּם וְמוּם אַחֵר עִמּוֹ - אֵין זֶה מְקַח טְעוֹת.

הַמוֹכֵר עֶבֶד לְחִבְרוֹ, וְנִמְצָא גִנְבֵּי אוֹ קַבְיוּסְטוֹס - הִגִּיעוּ. לְסֻטִים, אוֹ שֶׁהָיָה מְכַתֵּב לְמַלְכוּת - הָרִי זֶה מְקַח טְעוֹת. סֶפֶר שֶׁל צְבָאִים, וְנִמְצָא גּוֹיִל, אוֹ שִׁישׁ בּוֹ טְעוֹת בֵּין דֶּף לְדֶף - הָרִי אֵין זֶה מְכוּר. מְכָר שׁוֹבֵף - מְכָר אֶת יוֹנִין. מְכָר אֶת יוֹנִין - מְכָר אֶת שׁוֹבֵף. מְכָר כְּנֹרֶת - מְכָר דְּבוּרִין. מְכָר דְּבוּרִין - מְכָר כְּנֹרֶת:

ד, ה, חֲלוֹת דָּבֶשׁ - אֵין רִשְׁאֵי לְסָרֵס אֶת כָּלָן כְּאַחַד, אֶלָּא מְנִיחַ שְׁתֵּי חֲלוֹת הַחִיצוֹנוֹת, וְהַשָּׂאֵר עוֹלוֹת. וְאִם אֵין שֵׁם אֶלָּא הֵן - אֵין רִשְׁאֵי לִיגַע בָּהֶן. זֵיתִים לְקוֹץ - אֵין רִשְׁאֵי לְשָׂרֵשׁ אֶת כָּלָן כְּאַחַד, אֶלָּא מְנִיחַ שְׁתֵּי גְרוּפִיּוֹת בְּעַקְרָן וְנוֹטֵל אֶת הַשָּׂאֵר. בְּאַרְזִין - מְשָׂרֵשׁ וְנוֹטֵל. בְּזַמּוּרוֹת וּבִקְנִים - נוֹטֵל אֶת הַחִיצִין:

ד, ו, הַמוֹכֵר אֶת הָרֵאשׁ בְּבִהְמָה דָּקָה - לֹא מְכָר אֶת הַלְּחִי. וְאִם הָיָה טְכֹחַ כְּהֵן - הָרִי זֶה מְכוּר: הַמוֹכֵר אֶת הָרֵאשׁ בְּבִהְמָה גְּסָה - לֹא מְכָר אֶת הַרְגָּלִים. מְקוֹם שֶׁנִּהְיָה לְמְכוּר - הָרִי אֵלוֹ מְכוּרוֹת:

ד, ז, הַקּוֹנֵה אֵילָן אֶחָד כְּתוּף שֶׁל חִבְרוֹ - הָרִי זֶה לֹא קָנָה קְרָקַע. כָּל שֶׁתְּחַתּוּ וְחוּצָה לוֹ כְּמֵלֵא הָאוּרָה וְסָלוּ - זֶה וְזֶה אֵינּוּ רִשְׁאֵי לְדוֹרְעָה. קָנָה שְׁנַיִם - קָנָה קְרָקַע. קָנָה אֵילָן

קבל עליו בעל הכרם. נקצץ הכרם, או שיבש - הקרקע של בעל הכרם:

מִסְכַּת בָּבָא בִּתְרָא פֶּרֶק חֲמִישִׁי

הא ארבע מדות במוכרין. במה דברים אמורים? במדה שאינה של שניהם. אבל אם היה (בידו) [מדה] של אחד מהן - ראשון ראשון קנה. במה דברים אמורים? ברשות הרבים, או בחצר שאינה של שניהם. ברשות הלוקח, כיון שקבל עליו - הרי זה קנה. ברשות המוכר, עד שיגביה או עד שיוציא מרשות הבעלים. ברשות המופקדין אצלו, עד שיקבל עליו או עד שישכיר את מקומו. אימתי אמרו: "מטלטלין נקנין במשיכה"? ברשות הרבים, או בחצר שאינה של שניהם. ברשות הלוקח, כיון שקבל עליו - הרי זה קנה. ברשות המוכר - עד שיגביה או עד שיוציא מרשות הבעלים. ברשות זה שמפקד אצלו - עד שיקבל עליו, או עד שישכיר לו את מקומו:

הב עד שלא נתמלאת המדה נשברה מדה - נשברה למוכר. משנתמלאת מדה - נשברה ללוקח. רבי יהודה אומר: אם היה סרסור ביניהם, נשברה חבית - נשברה לסרסור. מודים חכמים לרבי יהודה: בזמן שהצלוחית ביד התינוק, והגנני מערה לתוכה שמן, ונפלה ונשברה - שתיב על השמן ופסור על הצלוחית. ואם הטה צלוחית ושברה - תיב אף על הצלוחית. ורבי יהודה פוסט שעל מנת כן שלח בנו אצל חנוני, על מנת שיאבד את האיסר וישבר את הצלוחית:

הג מקום שנהגו להשפיע - משפיע לו כל צרכו, עד שלא נתמלאו אחורי מדה ושולי מדה להכריע - מכריע לו כל צרכו. רבי נתן אומר: טפח מלא החוט המאוננים, ובטורטני - טפח שהן שני טפחים בלח; דברי רבי. רבי נתן אומר: כל המשקלות שאמרו כשעור לטמאן - כך שעור להכריען. מקום שנהגו שלא להשפיע ושלל להכריע - נותן לו גירומין. אחד לעשרה בלח, ואחד לעשרים

שביניהם, כל שמחליפין חוץ ממלא האורה וסלו, ובעל השדה ראוי לגדע. נקצץ האילן או שיבש - הקרקע של בעל האילן; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: לא קנה לא את הקרקע ולא את האילן, עד שקנה שלשה. קנה שלשה - קנה קרקע, קנה אילן שביניהם. נקצץ האילן או שיבש - הקרקע של בעל האילן. וכמה יהיו קרובין זה לזה? כדי שיהא בקר עובר בכליו. וכמה יהיו רחוקין זה מזה? ממטע עשרה לבית סאה. פחות מכן או יתר על כן, או שקנאן זה אחר זה, או שקנאן שלשה כאחד - לא קנה לא את הקרקע ולא את האילן שביניהם:

דח המקדיש שלשה אילנות ממטע עשרה לבית סאה - הקדיש את הקרקע ואת האילן שביניהם. וכשהוא פודה - פודה בית זרע חמר שעורין בחמשים שקל כסף. פחות מכן או יתר על כן, או שהקדישן זה אחר זה, או שהקדיש שלשתן כאחד - לא הקדיש לא את הקרקע ולא את האילן שביניהם. ולא עוד, אלא אפלו חזר והקדיש את השדה, כשהוא פודה - פודה את האילן בפני עצמו, ואת השדה בפני עצמה:

דט שנים שנטעו את הכרם - זה מרחיק שתי אמות ונטוע, וזה מרחיק שתי אמות ונטוע. נקצץ הכרם, או שיבש - הקרקע של בעל הכרם. שנים שנטעו את השדה, ועמד אחד מהן וקצץ את שלו - מרחיק ארבע אמות ונטוע. נקצץ הכרם או שיבש - הקרקע של בעל הכרם. עמד אחד מהן וקצץ את שלו - מרחיק ארבע אמות וזורע. נקצץ הכרם או שיבש - הקרקע של בעל השדה.

שנים שחלקו, אחד נוטל את הכרם, ואחד נוטל שדה לבן - נותנין לו ארבע אמות בצד השדה לבן, שעל מנת כן קבל עליו בעל הכרם. נקצץ הכרם או שיבש - הקרקע של בעל הכרם:

די המוכר כרם לחברו בצד שדה לבן, וכן המקבל מחברו חצי שדה ליטע - נותנין לו ארבע אמות בצד שדה לבן, שעל מנת כן

קב, רבע תמן וחצי תמן, ועוכלא הין, וחצי הין, ושלישית הין, ורביעית הין, ולוג וחצי לוג, ורביעית, ושמינית, וחצי שמינית, ואחד משמונה בשמינית, וזה הוא קרטוב.

פרוטית שאמר, אחד משמונה פרוטות לאיסר. איסר - אחד מעשרים וארבעה לדינר. שש מעה - כסף דינר. מעה כסף - שני פונדיון. פונדיון - שני איסרים. איסר - שני מסמסין. מסמס - שני קונטרסין. קונטרס - שתי פרוטות. רבן שמעון בן גמליאל אומר: פרוטה שאמר - אחת משש פרוטות לאיסר. שלש הדרסין מעה. שני הניצין - הדרס, שני שמינית הניצין, ושתי פרוטות שמין. אין משתכרין לא בכיצים ולא בפרות פעמים; דברי רבי יהודה. וחכמים מתירין:

מִסְכַּת בְּבֵא בְּתָרָא פֶּרֶק שֵׁשִׁי

ו,א המוכר זרעוני גנה לחברו, זרעים הנאכלין, זרע ולא צמח, רבי יהודה אומר: נותן לו דמי הזרע ולא דמי הוצאה. אמרו לו: הרבה מבקשים אותם לדברים אחרים.

ו,ב המוכר פרות לחברו - הרי זה מקבל עליו רבע טנפת פיגים לסאה. שעורים - מקבל עליו רבע קטנית. קשואין - מקבל עליו עשר מארות למאה. קנקנין - מקבל עליו עשר נאות פנוסות פנוסות מגפרות למאה. יתר על כן, בכלן - מחזיר לו את השאר ונוטל ממנו דמים. הלוקח קנקנין מחברו ונמצאו פנוסות, ונשתברו - חייב להעמיד לו דמי קנקנין, אבל לא דמי זין. המוכר זין לחברו סתם - חייב באחריותו עד הפסת. מבסם - חייב באחריותו עד עצרת. נתישן - חייב באחריותו עד החג. המוכר מרתף לחברו סתם, בזה אמרו: מקבל עליו עשר קוססות למאה.

ו,ג חבית של זין אני מוכר לך" - נותן לו זין יפה. "חבית של זין זו אני מוכר לך" - נותן לו זין המתקבל בתנות. "חבית זו אני מוכר לך" - אפלו חמץ הגיעו. "מאה חביות של זין אני מוכר לך" - נותן לו זין יפה כרב

ביבש. המוכר בפקטני - כל השיפועין הרי הן של מוכר. המוכר בקטלזין בשוק, משקין שבאחורי מניקות - הרי הן של לוקח. ולא יהא מערה מן החבית, אלא קונח מן האגן. ושמן שקרש - אין מפשרין אותו. אין תנוני רשאי לא להרתיע את המדה, ולא להקפיצה ולא לנטותה, ולא להושיבה על צדה, ולא יעשה קני מאונים ארוך מצד אחד וקצר מצד אחד. ולא יעשה את המחוק עבה מצד אחד וצר מצד אחד. ולא יהא מערב מים ביין, מי בלקייה בשמן, מי מעיין בדבש, סלת בדבש, וחמץ בשמן, חמץ במור, חול בפול, עלי גפנים בפילון, חלב המור בקטף, סיקרא בציר, וכסבורא בפלפלין. חנוני מקנח מדותיו של שמן פעם אחת בשבת, ושל זין משעשה שליא, ולא יהא נותן מדותיו ומשקלותיו במלח מפני שהן חסרין, שנאמר (דברים כה) כי תועבת ה' וגו' כל עושה אלה:

ה,ד רבי שמעון אומר משם רבי עקיבה: הרי הוא אומר (ויקרא יט) מאוני צדק וגו', אדם מוכר לחברו לגין וחצי רביעית ושמינית, וכשהוא בא עמו לחשבון, לא יאמר לו מלא לי את המדה הזאת, מחול לי את הקרטוב הזה, שאין האמנת המדות תלויה בפריות, והמקום הוחל שמו עליהן. ולא יעשה משקלותיו של עץ של אבר ושל קיספורן ושל מתכת, אלא של זכוכית. היה מבקש עשר ליטרין, לא יאמר לו שקל לי כל אחת ואחת בפני עצמה מפני הכריעות, אלא שקל לי כולן כאחת. היה מבקש ממנו שלשה רבעי ליטרא - שוקל לו ליטרא ונוטל ממנה רביע ליטרא. היה מבקש ממנו חצי ליטרא - שוקל לו ליטרא ונוטל ממנו חצי ליטרא. היה מבקש ממנו ליטרא - שוקל לו ליטרא ונוטל ממנו חצי ליטרא. היה מבקש ממנו תרקב - מודד לו בסאה ונוטל ממנו תרקב. היה מבקש ממנו ארבעה קבין - מודד לו בסאה ונוטל ממנו מארבעת קבין. היה מבקש ממנו קבים נותן לו קבים. לא יעשה אדם מדה חסרה או מדה יתרה בתוך ביתו, מפני שמרמה בו את אחרים. בכל מקום הן עושין תרקב וחצי תרקב, קב וחצי

– הגיעו, שלא אמר לו אלא שמו. "בית כור המקף גדר אני מוכר לך" בין שהוא כבית עשרים סאה ובין שהוא כבית ארבעים סאה – אין לו אלא עד מקום הגדר.

ו,ו אין מוציאין לאכילת פרות מנכסין המשעבדין, מפני תקון העולם. כיצד? גזל הימנו שדה ואכלה, והרי היא יוצאה לפניו – גובה את הקרן מנכסים משעבדים. ולאכילת פרות – אינו גובה אלא מנכסים בני חורין. ואין מוציאין לשבח קרקעות ולמזון האשה והבנות, מפני תקון העולם. כיצד? לקח הימנו שדה והשביחה, והרי היא יוצאה לפניו – גובה מנכסים המשעבדים. ושבח קרקעות – אינו גובה אלא מנכסים בני חורין. במה דברים אמורים? בזמן שקדם מקחו של זה לשבחו של זה. אבל אם קדם שבחו של זה למקחו של זה – זה וזה אינו גובה אלא מנכסים בני חורין. זה אומר: "שבחי קדם". וזה אומר: "מקחי קדם" – המוציא מחברו עליו הראיה.

ו,ז אלו ואלו שהיו אומרים גובהה של מערה ארבע אמות כוכין של בנין שבעה טפחים וטפח לכפה: עושה חצר על פי מערה שש על שש מלא מטה, אחת מכאן ואחת מכאן, ופותח לתוכה שתי מערות. רבי שמעון אומר: ארבע מארבע רוחותיה. רבי יהודה אומר: בסלע הבא בידיים – פותח את שתיהן מרוח אחת. אמרו לו: אי אפשר לבן:

ו,ח קנטניר אני מוכר לך" – הרי זה מעמיד לו שתיים עשרה על שתיים עשרה. בין שאמר לו: "בית כור עפר אני מוכר לך". ובין שאמר לו: "כבית כור עפר אני מוכר לך" – הרי זה מקבל עליו חרין וכן חרין, ומחיצת גדר שבינו לבין חברו. "בית כור עפר אני מוכר לך הן חסר והן יתר". אפלו פחת רבע לסאה, או הותיר רבע לסאה שהן שבעת קבין ומחצה לכור – הגיעו. פחות מכן או יתר על כן – מחזירין זה לזה. מהו מחזיר לו? מעות כדרך שלקח המעות. ואם רצה – מחזיר לו קרקע. "בית כור עפר אני מוכר לך

אין הנמכר באותו מקום. "מאה חביות של אין אלו אני מוכר לך" – נותן לו אין יפה כרב אין הנמכר באותו חנות. "מאה חביות אלו אני מוכר לך" – אפלו חמץ הגיעו. רבי שמעון בן אלעזר אומר: המוכר אין לחברו ונמצא קוסס – הגיעו. נסכו על גבי המזבח – יצא. עשאו תרומה ותרומת מעשר – יצא. שתה ממנו נזיר – הרי זה לוקה את הארבעים:

ו,ד גשמים היורדין בין הגתות, אם מפת מדינה היא – אין צריך להודיעו. ואם אין מפת מדינה היא – צריך להודיעו. לקח הימנו לגין וחצי לגין, רביעית ושמינית – לא ישקה מהן לחמריו לפועליו, ולא כל מי שיש לו עליו טענת מזונות, אלא אם כן הודיעו. היה הולך לבית האבל ולבית המשתה, היה בידו לגין של יין המתקשקש – לא ימלאנו מים, מפני שטוענו טענת חנם. ואם היה חבר עיר – הרי זה מתר.

היה רבי מאיר אומר: לא יסרב אדם בחברו שיאכל אצלו, ויודע בו שאינו אוכל. ולא ירבה לו בתקרבת, ויודע בו שאינו מקבל. ולא יפתח לו חביות מכורות לחנוני, מפני שטוענו טענת חנם. ואם הודיעו מתחלה, או שהיה מבקש לבור לו את היפה – הרי זה מתר. לא ישלח אדם לחברו חבית של יין ויתן על פיה שמן, מפני הסכנה.

ו,ה הלוקח כלים לשלח לבית חמיו, ויאמר: אם נתקבלו ממנו – הריני נותן לך דמיהן, ואם לאו – הריני נותן כף וכך". ונשלו הימנו בהליכה – חייב לשלם. בחזירה – הרי הוא כנושא שכר. סומכוס אומר: המוכר חלק לחברו בבאר – אין פחות מרובע. בכבית – אין פחות משמנה. בקדרה – אין פחות משנים עשר. בטפוח – אין פחות מששה עשר. "פרדסי אני מוכר לך", אף על פי שאין בו אילנות – הגיעו, שלא אמר לו אלא שמו. "כרמי אני מוכר לך" אף על פי שאין בו גפנים – הגיעו, שלא אמר לו אלא שמו. "בית כור אני מוכר לך" בין שהוא כבית עשרים סאה ובין שהוא כבית ארבעים סאה

בְּסִמְנֵי בְּמַצְרֵי "אֶפְלוּ פָּחַת שְׁתוֹת או הוֹתִיר שְׁתוֹת שׁוֹם הַדִּינִין - הַגִּיעוּ. פָּחַת מִכֵּן, או יֵתֵר עַל כֵּן - מְחַזְרִין זֶה לָזֶה. מֵהוּ מְחַזֵּיר לוֹ? מְעוֹת כְּדֶרֶךְ שְׁלֵקָה הֵימְנוּ. וְאִם רָצָה - מְחַזֵּיר לוֹ קֶרֶעַ:

ו, ט האומר לחברו: "חֲצִי שְׂדֵי וּבֵית לְתֶךָ אֲנִי מוֹכֵר לָךְ" - מְשַׁמְנִין בִּינֵיהֶן וְנוֹטֵל חֲצִי שְׂדֵה וּבֵית לְתֶךָ. אָמַר לָזֶה: "חֲצִי שְׂדֵי וּבֵית לְתֶךָ אֲנִי מוֹכֵר לָךְ". וְלָזֶה אָמַר: "חֲצִי שְׂדֵי וּבֵית לְתֶךָ אֲנִי מוֹכֵר לָךְ" - מְשַׁמְנִין בִּינֵיהֶן, זֶה נוֹטֵל חֲצִי שְׂדֵהוּ וְזֶה נוֹטֵל חֲצִי שְׂדֵהוּ. לָזֶה אָמַר: "בְּצַפּוֹן". וְלָזֶה אָמַר: "בְּדָרוֹם" - מְשַׁמְנִין בִּינֵיהֶן, זֶה נוֹטֵל בְּצַפּוֹן וְזֶה נוֹטֵל בְּדָרוֹם. "בֵּית לְתֶךָ כִּלְפֵי צַפּוֹן אֲנִי מוֹכֵר לָךְ" - נוֹתֵן לוֹ בֵּית לְתֶךָ כִּלְפֵי צַפּוֹן. "בֵּית זָרַע יָד" - מְעַמֵּד לוֹ בֵּית זָרַע יָד.

מִסְכַּת בְּבֵא בְּתָרָא פְּרָק שְׁבִיעִי

ז, א כֹּל שֶׁהוּא לְפָנִים מְחַבֵּר - הוּא קוֹדֵם אֶת חֶבְרוֹ. וְנִחְלָה מְשַׁמֶּשֶׁת וְהוֹלֶכֶת וְעוֹלָה אֶפְלוּ עַד רְאוּבֵן. הָאֲחִין זֶה אֶת זֶה, וְהָאֲחִיות זֹו אֶת זֹו, הָאֲחִין אֶת הָאֲחִיות, וְהָאֲחִיות אֶת הָאֲחִין - נוֹחֲלִין וּמְנַחֲלִין. מִמְזוֹר מוֹרִישׁ אֶת קְרוֹבָיו. עוֹבֵד כּוֹכְבִים וְעוֹבֵד הַבַּא עַל בֵּת יִשְׂרָאֵל, אֶפְלוּ חֲזוֹר הַעוֹבֵד כּוֹכְבִים וְנִתְגַּבֵּר, עֶבֶד וְנִשְׁתַּחֲרַר - נִכְסֵי כִּנְכָסֵי הַגֵּר וְכִנְכָסֵי עֶבֶד מְשַׁחֲרֵר - כֹּל הַקּוֹדֵם בְּהֵן זָכָה. נֶאֱמַנְתָּ חֵיה לֹמַר: "זֶה יֵצֵא רְאוּשׁוֹן". אֵימַתִּי? בְּזִמְן שְׁאִין שָׁם עֶרְעוֹר, אָבֵל יֵשׁ שָׁם עֶרְעוֹר - הֲרִי זֶה אֵינָה נֶאֱמַנְתָּ. רַבִּי אֲלֵעָזָר אָמַר: אִם הִחֲזַקָה עַל אוֹמְדָה - נֶאֱמַנְתָּ. וְאִם לֹא - אֵינָה נֶאֱמַנְתָּ. הֵיוּ מְחַזְקִין בּוֹ שֶׁהוּא בְּכוֹר, וּבִשְׁעַת מִיתָה אָמַר: "אֲנִי בְּכוֹר" - אֵינוֹ נֶאֱמָן. מְחַזְקִין בּוֹ שְׁאִינוֹ בְּכוֹר, וּבִשְׁעַת מִיתָה אָמַר: "בְּכוֹר הוּא" - אֵינוֹ נֶאֱמָן. הֵיוּ מְחַזְקִין בּוֹ שֶׁהוּא בְּכוֹר, וּבִשְׁעַת מִיתָה אָמַר: "בְּכוֹר הוּא" - אֵינוֹ נֶאֱמָן. הֵיוּ מְחַזְקִין שֶׁהוּא בְּנוֹ, וּבִשְׁעַת מִיתָתוֹ אָמַר: "בְּנִי הוּא" - נֶאֱמָן. הֵיוּ מוֹחֲזִקִין בּוֹ שֶׁהוּא בְּנוֹ, וּבִשְׁעַת מִיתָתוֹ אָמַר: "אֵינוֹ בְּנִי" - אֵינוֹ נֶאֱמָן. שְׁאִין בְּנוֹ, וּבִשְׁעַת מִיתָתוֹ אָמַר: "בְּנִי הוּא" - נֶאֱמָן. הֵיוּ מְחַזְקִין בּוֹ שֶׁהוּא בְּנוֹ,

וּבִשְׁעַת מִיתָתוֹ אָמַר: "אֲחִי הוּא" - אֵינוֹ נֶאֱמָן. הֵיוּ מְחַזְקִין בּוֹ שֶׁהוּא עֶבֶדוֹ, וּבִשְׁעַת מִיתָתוֹ אָמַר: "בְּנִי הוּא" - נֶאֱמָן. הֵיָה עוֹמֵד בֵּין הַמוֹכְסִין, אָמַר: "בְּנִי הוּא" וְחֲזוֹר וְאָמַר: "עֶבְדִּי הוּא" - נֶאֱמָן. "עֶבְדִּי הוּא" וְחֲזוֹר וְאָמַר: "בְּנִי הוּא" - אֵין נֶאֱמָן.

ז, ב אֵין הַבְּכוֹר נוֹטֵל פִּי שְׁנַיִם בְּשִׁבְחַ שֶׁהִשְׁבִּיחוּ נִכְסִים לְאַחַר מִיתַת אָבִיהֶם. רַבִּי אָמַר: אֹמֵר אֲנִי, שֶׁהַבְּכוֹר נוֹטֵל פִּי שְׁנַיִם בְּשִׁבְחַ שֶׁהִשְׁבִּיחוּ לְאַחַר מִיתַת אָבִיהֶם, שְׂאָף שְׁלוֹ הַשְּׁבִיחַ כְּשֶׁלָּהֶן. כִּיצַד? הִיתָה לוֹ בְּהֵמָה מוּחֲכָרָת וּמוֹשְׁכָרָת אֲצֵל אַחֵרִים, וּפְרָה רוּעָה בְּאֶפֶר - הַבְּכוֹר נוֹטֵל פִּי שְׁנַיִם. וְאֵין נוֹטֵל פִּי שְׁנַיִם בְּזוֹרַע וְהַלְחִיִּים וְהַקֶּבֶה. רַבִּי אָמַר: כֹּל דְּבַר שֶׁלֹא פִּלְפְּלוּ בּוֹ יְתוּמִים לְאַחַר מִיתַת אָבִיהֶן - הַבְּכוֹר נוֹטֵל פִּי שְׁנַיִם. וְחֻקָּמִים אוֹמְרִים: אֵין נוֹטֵל פִּי שְׁנַיִם אֲלֵא בְּכֹל אֲשֶׁר יִמְצָא לוֹ. אָבֵל בְּנֵה בְּגִין, נִטַע גְּטִיעוֹת - הַכֹּל שְׁוִין שְׁנוֹטֵל פִּי שְׁנַיִם. כִּיצַד נוֹטֵל פִּי שְׁנַיִם? יֵרֵשׁ שְׁטָרֵי חוֹב - נוֹטֵל פִּי שְׁנַיִם. יֵצֵאוּ עָלָיו שְׁטָרֵי חוֹב - נוֹתֵן פִּי שְׁנַיִם. וְאִם אָמַר: אֵי אֶפְשֶׁר שֶׁלֹא לְטוֹל וְשֶׁלֹא לְתֵן - הֲרִשׁוֹת בִּידוֹ. כִּיצַד אֵינוֹ נוֹטֵל בְּרָאוֹי כְּמִמְחֹזֵק? מֵת אָבִיו בְּחַיֵּי אָבִיו - נוֹטֵל פִּי שְׁנַיִם מִנְכָּסֵי אָבִיו, וְאֵין נוֹטֵל פִּי שְׁנַיִם מִנְכָּסֵי אָבִי אָבִיו. וְאִם הִיָה אָבִיו בְּכוֹר - אָף נוֹטֵל פִּי שְׁנַיִם מִנְכָּסֵי אָבִי אָבִיו.

ז, ג בְּנוֹת צְלַפְחָד - נָטְלוּ שְׁלֹשָׁה חֻלְקִין בְּנִחְלָה, חֻלְקַת אָבִיהֶן שֶׁהִיָה מִיּוֹצְאֵי מִצְרַיִם. רַבִּי אֲלֵעָזָר בֶּן יַעֲקֹב אָמַר: אָף חֻלְקַת אֲחִי אָבִיהֶן, לְפִי שֶׁלֹא נִתְּנָה הָאֶרֶץ אֲלֵא לְיוֹצְאֵי מִצְרַיִם, וְלֹא נִתְחַלְקָה אֲלֵא לְעוֹמְדִים בְּעֶרְבוֹת מוֹאָב. יֵרֵשׁ הַשְּׁבִיחַ אֶת שְׁבִטוֹ, וְחֲזוֹר הַשְּׁבִיחַ יֵרֵשׁ אֶת הָרְאוּי לוֹ. כִּיצַד? שְׁנֵי אֲחִין שֶׁהִיוּ מִיּוֹצְאֵי מִצְרַיִם, לְאַחַד יֵשׁ לוֹ תְּשֻׁעָה בְּנִים, וְלְאַחַד יֵשׁ לוֹ בֶּן אֶחָד, וְלִפְנֵיהֶן בֵּית חֻמְשַׁת כּוֹרִין, תְּשֻׁעָה - נְטֹלוּ בֵּית לְתֶךָ, וְאַחַד - נוֹטֵל בֵּית לְתֶךָ. הַחֲזִירוֹם לְאַבוֹתֵיהֶם, חֲזוֹרוּ אָבוֹת וְהוֹרִישוּ אֶת הַבְּנִים, תְּשֻׁעָה - נְטֹלוּ מְחַצְהָ, וְאַחַד - נְטֹל מְחַצְהָ. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֲלֵעָזָר אָמַר: אָף נִתְחַלְקָה הָאֶרֶץ לְיוֹצְאֵי

תּוֹסֶפֶתָא

הַשְּׁלָם

מְצָרִים. כִּיצַד? הִיָּה מִן הַיּוֹצְאִין מִמְצָרִים
הַעוֹמְדִים בְּעֶרְבוֹת מוֹאֵב - הוּא נוֹטֵל שְׁנֵי
חֻלְקִים מִיּוֹצְאֵי מְצָרִים, וְלֹא מִן הַעוֹמְדִים
בְּעֶרְבוֹת מוֹאֵב. מִהַעוֹמְדִים בְּעֶרְבוֹת מוֹאֵב
וְלֹא מִיּוֹצְאֵי מְצָרִים - נוֹטֵל חֻלְק אֶחָד.
הַמִּתְאֹנְנִים, וְהַמְרַגְלִים, וְעֵדְתוֹ שֶׁל קֶרַח -
לֹא נִטְלוּ בְּאֶרֶץ חֻלְק. אֲבָל הַבְּנִים - יִרְשׁוּ
בְּזִכּוֹת אָבוֹת אָבוֹתֵיהֶם, וּבְזִכּוֹת אָבוֹת. וְכֵן
הִיָּה רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלֶעָזָר אוֹמֵר: יְהוֹשֻׁעַ
וְכָלֵב - נִטְלוּ שְׁלֹשָׁה חֻלְקִין בְּנִחְלָה, שֶׁהֵן
מִיּוֹצְאֵי מְצָרִים וּמִן הַעוֹמְדִים בְּעֶרְבוֹת
מוֹאֵב, וְשִׁנְטְלוּ מְרַגְלִים חֻלְקוֹן נִטְלוּ יְהוֹשֻׁעַ
וְכָלֵב. חֻלְק הַמִּתְאֹנְנִים וְעֵדְתוֹ שֶׁל קֶרַח -
נִפְל לְאִמְצַע, וְהַבְּנִים נִחְלוּ לְעִצְמָן. וְכִשֶׁם
שֶׁהֵן קוֹדֵם אֶת הַבַּת בְּנִכְסֵי הָאָב, כֵּן קוֹדֵם
הַבֵּן בְּנִכְסֵי הָאֵם. רַבִּי אֱלֶעָזָר בְּרַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר
מִשֶׁם רַבִּי זְכַרְיָה בֶּן הַקָּצֵב, וְכֵן הִיָּה רַבִּי
שְׁמַעוֹן בֶּן יְהוּדָה אִישׁ כֶּפֶר אֵיכוֹס אוֹמֵר
מִשׁוֹם רַבִּי שְׁמַעוֹן: אֶחָד הֵבֵן וְאֶחָד הַבַּת -
שְׁוִין בְּנִכְסֵי הָאֵם.

ז,ד הָאוֹמֵר: "יִחְלְקוּ בְּנֵי נִכְסֵי" וְהִיָּה שֶׁם
בְּכוֹר, אִם זָכוּ בְּנִכְסֵים בְּחַיֵּי הָאָב - אֵין נוֹטֵל
פִּי שְׁנַיִם, וְאִם לֹא - נוֹטֵל פִּי שְׁנַיִם. הָאוֹמֵר:
"תְּנוּ מֵאֲתֵים דִּינָר לְפִלוֹנֵי בְּנֵי בְּכוֹר כְּרֵאוּי
לוֹ" - נוֹטֵל וְנוֹטֵל פִּי שְׁנַיִם. "בְּבִכּוֹרְתוֹ" -
יָדוּ עַל הָעֲלִיוֹנָה, רוֹצֵה נוֹטֵל, וְרוֹצֵה נוֹטֵל
פִּי שְׁנַיִם.

הָאוֹמֵר: "תְּנוּ שְׂדֵה פִּלוֹנִית לְפִלוֹנִית אֲשֶׁתִּי
כְּרֵאוּי לָהּ" - נוֹטֵלֶת וְנוֹטֵלֶת כְּתַבְתָּהּ.
"בְּכַתְבְּתָהּ" - יָדָה עַל הָעֲלִיוֹנָה, רוֹצֵה
נוֹטֵלֶת, רוֹצֵה נוֹטֵלֶת כְּתַבְתָּהּ. הָאוֹמֵר: "תְּנוּ
מֵאֲתֵים דִּינָר לְפִלוֹנֵי בְּעַל חוֹבֵי בְּחוּבוֹ כְּרֵאוּי
לוֹ" - נוֹטֵלוּ וְנוֹטֵלוּ עוֹד מֵאֲתֵים דִּינָר
בְּחוּבוֹ. "בְּחוּבוֹ" - אֵין לוֹ אֵלָא בְּחוּבוֹ.
הִיָּתָה לוֹ שְׂדֵה עֲשׂוּיָה אֲפוֹתִיקִי לְאִשָּׁה
בְּכַתְבְּתָהּ, וְלִבְעַל חוֹב בְּחוּבוֹ, וְאָמַר: "תְּנוּ
שְׂדֵה פִּלוֹנִית לְפִלוֹנִית אֲשֶׁתִּי בְּכַתְבְּתָהּ,
וְלְפִלוֹנֵי בְּעַל חוֹבֵי בְּחוּבוֹ" - נִתְקַבְּלוּ שְׁלֵהֵן
וַיִּדָּן עַל הָעֲלִיוֹנָה.

ז,ה הָאוֹמֵר: "תְּנוּ חֻלְק" - יִירֶשׁ עִם הַבְּנִים.
"בְּבִכּוֹרָה" - אֵין נוֹטֵל פִּי שְׁנַיִם. הָאוֹמֵר:

"יִוְרִישְׁנִי פִּלוֹנִי" - לֹא אָמַר כְּלוּם. "תְּנוּ נִכְסֵי
לְפִלוֹנִי" - דְּבָרֵיו קִיָּמִין. כְּתַב יְרוֹשָׁה מִלְּמִטָּה
וּמִתְּנָה מִלְּמַעְלָה, יְרוֹשָׁה מִלְּמַעְלָה וּמִתְּנָה
מִלְּמִטָּה, הוֹאִיל וְהִזְכִּיר שֵׁם מִתְּנָה - דְּבָרֵיו
בְּאִמְצַע, הוֹאִיל וְהִזְכִּיר שֵׁם מִתְּנָה - אִם אָמַר
קִיָּמִין. רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָא אוֹמֵר: אִם אָמַר
עַל מִי שְׂרָאוּי לוֹ לְיִוְרְשׁוֹ - דְּבָרֵיו קִיָּמִין. עַל
מִי שְׂאִינוּ רָאוּי לוֹ לְיִוְרְשׁוֹ - אֵין דְּבָרֵיו קִיָּמִין.
כִּיצַד? אָמַר עַל בַּת הַבֵּן בֵּין הַבְּנִים וְעַל בֶּן
הַבַּת בֵּין הַבְּנוֹת - דְּבָרֵיו קִיָּמִין. עַל הַבַּת בֵּין
הַבְּנִים, וְעַל הָאָח בֵּין הַבְּנוֹת - לֹא אָמַר
כְּלוּם.

<p>15</p> <p>ראשון Sunday</p>	<p>טו</p> <p>15</p>	<p>נץ החמה _____ 6:36 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:43 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:45 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 8:18 נ"ך: ירמיה לח-לט תוספתא: בבא בתרא א</p>	<p>עלות השחר _____ 5:24 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:07 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:21 שקיעה _____ 7:05 בבלי: כריתות כה ירושלמי: שבת יג</p>
<p>16</p> <p>שני Monday</p>	<p>טז</p> <p>16</p>	<p>נץ החמה _____ 6:37 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:43 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:45 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 8:16 נ"ך: ירמיה מ-מא תוספתא: בבא בתרא ב</p>	<p>עלות השחר _____ 5:25 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:07 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:21 שקיעה _____ 7:03 בבלי: כריתות טו ירושלמי: שבת יד</p>
<p>17</p> <p>שלישי Tuesday</p>	<p>יז</p> <p>17</p>	<p>נץ החמה _____ 6:38 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:44 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:46 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 8:14 נ"ך: ירמיה מב-מג תוספתא: בבא בתרא ג</p>	<p>עלות השחר _____ 5:26 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:08 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:22 שקיעה _____ 7:02 בבלי: כריתות כז ירושלמי: שבת טו</p>
<p>18</p> <p>רביעי Wednesday</p>	<p>יח</p> <p>18</p>	<p>נץ החמה _____ 6:39 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:44 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:46 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 8:13 נ"ך: ירמיה מד-מה תוספתא: בבא בתרא ד</p>	<p>עלות השחר _____ 5:27 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:08 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:22 שקיעה _____ 7:00 בבלי: כריתות כח ירושלמי: שבת טז</p>
<p>19</p> <p>חמישי Thursday</p>	<p>יט</p> <p>19</p>	<p>נץ החמה _____ 6:40 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:44 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:46 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 8:11 נ"ך: ירמיה מז-מו תוספתא: בבא בתרא ה</p>	<p>עלות השחר _____ 5:28 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:08 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:22 שקיעה _____ 6:58 בבלי: מעילה ב ירושלמי: שבת יז</p>
<p>20</p> <p>ששי Friday</p> <p>Candle Lighting 6:39 הדלקת הנרות</p>	<p>כ</p> <p>20</p>	<p>נץ החמה _____ 6:41 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:45 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:46 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 8:09 נ"ך: ירמיה מח-מט תוספתא: בבא בתרא ו</p>	<p>עלות השחר _____ 5:29 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:09 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:22 שקיעה _____ 6:57 בבלי: מעילה ג ירושלמי: שבת יח</p>
<p>21</p> <p>שב"ק Shabbos</p> <p>Shabbos Ends 8:08 זמן מוצש"ק</p>	<p>כא</p> <p>21</p>	<p>Selichos Shabbos Night נץ החמה _____ 6:42 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:45 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:46 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 8:08 נ"ך: ירמיה נא-נב תוספתא: בבא בתרא ז</p>	<p>כי תבוא, פרק ג-ד עלות השחר _____ 5:30 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:09 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:22 שקיעה _____ 6:55 בבלי: מעילה ד ירושלמי: שבת יט</p>

וְעַר עִם אִיז זֹכָה צו זַיִן בִּי אֵן אַמְת'ן צְדִיק אוֹיף ראש השנה, דְּעִמְאַלְט וואו
דער מענטש קוקט ווערט די לופט דארט אזוי ווי די לופט פון ארץ ישראל.
(פּסַר המדות אית ארץ ישראל חלק ב' סימן ו')